

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra archeologie

SÍDLIŠTNÍ NÁLEZY ÚNĚTICKÉ KULTURY V MIKULOVICÍCH U PARDUBIC

Bakalářská práce

Autor:	Pospelova Anastasiia
Studijní program:	B7109 Archeologie
Studijní obor:	7105R001 Archeologie
Vedoucí práce:	PhDr. Zuzana Bláhová, PhD.

Hradec Králové 2020

Zadání bakalářské práce

Autor: Anastasiia Pospelova

Studium: F16BP0209

Studijní program: B7109 Archeologie

Studijní obor: Archeologie

Název bakalářské práce: **Sídlištní nálezy únětické kultury v Mikulovicích u Pardubic.**

Název bakalářské práce Unetice culture settlement finds in Mikulovice near Pardubice.
AJ:

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Studentka provede základní zpracování archeologických nálezů z vybraných záchranných archeologických výzkumů na k. ú. Mikulovice (parc. č. 241/56, popřípadě podle situace další), vyhodnotí pozůstatky zástavby v kontextu dosud zpracovaných výzkumů a s nimi také porovná nálezy a zjištění z výzkumů, které zpracovala sama.

Anýž, R.- Končelová, M. - Thér, R. - Tichý, R. a kol. 2006: Pravěké osídlení krajiny východních Čech. *Živá archeologie* 7, 25-33. Bláhová-Sklenářová, Z. 2013: Nové doklady staveb starší doby bronzové ve východních Čechách, *Živá archeologie* 15/2, 6-12. Jiráň, L. (ed.) 2008: *Archeologie pravěkých Čech 5. Doba bronzová*. Praha. Pleiner, R. Rybová, A. (red.) 1978: *Pravěké dějiny Čech*. Praha. Svobodová Koldrová, D. 2012: *Sídliště únětické kultury v Mikulovicích*. (Bakalářská práce, Univerzita Pardubice, Filozofická fakulta, Ústav historických věd.) Pardubice. Vokolek, V. 1993: *Počátky osídlení východních Čech*. Hradec Králové.

Garantující pracoviště: Katedra archeologie,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: PhDr. Zuzana Bláhová, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 20.5.2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením PhDr. Zuzany Bláhové, Ph.D. Veškeré zdroje, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury a pramenů.

V Hradci Králové dne.....

Anastasiia Pospelova.....

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji vedoucí práce PhDr. Zuzaně Bláhové, PhD. za trpělivé vedení a cenné připomínky, bez nichž by tato práce nemohla vzniknout.

Děkuji PhDr. Janu Jílkovi, PhD a Mgr. Tomáši Zavoralovi z Východočeského muzea v Pardubicích za poskytnutí materiálu z Mikulovic. Děkuji Mgr. Michaelé Langové, PhD., Mgr. Evě Schimerové a PhDr. Miroslavu Novákovi, PhD. za pomoc při určování únětické keramiky. Děkuji Mgr. Tereze Joškové za konzultace a vstřícné jednání. Za určení kamenných surovin děkuji Mgr. Janu Juráčkovi, za určení osteologických pozůstatků děkuji Mgr. Martinu Paclíkovi, PhD. Děkuji svým blízkým.

ANOTACE

Pospelova, A. 2020: Sídlištní nálezy únětické kultury v Mikulovicích u Pardubic. Bakalářská práce. Hradec Králové.

V překládané bakalářské práci jsou zpracovány a vyhodnoceny sídlištní nálezy únětické kultury, zjištěné při záchranném archeologickém výzkumu Východočeského muzea v Pardubicích při výstavbě rodinného domu na parcele č. 241/56 na k.ú. Mikulovice – V loučkách v letech 2009–2011. První část práce tvoří přehled pravěké archeologie Mikulovického mikroregionu a charakteristika únětické kultury se zřetelem ke sledované lokalitě. Druhou částí je vyhodnocení archeologické situace na sledované parcele a následující interpretace movitých artefaktů a sídlištních objektů. Obsahem příloh jsou mapy, kresebná a fotografická dokumentace nálezů, databáze movitých a nemovitých nálezů zpracovaných v programu MS Excel 2016.

Klíčová slova: Čechy východní, Pardubice, Mikulovice, starší doba bronzová, únětická kultura, sídliště.

ANNOTATION

Pospelova, A. 2020: The Unetice culture settlement finds in Mikulovice (Pardubice district). Bachelor's thesis. Hradec Králové.

This bachelors thesis deals with results of settlement finds of Unetice culture discovered during rescue archaeological research on parcel 241/56 in district of Mikulovice. First part of thesis consists of overview of prehistoric archaeology and characterisation of Unetice culture in the region. Second part of the thesis consists of typological and chronological evaluation of artifacts and features. Documentation of finds and maps are included at the appendix of this work.

Key words: Eastern Bohemia, Pardubice, Mikulovice, Early Bronze Age, Unetice culture, settlement.

OBSAH

1 Úvod.....	8
2 Lokalizace	9
3 Geografické vymezení lokality a přírodní podmínky	10
3.1 Geomorfologie.....	10
3.2 Geologické podloží.....	10
3.3 Pedologické poměry	10
3.4 Vegetace	11
3.5 Vodstvo.....	11
3.6 Podnebí.....	11
4 Historie archeologického bádání na k. ú. Mikulovice (včetně k. ú. Blato).....	12
4.1 Archeologické bádání na k.ú. Blato.....	16
5 Historie osídlení lokality a blízkého okolí	19
5.1 Paleolit a mezolit	19
5.2 Neolit	19
5.3 Eneolit.....	20
5.4 Doba bronzová.....	21
5.5 Doba železná.....	24
5.6 Doba římská a stěhování národů	25
6 Rozšíření únětické kultury	27
6.1 Periodizace a chronologie.....	27
6.2 Postavení východočeské skupiny v rámci únětického osídlení Čech a Moravy	30
6.3 Východočeská sídliště únětické kultury	32
6.3.1 Stavby	32
6.3.2 Další sídlištní objekty	34
7 Výzkum v Mikulovicích – V loučkách v letech 2009–2011.....	34
7.1 Nálezová situace na parc. č. 241/56	34
7.2 Fáze osídlení lokality a sídlištní keramika	35
7.2.1 Postup při rozboru únětické složky.....	36
7.3 Katalog únětických objektů	38
8 Legenda k databázím.....	42
8.1 Objekty	42
8.2 Keramika	43
9 Rozbor movitých artefaktů.....	44
9.1 Keramika	44

9.1.1 Zásobnice a hrnce.....	44
9.1.2 Mísy	46
9.1.3 Amfory a džbánky.....	47
9.1.4 Koflíky, hrnky a miniaturní nádoby.....	48
9.1.5 Cedníky	48
9.1.6 Ucha neurčených nádob	48
9.1.7 Výzdoba	48
9.1.8 Keramická plastika.....	49
9.1.9 Technická keramika	50
9.2 Vyhodnocení keramického souboru	51
9.3 Mazanice.....	54
9.4 Kamenné artefakty.....	54
9.4.1 Kamenná industrie	54
9.4.2 Neopracované kameny	55
9.5 Osteologické nálezy.....	56
9.6 Malakofauna	57
9.7 Struska	57
9.8 Uhlíky	58
10 Interpretace sídlištních objektů	58
11 Prostorové souvislosti únětických nalezišť v Mikulovicích a Blatě	61
12 Závěr.....	64
Seznam použitých pramenů, literatury a internetových zdrojů.....	65

SEZNAM ZKRATEK

ARÚ AV ČR	Archeologický ústav Akademie věd ČR
DŘ	doba římská
FF UHK	Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové
k. ú.	katastrální území
KMVČ HK	Krajské muzeum východních Čech v Hradci Králové
MVČ HK	Muzeum východních Čech v Hradci Králové
obj. č.	objekt číslo
PP	kultury popelnicových polí
parc. č.	parcelní číslo
UHK	Univerzita Hradec Králové
Ún	Únětická kultura
VČM	Východočeské muzeum v Pardubicích

1 Úvod

Předkládaná bakalářská práce se zabývá zpracováním nálezů z částí únětického sídliště na významné polykulturní lokalitě Mikulovice – V loučkách. Pravěké osídlení na lokalitě bylo zjištěno před deseti lety v souvislosti se zahájením výstavby nově založené kolonie rodinných domů. Od té doby souběžně s rozpínající se výstavbou stoupal i počet únětických sídlištních nálezů. O skutečně dlouhodobém či rozsáhlém osídlení na lokalitě svědčí vedle pozůstatků zástavby také zde odkryté největší starobronzové pohřebiště na Pardubicku (*Ernée – Langová et al. 2020*).¹

Poznání českých únětických sídlišť na rozdíl od lépe probádaných pohřebišť doposud zůstává torzovité. Je to podmíněno především omezeným rozsahem většiny záchranných výzkumů, jejichž přínosem jsou pouze jednotlivé objekty, bez možnosti komplexního vyhodnocení sídlištního materiálu. Sídliště „V loučkách“ bylo odkryto téměř celé, a tudíž by s větší pravděpodobností zpracování jednotlivých parcel mohlo přispět k sestavení mozaiky nejen únětického osídlení v této oblasti.

Předmětem zpracování v této práci je nálezová situace na parc. č. 241/56, která byla prozkoumána během tří sezón v letech 2009–2011 archeologickým oddělením Východočeského muzea v Pardubicích (dále VČM) pod vedením R. Sedláčka. Výzkum doložil osídlení lokality ve starší a pozdní době bronzové, starší a pozdní době halštatské a době římské (*Sedláček 2009; Sedláček 2010; Sedláček 2011*).

Cílem této práce je analýza movitých a nemovitých nálezů, zejména keramiky ze sídlištních objektů, kulturní určení těchto objektů a pokus o jejich interpretaci. Nálezy a dokumentaci z výzkumů ke zpracování poskytlo VČM.

Tato práce navazuje na bakalářské práce obhájené na Univerzitě Pardubice, ve kterých byly zpracovány nálezové situace zařazené do únětické kultury na parc. č. 241/50 a 241/79² (*Svobodová Koldrová 2012*), 241/6 (*Málek 2013*), 241/48 (*Volfová 2015*) z téhož naleziště, a tudíž závěrečným cílem mojí práce je dále zasazení zpracovaných výzkumů do kontextu únětického osídlení na lokalitě.

¹ Monografie „Mikulovice. Pohřebiště starší doby bronzové na Jantarové stezce“ vyšla krátce před odevzdáním této bakalářské práce. Proto je zde citována okrajově.

² Autorka zpracovávala nálezovou situaci na staveništi rodinného domu p. Cibulky, kterou omylem umístila na parc. č. 249/59. Dle srovnání plochy výzkumu v generálním plánu nalezišť na lokalitě „V loučkách“ s parcelou vlastníka dle katastru nemovitostí je zřejmé, že výzkum proběhl na parc. č. 241/79 (*Svobodová Koldrová 2012*, 15; Obr. 14, 17; *Katastr nemovitostí*).

2 Lokalizace

Vesnice Mikulovice (okres Pardubice, Pardubický kraj) je situována 4 km na jihovýchod od krajského města po obou stranách silnice Pardubice – Chrudim. Současná obec Mikulovice vznikla v roce 1964³ administrativním sjednocením původních, zhruba jeden kilometr vzdálených obcí Mikulovice a Blato. Obě původní katastrální území však zůstávají samostatná. Severovýchodní hranice těchto dvou katastrálních území leží přímo v poloze „V loučkách“ a přímo protíná diskutovanou lokalitu⁴. Na jihu již k. ú. Mikulovice již hraničí s okresem Chrudim (*Mapa 1*).

Nad rovinným terénem, zvaném „Mikulovická planina“, se zvedá Mikulovický kopec, na kterém dnes stojí kostel sv. Václava. Přírodní hranice tohoto území popsal již na začátku minulého století kustod pardubické archeologické sbírky F. K. Rosůlek (*Rosůlek 1903–1904*, 9; *Vokolek 1958*, 44). Ze západu je planina obtékána Bylankou, která protéká Dřenicemi a Třebosicemi a později se vlévá do Labe. Východní okraj planiny tvoří Chrudimka, která protéká těsně kolem Tuněchod, Mnětic a Nemošic. K severu od Mikulovic planina je lehce zvlněna až k Dražkovicům, Třebosicům a Starým Jesenčanům. Jižní hranice mikroregionu lze přibližně určit osou vesnic Dřenice – Mikulovice – Tuněchody (*Sedláček – Kašpárek – Jilek 2010*, 372).

Sledovaná poloha „V loučkách“ se nachází u západního úpatí Mikulovického kopce, v severozápadní části intravilánu na východní terase řeky Bylanky (*Mapa 2*). Výzkum proběhl na parc. č. 241/56, v bezprostřední blízkosti dosud zpracovaných parc. č.: 241/6, 241/48, 241/50, 241/79 (S-JTSK: Y=647902.22, X=1065820.23; *Katastr nemovitostí; Mapa 3*).

³ Za sdělení děkuji p. F. Valentovi, kronikáři obce Mikulovic.

⁴ Z tohoto důvodu může být v literatuře tato poloha chybně lokalizována pouze na k. ú. Blato, nebo pouze k. ú. Na Mikulovice. Jedná se však o tutéž polohu.

3 Geografické vymezení lokality a přírodní podmínky

3.1 Geomorfologie

Mikulovice leží na Heřmanoměstecké tabuli, střední a západní části podcelku Chrudimské tabule, celku Svitavské pahorkatiny, která je jihovýchodní součástí Východočeské tabule. Terén, tvořený svrchnokřídovými usazeninami, má ráz ploché pahorkatiny s mělkými vodními toky ze Železných hor a střední nadmořskou výškou 280 m n. m. (Bína – Demek 2012, 252). Ze severu lokalita již hraničí s okrskem Nemošické kotliny, jižní součástí Pardubické kotliny, patřící k celku Východolabské tabule, což je severozápadní část Východočeské tabule. Toto území má charakter mlado- a středopleistocenních říčních teras údolních niv Labe, Loučné a dolní Chrudimky s průměrnou výškou 283 m n. m. (Bína – Demek *tamtéž*, 245; Faltysová – Bárta a kol. 2002, 106). Poloha „V loučkách“ leží na mírném západním svahu Mikulovického kopce (275,2 m n. m.) v nadmořské výšce kolem 246 m n. m. (VÝŠKOPIS).

3.2 Geologické podloží

Sledované území spadá do široké oblasti navátých pleistocenních spraší a sprašových hlín české křídové pánve, jejíž skalní podloží je tvořeno svrchnokřídovými usazeninami jílovců, slínovců a méně vápenci jizerského a bělohorského souvrství. Územím na sever od Mikulovic v okolí Třebosic, Starých Jesenčan, Dražkovic a Ostřešan probíhá pás štěrkopískových fluviálních sedimentů risského stáří. Úzkým pruhem od Dražkovic přes Mikulovice, Blato a Medlešice se táhne pás jemnozrnných deluviofluviálních smíšených čtvrtohorních usazenin. V okolí Chrudimi, Tuněchod, Úhřetic, Nemošic, Nových Jesenčan a Pardubic se nacházejí naplaveniny nivních sedimentů a říčních štěrkopísků holocenního původu. Podložím na zkoumané parcele je spraš a sprašová hlína (Bína – Demek 2012, 252; GEOLOGICKÁ MAPA; Mapa 4).

3.3 Pedologické poměry

Na sprašovém podloží v oblasti mezi Mikulovicemi a Chrudimí se vyvinula černozem luvická a slabě oglejená, hnědozem modální. Na nalezišti „V loučkách“ je rozšířena hnědozem modální, slabě oglejená se střední rychlostí infiltrace. K severu od Mikulovic zaujímá území Dražkovic, Starých a Nových Jesenčan, Mnětic a Pardubic regozem arenická, kambizem arenická a modální, vyvinutá na štěrcích a písčích. Na nivních sedimentech v záplavových oblastech podél toků řek Labe, Chrudimky a Bylanky vznikla fluvizem typická a glejová (BPEJ; PEDOLOGICKÁ MAPA; Mapa 5).

3.4 Vegetace

Pardubické Polabí náleží termofytické fytogeografické oblasti, osídlené převážně teplomilnými druhy. Přírozený vegetační pokryv na Mikulovicku by byl tvořen černýšovými dubohabřinami. Poděl Chrudimky a mrtvých labských ramen se dodnes vyskytují lužní lesy se střemchovou jaseninou, místy s mokřadními olšinami, jilmovými doubravami (*Neuhäuslová-Novotná a kol. 1998, mapa*).

3.5 Vodstvo

Větší část pardubického okresu náleží povodí horního Labe, které protéká ze severu od Pohřebačky přes Pardubice a opouští okres na západě u Kojic. Jejími levostrannými přítoky protínajícími Svitavskou pahorkatinu a Chrudimskou tabuli jsou řeky Loučná z jihovýchodu a Chrudimka z jihu. Tok řek je nížinný, s meandrujícími koryty a místy s mrtvými rameny (*Faltysová – Bárta a kol. 2002, 107*). Vzdálenost sledovaného naleziště „V loučkách“ od toku Bylanky, která obtéká Mikulovickou planinu ze západu je 2,4 km vzdušnou čarou. Vzdálenost od toku Chrudimky dosahuje zhruba 6 km (*VÝŠKOPIS*).

Nejbližší vodotečí je Jesenčanský potok, který vytéká z rybníka v Medlešicích severně od Mikulovic, protéká Blatem přes Křižný rybník, Staré a Nové Jesenčan a západně od Pardubic ústí do slepého ramene Labe. Od lokality je jeho dnešní tok vzdálen zhruba 850 m (*VÝŠKOPIS*). Plocha mikulovické planiny byla zamokřená, což je důvod proč se zde v minulosti stavěly rybníky; na mapách jsou vidět i drenážní strouhy. Školní učitel R. Robl ve 30. letech uvedl, že dříve přes centrální nádrž protékal potok (tzv. „*Mikulovická strouha*“), jehož tok byl později upraven a sveden pod úroveň povrchu (*Robl 1932, 11; VOJENSKÁ MAPOVÁNÍ, Mapa 6*).

3.6 Podnebí

Dle Quittovy klasifikace území Pardubicka se sledovanou lokalitou náleží teplé klimatické oblasti T2 s průměrnou roční teplotou vzduchu v zimě okolo $-2\text{ }^{\circ}\text{C}$, v létě kolem $18\text{ }^{\circ}\text{C}$, roční srážkové úhrny činí v průměru 535 mm (*Faltysová – Bárta a kol. 2002, 27; Tolasz et al. 2007, 233*).

4 Historie archeologického bádání na k. ú. Mikulovice (včetně k. ú. Blato)⁵

Počátek archeologického bádání na sledovaném území spojeno s jmény archeologa V. Diviše-Čistického a kustoda pardubické archeologické sbírky F. V. Rosůlka (*Vokolek 1958*, 44; *Sklenář 2005*, 131). Člen archeologického sboru Národního muzea J. Felcman (*Sklenář tamtéž*, 162) uváděl, že již před 1897 rokem byly z Kašparovy cihelny na severním okraji vesnice⁶ známy pravěké kostrové hroby, které prokopal V. Diviš-Čistický. Hrobové soubory, v nichž se vyskytovaly jantarové korálky, bronzová únětická (dále Ún) jehlice s ouškem a nátepní destička, byly téhož roku darovány do archeologické sbírky Národního muzea (*Felcman 1899*, 422–423).

Při své výpravě do východních Čech J. Felcman prozkoumal dva hroby z tohoto naleziště. Pohřbení byli pochováni ve skrčené poloze v orientaci J–S do hrobových jam bez kamenného obložení ve vzdálenosti 2 m od sebe. Hrobový inventář tvořily pouze dva úlomky pazourkových pilek a dvě malé Ún nádobky. J. Felcman se domníval, že vzhledem k chudé výbavě jím zkoumaných hrobů a nápadné vzdálenosti od hrobů odkrytých V. Divišem-Čistickým, v mikulovické cihelně mohou být dvě samostatná pohřebiště (*Felcman 1899*, 423–424).

O rok později při těžbě západní stěny hliniště bylo objeveno několik jam zhruba 1 m širokých a 2 m hlubokých, vyplněných černou zeminou promíchanou s popelem. V. Diviš-Čistický popsal artefakty ze tří objektů a daroval je Pardubickému muzeu: „*nízká buclatá hliněná nádobka v rukách hnětená, se silnými stěnami bez okrasu s úzkým otvorem; bronzová dýka typu únětického a plochý kotouček jantarový, neobvyklé velikosti, podoby přeslenu*“ (*Diviš – Čistický 1900*, 357). J. Böhm při zpracování archeologických sbírek VČM v 1932 roce kromě artefaktů, popsaných V. Divišem-Čistickým v mikulovické cihelně uvádí: „*mlat ze silného jeleního parohu se čtyřhranným otvorem, šest kusů jehlancových závaží a kamenný mlat se sedlem a čepcem*“. Jejich nálezový kontext a okolnosti nejsou jasné (*Böhm 1932*, 49).

V roce 1901 výzkum na tomto nalezišti pokračoval pod vedením V. Diviše-Čistického. Artefakty ze sedmi otevřených objektů byly pouze stručně popsány J. Böhem. Podle jejich

⁵ Viz podrobněji *Ernée – Langová et al. 2020*, 35–43.

⁶ Hliniště mikulovické cihelny bylo zachyceno na mapě stabilního katastru z let 1824–1843 na parc. č. 216, kdy ještě byla v provozu panská cihelna (*STABILNÍ KATASTR*). V roce 1884 stavitel F. Kašpar podal žádost k obecnímu úřadu o otevření nové cihelny na pozemcích parc. č. 208, 217, 300 (200 na stabilním katastru; *ARCHIV*). Bohužel přesně určit polohu pravěkého naleziště nelze. Dle lidarových map lze pozorovat nejvýraznější stopy těžby na ploše parc. č. 250/1, 2, 5, 6, 24, 25; a 222/8, 9, 11, 14 z celého severního a severozápadního úpatí Mikulovického kopce (*VÝŠKOPIS*).

charakteru šlo o hroby kultury zvoncovitých pohárů a únětické až věteřovské. S výjimkou jediného objektu se „zetlelou kostrou skrčence“, se v ostatních našly pouze milodary, později věnované Národnímu muzeu: „*ojedinělé jantarové korálky; polovina válcovité nádoby s křížovitě rýsovanou stěnou s průměrem 7 cm, podobnou vaničkovitým moravským nádobkám s nožkami; zlomek ploché bronzové dýčky se zbytky jazýčkovitého řapu a tři zlomky bronzové jehlice, několik hlazených střípků, obilní zrna neurčeného druhu, nádobka podobná ostřešanskému koflíčku*“ (Böhm 1932, 49).

V roce 1906 na parc. č. 222/2, 223/2, 224/2, 244, 250, 253, k jihozápadu od zkoumaného Ún pohřebiště, místní farář našel sedm nádob, dvě bronzové jehlice, dva zlomky a jeden celý bronzový kroužek z nedochovaných hrobů lužické kultury, které byly datovány do BC/D–BD/HA 1 (Rosůlek 1909, 355; Vokolek 2003, 230). V areálu téže Kašparovy cihelny byly v roce 1944 W. Lungem prozkoumány objekty jordanovské a slezskoplatěnické kultury ve smyslu V. Vokolka (Vokolek – Zápotocký 2009, 585).

Další akce na svahu Mikulovického kopce se uskutečnily až v roce 1971, kdy archeolog pardubického muzea P. Šebesta při povrchovém průzkumu našel na poli jihovýchodně od kostela dva hlazené neolitické kamenné nástroje, hradištní a středověké střepy (Šebesta 1973, 78). V 70. letech se na záchranných akcích podíleli hradečtí archeologové z Krajského muzea východních Čech (dále KMVČ) V. Vokolek a J. Sigl. Povrchové prospekce v roce 1974 v polích mezi Mikulovicemi a Medlešicemi doložily pouze středověké střepy (Vokolek 1975, 18). Při hloubení průkopu pro vodovod v roce 1977 na parc. č. 241/1–2 k východu od silnice Pardubice – Chrudim (zhruba 166 m od zkoumané lokality) byly narušeny dvě Ún zásobní jámy (Vokolek 1981, 81). V roce 1988 před hloubením průkopu vodovodu na parc. č. 192/3 východně od kostela sv. Václava, na hranici s k.ú. Ostřešany bylo odkryto pět sídlištních objektů kultury únětické, z doby laténské a z raného či vrcholného středověku. Povrchový průzkum na poli sousední par. č. 193 již únětický materiál nedoložil (Sigl – Vokolek 1995, 203–204).

Novou éru výzkumů započal v roce 2002 tehdejší Státní památkový ústav v Pardubicích, když zahájil záchranný výzkum pod vedením J. Šulcové při výstavbě rodinných domů v severovýchodním cípu obce, v poloze „Pod kostelem“ (místní název, jinak také „Na kopci“; SAS–ISAD). Lokalizace těchto výzkumů je však obtížná, protože dokumentace z těch let není k dispozici (Sedláček 2006a, 3).

V letech 2004–2005 byl na ploše mezi parc. č. 277/16 a 277/19 na jihozápadním okraji sídliště „V loučkách“ objeven hliník, z jehož výplně pocházela neolitická keramika (Sedláček – Vokolek 2018, 852, 856).

Po roce 2006 na výzkum Státního památkového ústavu navázalo výzkumy VČM v Pardubicích ve spolupráci s ARÚ AV ČR v Praze v poloze „Na kopci“. Vzdálenost odkrytých částí sídliště v poloze „Na kopci“ od parc. č. 241/56 se pohybuje mezi 255–380 m. V letech 2006 a 2007 bylo prozkoumáno 171 archeologických situací na stavebních parcelách 14/10, 15/13, 255/3, 258/1, 258/3, 258/6, 258/9, 258/10, 258/12 (SAS–ISAD). Devatenáct archeologických situací, včetně jednoho pohřbu novorozence v sídlištní jámě (obj. č. 72), bylo na základě keramického rozboru zařazeno do mladší fáze Ún kultury. Do období popelnicových polí stupně HB náležely celkem dvacet tři objekty. Za pozornost stojí skupina sloupových jam na parcele č. 214/24, která byla interpretována jako pozůstatek sloupového domu. Sídliště tohoto stupně jsou ve východních Čechách poměrně málo zkoumána. Z objektu 75 pocházela zoomorfni plastika z pálené hlíny. Největší počet keramických zlomků pocházelo z pěti objektů, datovaných do stupňů HD/LT A. Nejbohatším z nich je objekt č. 8 obytného či výrobního charakteru, ve kterém byl nalezen fragment železné spony typu Marzabotto a unikátní bronzová maskovitá spona, derivát ptačí spony, zhotovená v časně laténském stylu (Jílek 2015, 51). Sezona 2007 přinesla objev torza nádoby terra sigillata typu Dragendorff 37 středogalské proveniencie ze sídlištní jámy z doby římské na parc. č. 258/3 (Sedláček 2007, 28; Sedláček – Halama – Jílek 2008, 170).

Taková koncentrace pozoruhodných pravěkých nálezů svědčí, že jde o lokalitu mimořádného významu, čemuž dále nasvědčují výsledky výzkumů z následujících let. V roce 2007 VČM podalo návrh na prohlášení lokalit Mikulovice – V loučkách, Blato a Dražkovice za kulturní památku. Ministerstvem kultury byla lokalita vsutku za kulturní památku prohlášena, avšak rozhodnutí bylo právně napadeno a o dva roky později byla památková ochrana v zájmu stavebníků a vlastníků půdy zrušena (Sedláček 2006a, 1; Svobodová Koldrová 2012, 11–12).

V letech 2007 a 2008 byly v poloze „V loučkách“ zahájeny záchranné výzkumy, vyvolala výstavba nové kolonie rodinných domů. Nejstarším objektem na nalezišti je jedná ze tří studní kultury nálevkovitých pohárů. Ani jedna z nich neměla dřevěné konstrukce, datace je založena na typické keramice z výplní. V jedné ze sídlištních jam (parc. č. 241/17; Ernée – Langová 2020, 45) byl pod kamenným závalem uložen lidský skelet na levém boku s hlavou k západu. Takový jev byl tímto ve východních Čechách doložen poprvé.

Nejvíce objektů na ploše však náleželo Ún kultuře. Mezi nimi byly doloženy dva půdorysy sloupových domů orientovaných S–J (jeden z nich měl základový žlab; parc. č. 241/50; Svobodová Koldrová 2012, 46, obr. 29). Zhruba 65 m západně od žlabového domu na

parc. č. 241/30, 32 se nacházelo menší pohřebiště s 18 kostrovými hroby, z toho jeden dvojhrob (*Sedláček – Frolík – Musil – Švédová 2009*, 19–20; *Ernée – Langová 2020*, 45).

Ve dvou objektech odkrytých během výzkumu v roce 2008 byly nalezeny keramické fragmenty a jedna celá zásobnice zde doposud nezastoupené lužické kultury mladší doby bronzové. Jedna ze dvou polozemnic sezóny 2009 na parc. č. 241/6⁷ v severovýchodním cípu polohy „V loučkách“ obsahovala zlomky keramických nádob, soubor přeslenů, bronzovou jehlici a železný srp datované do stupně HD2 (*Sedláček – Frolík – Musil – Švédová 2009*, 19–20). Nejzajímavějším předmětem je 21 cm dlouhý kostěný předmět ozdobený stylizovanou figurou ptáka/draka, interpretované jako součást koňského postroje jihovýchodní proveniencí (*Frolík – Sedláček 2015*, 28, 39). Z doby římské se kromě běžných sídlištních objektů našla chlebová pec a dvě dobře dochované části polozemnic. Při začištění kulturní vrstvy nad objekty byla nalezena římsko-provinciální tutulovitá spona zdobená emailem, bronzové vinutí a jehla dvojdílné samostřílové spony, železný nůž s oboustranně odsazeným trnem, železná knoflíkovitá ostruha typu Ginalska E5a, a železný nástroj s trojúhelníkovitě rozšířeným zakončením. Germánské osídlení na základě nálezů během záchranných akce 2007–2008 spadá do stupňů Ř C2 a C3 (*Sedláček – Kašpárek – Jílek 2010*, 386–388, 389). V blízkosti germánského sídliště byly nalezeny dva chudé žárové hroby stejné datace (*Sedláček – Frolík – Musil – Švédová 2009*, 19–20).

V průběhu sezón 2009–2010 bylo na parc. č. 277/27, 29, 241/81 (*Ernée – Langová et al. 2020*, 46, obr. 23) v jihovýchodním cípu sídliště „V loučkách“ vzdáleném zhruba 100 m od zkoumané plochy, objeveno Ún pohřebiště, doposud nejbohatší ve východních Čechách s pestrou kolekcí surovin a artefaktů importovaných z větší vzdálenosti. Pohřbívání zde začíná v protoúnětické fázi, poté pokračuje kontinuálně od předklasické do poklasické fázi, v průběhu fáze poklasické/věteřovském období končí (*Ernée 2012*, 138; *Ernée – Langová tamtéž*, 457, 503, obr. 336).

Současně s výzkumem Ún pohřebiště v jihovýchodním okraji polohy „V loučkách“ proběhly výzkumy VČM pod vedením R. Sedláčka na její severní straně na parc. č. 241/56; jde o tři záchranné akce v letech 2009–2011. Z výplní sídlištních objektů pocházela únětická a slezská keramika starší a pozdní doby bronzové, keramika starší a mladší doby železné a doby římské. Římskogermánskou kulturní komponentu zpracoval ve své bakalářské práci V. Svoboda a zařadil ji do stupňů Ř B2b–C1 (*Svoboda 2019*, 73). V letech 2011–2012 na parc. č. 266/5 se podařilo doložit pozůstatky třetího půdorysu orientovaného V–Z (zhruba 130 m

⁷ Na téže parcele jsou doloženy Ún objekty (*Málek 2013; kap.1*).

vzdálené od žlabového domu na par. č. 241/50; *Sedlaček – Švédová 2011; Ernée – Langová et al. 2020, 46*).

V roce 2014 VČM provedlo záchranné akce před pokládáním inženýrských sítí a komunikace pro rodinné domy na parc. č. 187/4 a 26/8 (ul. Dlouhá) na jihozápadním sklonu Mikulovického kopce. Většina ze 114 prozkoumaných objektů je sídlištní povahy, předběžně zařazených do doby bronzové, včetně její staršího úseku⁸. V roce 2016 v téže poloze na parc. č. 26/3 byla odkryta polozemnice z doby laténské. Vzhledem k nevelkému keramickému souboru a absenci chronologicky citlivých artefaktů byl objekt pouze rámcově zařazen do období LT B–D (*Jošková 2016, 6, 9*).

V průběhu zpracování této práce archeologové z VČM ve spolupráci s Centrem terénní archeologie při Katedře archeologie FF UHK odkryli během záchranné akce na parc. č. 239 „V loučkách“ Ún sídlištní objekty sto metrů severně od parc. č. 241/56. Při záchranném výzkumu v Blatě na parc. č. 265/6, zhruba 370 metrů západně od sledovaného naleziště, byly nalezeny fragmenty Ún keramiky také. K Ún pohřebišti zkoumanému v letech 2009–2011 (parc. č. 277/27–29, 241/81) se nejnověji přidaly dva nové hroby zjištěné během stavebních úprav na parc. č. 241/81.⁹

4.1 Archeologické bádání na k.ú. Blato.

Neméně pozoruhodné nálezy přináší cihelna na jihovýchodním okraji k. ú. Blato, na parc. č. 60/1–2 (*Vokolek 1982, 297, obr. 1*). Během prvních desetiletí dvacátého století V. Diviš-Čistěcký zde odkryl sídliště s početným keramickým inventářem, avšak tehdy bez bližšího kulturního určení (*Böhm 1932, 47*). V roce 1926 byly při těžbě objeveny tři kostrové hroby, z nichž byly dva zcela zničeny. Inventář třetího hrobu byl publikován J. Böhmem a datován rámcově do Ún kultury (*Böhm 1932, 47–48*). Nálezový kontext byl později upřesněn V. Vokolkem. U lebky se nacházely dvě bronzové terčovité náušnice starobydžovského typu (*Moucha 1974, 261*) a malý hrneček, další tři nádoby byly u dolních končetin. Ve sbírce VČM je pouze sedm artefaktů z tohoto celku, z nichž dva nebylo možné dohledat. V. Vokolek je revidoval: „1. Drobný hlazený šedohnědý koflík o průměru okraje 58 mm 2. Hlazený šedohnědý koflík s rozevřeným okrajem o průměru 79 mm, odsazeným hrdlem, na kterém je páskové ucho. 3. Hlazený šedočerný koflík s páskovým uchem na vysokém hrdle o průměru ústí 70 mm 4. Vysoký koflík s chybějícím uchem, hnědo-okrové barvy s příměsí slídy s okrajem o průměru 80 mm 5. Velký vyhlazený hnědočerný koflík s průměrem okraje 100 mm, s odsazeným hrdlem a

⁸ Za ústní sdělení děkuji Mgr. T. Zavoralovi z VČM.

⁹ Za ústní sdělení děkuji Mgr. T. Zavoralovi a Mgr. L. Wieslawskému z VČM.

nízkým ostrým lomem Na podhrdlí svazek vodorovných rýh, na horní části těla jsou třásně. 6. Hlazený černavý střep z okraje misky. 7. Část hlazeného, hnědočerného koflíku s odsazeným hrdlem a úzkou hráněnou baňatostí s průměrem dna 26 mm, byla na rozhraní hrdla a těla vyzdobena dvěma vodorovnými rýhami, mezi nimi krátké svazky rýžek, na horní části těla šikmé rýhy v podobě trojúhelníků. (Vokolek 1982, 298).

Novou epochu výzkumů započali archeologové z KMVČ v Hradci Králové – nejprve J. Tomský v letech 1951–1954 a od roku 1959 jeho nástupce V. Vokolek (*Sklenář 2005*, 591, 629). V roce 1952 byly na jižní stěně hliniště odkryty dva Ún hroby, ve kterých se dobře dochovaly dva hlazené koflíky s páskovým uchem a třásňovou výzdobou a část spirálovitého náramku z bronzového dvojitého drátu. 370 cm k východu se nalézala zásobní jáma s fragmenty sídlištní keramiky. V letech 1956, 1958 byly na východní a jižních stěnách hliniště narušeny dva sídlištní objekty. Zásobní jáma (objekt 2/58) byla vzdálená zhruba 30 m na západ od kostrových hrobů (*Vokolek 1982*, 298, 300).

V roce 1955 odkryl I. Hásek z Národního muzea v těsné blízkosti hrobů nalezených v roce 1952 vícenásobný hrob s pozůstatky čtyř jedinců. Podle jejich polohy ve hrobě lze soudit, že pohřbení byli ukládáni do hrobu postupně. Z výbavy se dochoval pouze jeden koflík hnědošedé barvy s nižším baňatým tělem, prohnutým hrdlem a rozevřeným okrajem. Postupné ukládání do hrobu je charakteristickým znakem spíše pro starší a střední období Ún kultury (*Hásek 1974*, 107–109).

Poslední záchranná akce KMVČ na tomto nalezišti proběhla v roce 1978, kdy byly na jižní stěně hliniště pouze zaměřeny tři bagrem silně poničené objekty. Objekt 1/78 tvořila větší jáma o půdorysu 9,50x11,70 m (orientace S–J a Z–V) a hloubkou 158 cm od povrchu skryté plochy. Z její výplně pocházela pouze dobře vypálená mazanice. Třetí objekt 3/78 s kruhovým půdorysem o průměru 590 a hloubkou 113 cm obsahoval pouze několik atypických střepů.

K roku 1982 bylo z blatské cihelny známo šest kostrových hrobů Ún kultury, včetně výše uvedeného čtyřhrobu; z toho se dva hroby z roku 1926 nedochovaly. Nicméně pohřebiště je chronologicky jednotné, a V. Vokolek ho datoval na sklonek 2. (starounětické) fáze dle třídění V. Mouchy (*Vokolek 1982*, 301).

V letech 1981–1983 T. Čurda z VČM prozkoumal třicet sídlištních objektů zachycených během hloubení liniového výkopu na parc. č. 60/2 v blatské cihelně. Z toho 28 obsahovalo Ún keramiku. Z jednoho objektu (obj. č. 12/82), vzdáleného zhruba 33 m od nejbližšího únětického, pocházel fragment džbánu řivnáčské kultury s uchem typu *ansa lunata* a zlomek bronzového kroužku. Ve zbývajících objektech byly pouze atypické střepy (*Čurda 1984*, 19, 24).

Ve třech objektech (obj. č. 8/81, 15/82, 28/83) byly nalezeny lidské kostry. V prvním případě v objektu o půdorysu 160x170 cm se ze skeletu dochovala lebka, části horních končetin a pravá dolní končetina od kolena k prstům chodidla. Uložena byla ve směru JZ–SV, obličejem k JV v hloubce 150 cm. 20 cm pod ní na dně jámy byly rozházeny části obratlů (zvířecích?). V objektu 15 (150x160 cm) byla v hloubce 40 cm nalezena kostra pětiletého dítěte ve skrčené poloze ve směru V–Z a obličejem k J. Kromě četných fragmentů atypické keramiky se našla i obroušená vápenatá kulička o průměru 14 mm. Poškozená a špatně zachovalá třetí kostra ležela v jámě o průměru 160 cm a hloubce 50 cm ve směru SZ–JV. Oproti předchozím situacím objekt neobsahoval žádné další nálezy (Čurda 1984, 22, 26, 29).

Na tyto akce navazoval záchranný výzkum roku 1987 na jihovýchod od výzkumů předchozích let. Na ploše bylo odkryto devět sídlištních objektů řivnáčské kultury. Pozornost vyvolal také 17 m dlouhý, jak široký a 1 m hluboký „příkop“ v profilu těžební stěny, bohužel bez nálezů. O dva roky později se k nálezům řivnáčské kultury přidaly zásobní jámy v jižní části hlinišť na parc. č. 60/1 (Čurda 1988, 42, 50; 1992, 17).

Záchranný výzkum VČM před výstavbou silnice I/37 (Jesničánky – Medlešice) v letech 2004–2005 odkryl polykulturní naleziště na sedmi lokalitách na k. ú. Dražkovice, Mikulovice, Blato a Medlešice. Na lokalitě 7 k severu od blatské cihelny se objevily sídlištní objekty kultury s keramikou lineární, vypíchanou, kultury zvoncovitých pohárů a zejména Ún kultury, bezpochybně související s výše popsáním Ún nalezištěm. Jižně od cihelny (lokalita 2) výzkum zachytil téměř celý půdorys Ún sloupového domu. Ze sídlištních objektů na lokalitách 4 a 5 pocházely Ún zlomky, mezi kterými se vyskytly keramické fragmenty kultury zvoncovitých pohárů (5). Ke starší době bronzové by mohly náležet také nedatovatelné reliktů na lokalitě 3 (Sedláček 2006b, 93, 96, Tab. 1¹⁰; Bláhová-Sklenářová 2012, 8).

¹⁰ Přesnou lokalizaci nalezišť 2, 3, 4, 5, je prozatím nelze zjistit.

5 Historie osídlení lokality a blízkého okolí

Následující kapitola zahrnuje stručný přehled etap osídlení zastoupených na území tzv. Mikulovické planiny, vymezené řekami Bylankou a Chrudimkou. Zkoumaná oblast je omezená jižním okrajem zástavby města Pardubic a severním okrajem zástavby města Chrudimi; zahrnuje především k. ú. Nové Jesenčany, Třebosice, Dřenice, Dražkovice, Blato, Mikulovice, Medlešice, Vestec u Chrudimi, Tuněchody (a Úhřetice), Ostřešany, Nemošice a Mnětice.

5.1 Paleolit a mezolit

Většina paleolitických památek na území Pardubicka náleží kulturám mladšího paleolitu (40–12 tis. př. n. l.), které mají v krajině charakter náhodných nálezů štípané industrie, dobře zachytitelných ve sprašových pokryvech (Vokolek 1993, 7). Nejstarším nálezem na sledovaném území byly již nedochované „nožíky z nehlazeného křesacího kamene“, pravděpodobně pazourkové čepele či nože, které našel v roce 1876 pražský zoolog a paleontolog A. Frič (Sklenář 2005, 176) v Chrudimi na náveši– Pumberkách, krajinné dominantě vzdálené 700 m od současného toku Chrudimky. Nyní již nedohledatelné jsou tři patinované zlomky pazourkových čepelí náhodně objevené v roce 1906 při povrchovém průzkumu v údolí Bylanky a Markovického potoku u Třibřich. V MVCČ je uložen patinovaný silicitový úštěp odevzdaný náhodným nálezcem v roce 1983, nalezený v údolní nivě Bylanky u Starého Mateřova (parc. č. 837). Avšak na jeho povrchu je patrná drobná retuš mladšího data, snad dokonce recentního (Čechák 2019, 113, 142, 149).

Mezolitické (10–6 tis. př. n. l.) osídlení v krajině má charakter sezonních osad, zpravidla umístěných ve výšších pásmech než neolitické lokality. V zónách do 270 m n.m. počet nalezišť je mizivý (Anýž – Končelová – Thér – Tichý et al. 2006, 26; Vokolek 1993, 10). Z Pardubic – U hřbitova (bez přesnější lokalizace) pochází přes tisíc štípaných kamenných artefaktů, datovaných do pozdního paleolitu a mezolitu. Nejpočetnější skupinu v souboru představovaly úštěpy, minimálně byla zastoupena jádra a retušované artefakty. Běžný byl kunětický porcelanit, pazourek a spongolit, vzácně se objevuje český křemenec a rohovec z Francké Alby (Vencl 1978, 23; Oliva 2016, 244).

5.2 Neolit

V mladší době kamenné (5700/5500–4400/4200 př. n. l.) písčité podloží v okolí krajského města se stále jeví neosídlené, nicméně u brodu přes Labe (Pardubice – V Úzkém) v roce 1943 W. Lung a v 70. letech P. Šebesta našli fragmenty vypíchané keramiky a malý

soubor štípané industrie z porcelanitu. Z písčité duny v Pardubicích – Trnové pochází fragmenty vypíchané keramiky (*Burgert 2019*, 49–50, 55, Tab. 2).

Sledované území spadá pod chrudimskou sídelní enklávu, jejíž nejsevernější doložená lokalita je sídliště v Starých Jesenčanech, které bylo objeveno u zdejšího rybníka ještě na počátku dvacátého století s kontinuitou od středního stupně lineární keramiky LnK II až do III–V stupně vypíchané keramiky (*Burgert 2013*, 6, 19). Koncem 50. let byly na k.ú. Dřenice povrchovým průzkumem doloženy fragmenty keramiky šáreckého stupně lineární keramiky (*týž 2019*, 52). Výzkumy KMVČ v roce 1985 doložily fragmenty neolitické keramiky v Medlešicích (*Sigl – Vokolek 1986*, 15). Ze sousedních Třebosic s prokázaným osídlením lineárním a lengyelským byla v roce 2013 z hlínku získána zoomorfnní plastika kozla původně připojená na stěnu nádoby (*Bulvová—Cebová 2014*, 9; *Burgert 2019*, 54). Záchraný výzkum před výstavbou silnice I/37 v letech 2004–2005 u Dražkovic doložil osídlení kultury s lineární keramikou a kruhový žlab lichoběžníkového průřezu datovaný do kultury s vypíchanou keramikou (*Burgert 2019*, 52, 54). Záchrané akce v Kopistově a Slavíkově cihelně, které se nacházely na hranicích k. ú. Úhřetic a Tuněchod, trvaly téměř v průběhu celého 20. století a přinesly velké množství dokladů pravěkého osídlení, včetně kultury lineární a vypíchané keramiky (*Vokolek – Zápotocký 2009*, 604). V roce 2012 V. Vokolek a P. Žaloudková z VČM povrchovým průzkumem na levém břehu Chrudimky v okolí Tuněchod získali fragmenty neolitické keramiky, doposud nevyhodnocené (*Burgert 2019*, 54).

Kromě rovinných sídlišť na sledovaném území z 80. let známe výšinné polykulturní hradiště Chrudim – Staré město a Pumberka, Topol – Na Hradě, všechny tři náležejí mladšímu stupni lengyelské kultury (*Vokolek – Zápotocký 2009*, 578, 604).

5.3 Eneolit

Časná fáze pozdní doby kamenné (4400/4200–2300/2200 př. n. l.) byla na sledovaném území zastoupena zásobními jamami a hliníkem jordanovské kultury, objeveným během systematického záchraného výzkumu KMVČ v roce 1977 v Kopistově cihelně v Úhřeticích. Do východního okraje jednoho ze tří hliníků byla v době, kdy již hliník ztratil funkci, uložena lidská kostra ve skrčené poloze v orientaci Z–V se čtyřmi nádobami (*Vokolek 1978/1*, 15; *Zápotocký 2016*, 8). Z Úhřetic také pochází tulipánovitý pohár s oblou podstavou michelsberské kultury z kostrového hrobu (*Burgert 2015*, 21).

Fragmenty keramiky kultury nálevkovitých pohárů ze staršího eneolitu bez nálezových souvislostí pochází z rybníka u Starých Jesenčan a z Vestce u Chrudimi (*Vokolek 1989*, 213, 502; *1993*, 28). V roce 1977 v Úhřeticích – Kopistově cihelně byly poprvé doloženy zásobní

jámy kultury nálevkovitých pohárů. Z jejich výplní pocházely nepočtené střepy, většinou nezdobené. Nalezl se také vzácný plochý měděný závěsek (*Vokolek 1978/1*, 15–16).

Ve středním eneolitu bylo území mikulovické planiny dle současného stavu výzkumu slabě osídleno. To však může být ovlivněno obtížnou rozpoznatelností eneolitické keramiky jako takové. V roce 2011 výzkum Regionálního muzea v Chrudimi odkryl v Tuněchodské cihelně na parc. č. 1089, 1090, 197/1, 569/13 sídlištní a sloupové jámy, žlab a hrob řivnáčské kultury bez nálezových souvislostí (*Burgert 2015*, 23; *Musil 2016*, 150). Fragменты řivnáčské keramiky doložil výzkum v Topolu u Chrudimi před výstavbou obchvatu Chrudimi v letech 2011–2013 (*Musil 2016*, 148–149).

Na závěr eneolitu se chrudimská sídelní enkláva nositelů kultury zvoncovitých pohárů zvětšila. V roce 1978 V. Vokolek z KMVČ objevil osadu (hliník, příkopovitý objekt) v areálu cihelny v Tuněchodech – dobývacím prostoru Úhřetice I (*Vokolek 1979*, 16–17). Třetí etapa výzkumu Archeologického centra PdF Univerzity Hradec Králové vedená R. Tichým v roce 2003 odkryla kromě halštatsko-laténských a jednoho germánského objektu pohřebiště a sídliště kultury zvoncovitých pohárů. Bylo zachyceno šestnáct až devatenáct těžbou neponičených žárových a kostrových hrobů, a v jejich těsné blízkosti hliník s vesměs atypickými fragmenty keramiky. Ze dvou žárových hrobů pocházely unikátní lasturové knoflíky a zlomky kovových plíšků (*Papineschi – Thér – Tichý 2004*, 111–112, 114; *Tichý – Thér – Papineschi 2006*, 55–56). V muzeu v Pardubicích je také uložena nepublikovaná trojúhelníková silicitová šipka z Nemošic (*Jílek – Vokolek – Schmidtová ed. 2015*, 76). Kultura se šňůrovou keramikou je na sledovaném území zastoupena naopak slabě. Za nznak její přítomnosti na sledovaném území lze označit kamenný hráněný sekeromlat, nalezený v roce 1957 v řečišti Labe u Pardubic. Mohl však být využíván v následujících obdobích, a tudíž také pocházet odjinud (*Vokolek 1993*, 33, *Burgert 2015*, 23).

5.4 Doba bronzová¹¹

Ve starší době bronzové (2300/2200–1650/1600 př. n. l.) území od Chrudimi po Pardubice zaujímá jižní skupina východočeské Ún kultury (skupina 5c; *Moucha 2005*, 9, 11, Abb. 2). Která na severu pardubického kraje již hraničí s královéhradeckou severovýchodní skupinou, rozšířenou po Jaroměř (skupina 5b; *Moucha 2005 tamtéž*).

J. Böhm po svém zpracování pardubické staré sbírky uvádí, že V. Diviš-Čištecký a statkář Kabrhel objevili Ún hroby v sousedství lužických hrobů v Dražkovicích. Hrobová

¹¹ K Ún nálezům viz podrobněji *Ernée – Langová et al. 2020*, 505–520.

výbava, složená z únětického koflíku, zlomku jantarového korálku a bronzové dýky s čepelí kosočtverečného průřezu s pěti otvory pro nýty, je dnes uložena ve VČM (*Böhm 1932*, 48; *Jílek – Vokolek – Schmidtová ed. 2015*, 80). Později F. K. Rosůlek našel Ún hrob s pazourkovou pilkou a bronzovou terčovitou náušnicí na poli pana Kabrhela v Dražkovicích jižním směrem k mikulovickému kostelu (*Rosůlek 1909*, 363). Ze sousedních Ostřešan se zachoval šedočerný koflík s ouškem nade dnem z hrobu odkrytého V. Divišem-Čistickým naproti staré škole (*Böhm 1932*, 48–49). V roce 2008 bylo při záchranném výzkumu VČM předcházejícím výstavbě přístupových komunikací pro rodinné domy na parc. č. 518 a 596/1 v severozápadním cípu *Starých Jesenčan* prozkoumáno 102 sídlištních objektů, s keramikou z 15. století a také Ún, která vzhledem k oblé profilaci nádob a ryté výzdobě byla datována do staršího stupně Ún kultury (*Burgert – Kašpárek – Novák 2010*, 3, 11). V roce 1985 KMVČ ve spolupráci s ARÚ ČSAV provedlo výzkumy a povrchové sběry na více než dvaceti parcelách v Medlešicích. Nálezy z objektů na parc. č. 120/6, 7, 246/1, 2, 249/1, 250, 251/1, 252, 152/2, 154, 155 patřily Ún kultuře a vrcholnému středověku. (*Sigl – Vokolek 1986 5*, 15–16). Záchranné akce prováděné v letech 2011–2013 u Medlešic před výstavbou obchvatu Chrudimi odhalily 99 sídlištních objektů z nichž většinu tvořily sloupové jámy (*Musil 2016*, 146).

L. Domečka uváděl zajímavý nález z Chrudimi, kde v roce 1924 při přestavbě Wiesnerovy strojírny byla objevena sídlištní jáma, ve které bylo zřejmě kolem ohniště rozestaveno 21 kuželovitých a jehlancovitých závaží, zčásti opálených (*Domečka 1929*, 36). To byl již druhý soubor závaží po šesti kusech objevených v areálu Kašparovy cihelny v Mikulovicích (*kap. 4*). Neméně pozoruhodný je baňatý džbánec na pěti šikmo postavených nožkách se čtyřmi pupky v podhrdlí, který stál uprostřed ohniště; stranou stála ještě jedna vázovitá nádobka s hranatou profilací a čtyři svislými žebry. L. Domečka považoval objev za naleziště kultury zvoncovitých pohárů. I. Pleinerová-Hnízdová však tyto keramické nádoby a závaží zařadila do věteřovské kultury (*Hnízdová 1954*, 206–207). Téhož roku byly v areálu Popperovy továrny v Chrudimi nalezeny dvě měděné hřivny (*Domečka tamtéž*, 36).

V Krajském muzeu v Hradci Králové jsou pod př. č. 137/84 uloženy fragmenty Ún keramiky bez nálezových okolností z Topolu (*Frolík – Sigl 1995*, 96). V roce 1977 při dalším výzkumu KMVČ v bývalé Kopistově cihelně v Úhřeticích mezi jinými pravěkými obdobími bylo zjištěno sedm objektů s keramikou klasické Ún kultury, z nichž čtyři byly zásobní jámy. Jedná z nich měla na západní straně kúlovou jamku s oblým schůdkem, snad svědčící o nadzemní konstrukci této jámy. K těmto objektům se přidaly tři chudé zásobní objekty z výzkumu roku 1979 (*Vokolek 1978/1*, 12, 16; *1980*, 6).

Z období mohylových kultur střední doby bronzové (1650/1600–1350/1300 př. n. l.) z Mikulovicka jsou známy pouze ojedinělé bronzové předměty, pocházející pravděpodobně z dnes již rozoraných mohyl (Vokolek 2015, 31). Jde o jehlice s hřebíkovitou/pečetítkovitou hlavicí stupně BB z Třebřichů, jehlice s terčovitou hlavicí a ouškem stupně BC z Dražkovic (Plesl 1965, 467, 487). Však A. Beneš uváděl záznam L. Hájka o džbánu na nožce z Úhřetic, který se mu již nepodařilo v muzejní sbírce Pardubického muzea dohledat (Beneš 1959, 45, 62, obr. 2.1). Nejnovější zatím nevyhodnocené nálezy bez nálezových souvislosti pochází z Mikulovic. Jde o fragmenty velkých zásobnic, džbánek na nožce a také zlomky deskového tzv. oltáře s plastickou výzdobou (Vokolek 2015, 31).

V mladší době bronzové (1350/1300–1000 př. n. l.) východní Čechy zaujímá kultura lužických popelnicových polí. Sledované území náleží chrudimské sídelní oblasti lužické kultury, které sahá na sever až do okolí Kunětické hory. V tomto období hustota osídlení dosahá svého pravěkého vrcholu. (Vokolek 1993, 45; Anyž – Končelová – Thér – Tichý et al. 2006, 29, 30). Z nekropolí na sledovaném území lze vyjmenovat lužické hroby odkryté V. Divišem-Čistickým v letech 1888–1889 parc. č. 396, 408/1, 408/2 v pískovně v Dražkovicích. Na něj navazovaly výzkumy Národního muzea a muzea v Pardubicích v letech 1901, 1924–1925, 1943, 1945, 1976, které přinesly nálezy zařazené do stupňů BC/D (hlavně starší nálezy), BD–HA1, HA2 (Vokolek 2003, 86, 87, 90). Hrobový inventář stupně HA2 pocházel z nedochovaných hrobových celků, porušených při stavbě školy v letech 1909 a 1925 v Nemošicích (Vokolek 2003, 233). Na začátku 20. století F. K. Rosůlek prozkoumal pohřebiště stupně BC/D na parc. č. 441, 444, 469 v Starých Jesenčanech (Vokolek 2003, 320). V Kopistové cihelně v Úhřeticích parc. č. 37/1, 38, 452/3 J. L. Píč zachytil několik lužických hrobů, narušených slezskoplatěnickými hroby (Vokolek 2003, 338).

V pozdní době bronzové (1000–800 př. n. l.) na lužické osídlení navazuje mladší úsek východočeských lužických popelnicových polí – kultura slezskoplatěnická dle terminologie J. Filipa a V. Vokolka. Na rozsáhlém pohřebišti popelnicových polí v Dražkovicích, zjištěném V. Divišem-Čistickým v roce 1885, nejpočetnější skupinu hrobů tvořily hroby stupňů HB1–2, umístěné v centru a na východní straně bývalé pískovny (396, 408/2, 415/5; Vokolek 1999, 54, 58). V roce 1901 J. L. Píč a V. Landa prozkoumali 68 hrobů na parc. č. 37/1, 38, 452/3 v severovýchodní části areálu Kopistovy cihelny v Úhřeticích. Slezskoplatěnické pohřebiště bylo v místech lužické nekropole a jak prokázaly následující nálezy, plynule fungovalo od stupňů BC/D až do HA2/HB1. K. Buchtela uváděl hroby stupně HB1 stupně z pohřebiště v sousedních Tuněchodech, narušeného při stavbě silnice do Mnětic v roce 1897 (Vokolek 1999, 147, 166). V roce 2008 na jižním okraji Bylan u Chrudimi při neohlášeném výkopu pro

vodovod archeologové z Regionálního muzea v Chrudimi stihli pouze zjistit profil zásobní jámy s keramickým inventářem, které byl zařazen od stupně HB3 až do stupně HC1 starší doby železné (Novák 2012, 131, 136).

5.5 Doba železná

Do doby halštatské (800–480 př. n. l.) již spadá III stupeň slezskoplatěnické kultury podle V. Vokolka (Vokolek 1999, 17; 2002, 47) – tradičně kultura platěnická. Záchranný výzkum VČM v roce 2010 přinesl objev osmi sídlištních objektů v jihozápadní části Dražkovic (pole- K– Dražkovicím), spadajících do stupně HaC. Lokalita navazovala na plochu s již doloženými slezskoplatěnickými střepy, zkoumanou před výstavbou silnice I/37 v letech 2004–2005 (Sedláček 2006b, 90; Cebová – Kašpárek 2011, 26, 32). Na sledovaném území je známa i řada výšinných lokalit. Výzkum lengyelského opevnění v Chrudimi – Na Pumberkách, který vedl V. Vokolek v letech 1985–1986 ukázal, že opevnění bylo druhotně využíváno a jeho mladší fáze vznikla ve stupni HC. Hradiště v Topolu – Na hradě náležící stupni HD1 je dosud nejlépe probádanou podobnou východočeskou lokalitou (výzkum KMVČ v letech 1977–79; Novák 2008, 108). Z pohřebišť lze jmenovat pohřebiště v Medlešicích (parc. č. 152/2, 155), v Dražkovicích (parc. č. 396, 408/2, 415/5), v Kopistově cihelně v Úhřeticích (parc. č. 37/1, 38, 452/3; Vokolek 1999, 54, 88, 147; Vokolek 2015, 43). Třetí výzkumná kampaň 2003 provedená Archeologickým centrem PdF UHK v Tuněchodech – dobývacím prostoru Úhřetice I doložila pozůstatky sídliště. Dle nálezů tuhové keramiky, výjimečně fragmentů braubašského zboží, typických korálků ze skelné pasty, bronzových jehlic lze osadu datovat do závěru starší doby železné (Papineschi – Thér – Tichý 2004, 111–112, 114). Záchranný výzkum roku 2006 na tomto nalezišti přinesl unikátní nález: zlomek výlevky hliněné zobákovité konvice (Tichý – Thér – Dohnálková – Dohnálková – Drnovský 2007, 133–134; Mangel – Danielisová – Jílek 2013, 33 obr. 1). Do konce starší doby železné se datují i střepy rozeznané J. Axamitem v sídlištních objektech objevených pravděpodobně v roce 1918 v cihelně v Třebříchách, kde byly i fragmenty laténské keramiky (Axamit 1919, 54).

V mladší době železné (480–9/6 př. n. l.) na území Pardubicka se rozvinula laténská kultura. Povrchové prospekce v letech 2008–2009 (parc. č. 305/34, 36, 37 a 1370) v Úhřeticích – Na Dolech doložily fragmenty sídlištní keramiky (Pleska 2015, 35). V roce 1914 při hloubení rybníčku u železniční zastávky Staré Jesenčany byl nalezen soubor středověkých bronzů. V souvislosti s tímto depotem se uvádí laténská bronzová spona spojené konstrukce, která mohla souviset s mladolaténským sídlištěm v Nových Jesenčanech (Axamit 1919, 58; Burgert – Kašpárek – Novák 2010, 4). Povrchové průzkumy KMVČ v roce 1958 na parc. č. 256

v Medlešicích, a v letech 1967, 1972, 1985 na parc. č. 133/1, 34, 139, 140, 141, 142 v Dřenicích doložily mimo jiné laténské střepy (*Pleska 2015*, 24; 29). V letech 1999–2001 MVČ provedlo záchranný výzkum před výstavbou rodinného domu v jihozápadním konci intravilánu Třebosic, který doložil laténské sídlištní objekty (*Bláha – Kalferst – Sigl 2004*, 121). V roce 1904 byly Pardubickému muzeu darovány ojedinělé fragmenty na kruhu točené laténské keramiky, vyzdvižené z kostrových hrobů v bylanské cihelně (*Axamit 1919*, 54). Z Vestce u Chrudimi a Chrudimi – Za Sklepy jsou známy dvoukomorové vertikální pece s roštovou konstrukcí (*Mangel – Thér 2015*, 53). Z novějších objevů lze uvést hrob bojovníka nalezený v roce 2019 během záchranného výzkumu před výstavbou rodinného domu v Dubanech. V souvislosti s tímto nálezem archeologové z VČM uvažují o existenci dosud neznámého pohřebiště.¹²

5.6 Doba římská a stěhování národů

Většina lokalit z doby římské (50 př. n. l. až do 380/400 n. l.) na sledovaném území je známa pouze z povrchových průzkumů a nálezy lze zhruba datovat rozmezím let 150–250 n. l. Přítomnost osídlení zde dokládají četné nálezy mincí z k. ú. Dražkovic, Třebosic a Tuněchod (*Kašpárek 2009*, 9; *Jílek – Vokolek – Schmidtová ed. 2015*, 119). V roce 1969 povrchový průzkum KMVČ v *Ostřešanech* doložil fragmenty germánské keramiky na parc. č. 694, 696–697 (*Vokolek 1994*, 16). k Povrchový průzkum KMVČ uskutečněný v roce 1974 na parc. č. 315, 316, 322, 325, 441 v Třebosicích – V Sedláčku, a v roce 1982 v poloze „Kamenec“ odhalil fragmenty germánské keramiky (*Kašpárek 2009*, 10). Záchranný výzkum vyvolaný výkopem pro vodovod na parc. č. 401, 403, 404, 410/1, 415 v roce 1987 doložil 12 objektů s neolitickou a mladohradištní keramikou, avšak jeden z nichž naležel i době římské (*Kalferst – Sigl – Vokolek 1989*, 18; *Kašpárek 2009*, 10). Při záchranných výzkumech roku 2004 předběžných výstavbě silnice I/37 byla na polykulturním nalezišti na hranici k. ú. Dražkovic a Blato objevena vydřevená studna datovaná radiokarbonovou metodou do let 4 př. n. l. – 130 n. l. (obj. 368; *Sedláček et al. 2008*, 288, 307). Povrchová prospekce provedená KMVČ v Dřenicích v roce 1985 na parc. č. 133/1, 141–142 doložila bronzovou součást kování opasku/baltea nebo koňského postroje (*Kašpárek 2009*, 9; *Jílek – Horník 2017*, obr. 4 na 66, 80–81). Ve výplni jednoho z objektů, odkrytých během třetí výzkumné etapy roku 2003 v tuněchodské cihelně, se nalézal germánský kostěný hřeben ze tří vrstev snýtovaný bronzovými nýty, který byl zařazen do mladší doby římské (*Papineschi – Thér – Tichý 2004*, 113; *Kašpárek 2009*, 11). Výzkumy Regionálního muzea v Chrudimi v letech 2006–2007 ukázaly pokračování rozsáhlého

¹² Za sdělení děkuji Mgr. T. Zavoralovi z VČM.

polykulturního naleziště v Úhřeticích, včetně germánského osídlení s kontinuitou od starší doby římské do poloviny 3. stol. (*Musil – Jílek – Vich 2008–2009*, 137, 142).

Na dobu římskou plynulé navazuje období stěhování národů (380/400–560/570 n.l.). Pro toto období sledovaný region zatím poskytuje málo nálezů. Lze pouze poukázat na přetrvávající osídlení v Tuněchodech (výzkum z roku 1984) a Dražkovicích (*Kašpárek 2009*, 84; *Jílek ed. 2015*, 60).

6 Rozšíření únětické kultury

Únětická kultura starší doby bronzové je na českém území zastoupena několika regionálními skupinami. V. Moucha vymezil (*Moucha 2005*, 9, Abb. 2, 10–11) středovýchodní sídelní oblast (Čáslavsko, Kutnohorsko, Kolínsko, Poděbradsko aj.); středočeskou (Pražsko, Slánsko aj.); severozápadní oblast v povodí Bíliny a Ohře; pojizerskou oblast (Mladoboleslavsko); severovýchodní a východočeskou (Pocidliní, Královéhradecko, Chrudimsko); jihočeskou oblast Povltaví a dolní Pootaví; Berounsko; nejasná zůstává situace v západních Čechách. Mikulovice náleží do jižní (chrudimské) sídelní oblasti východočeské skupiny, soustředěné v okolí Chrudimi a v Pardubické kotlině (skupina 5c; *Moucha tamtéž*).

Již v 90. letech V. Moucha uváděl celkem 82 východočeských nalezišť, k roku 2006 jejich počet vzrostl na 101, avšak pouze 43 z nichž bylo možné vynést do mapy (*Moucha 1994*, citováno podle *Papineschi 2003*, 91; *Anýž – Končelová – Thér – Tichý a kol. 2006*, 29, mapa 5). Katalog Ún nalezišť na Královéhradecku k roku 2016 je tvořen 37 lokalitami (*Vodák 2016*, 35–39). Soupis nálezů na Pardubicku a Chrudimsku sestavený M. Langovou k roku 2017 čítá 54 lokalit na 20 katastrech (*Ernée – Langová et. al. 2020*, 505–520).

Východočeské osídlení bylo dosud v porovnávání s východní a západní částí středních Čech obecně považováno za méně výrazné (*Jiráň ed. 2008*, 31, obr. 7). Avšak záchranné výzkumy posledních let vyvolané zejména výstavbou dálnice D11, obchvatu Chrudimi I/37 doložily nové lokality rozmanitého charakteru¹³ s větrovskými vlivy¹⁴ (na k. ú. Lochenice a Rodova na Královéhradecku; na k. ú. Slatiňany a Vlčnov na Chrudimsku) a depoty (na k. ú. Kukleny a Kunčice) mění dosavadní představy.

6.1 Periodizace a chronologie

Relativní chronologie starší doby bronzové se opírá o systém třídění bronzových nálezů ze středního a jižního Německa od P. Reineckeho, které byly autorem rozděleny do stupňů BA1 a BA2 (*Moucha 2005*, 6; *Jiráň ed. 2008*, 28). V. Moucha na základě analýzy hrobového inventáře z Polep u Kolína vypracoval typologicko-chronologickou periodizaci české Ún kultury (*Moucha 1963*, 12–13). Vymezil starší a mladší období, ke staršímu období náleží fáze

¹³ Za sdělení děkuji Mgr. E. Schimerové z FF UHK, PhDr. J. Musilovi z Regionálního muzea v Chrudimi, a Mgr. P. Horníkovi z MVČ.

¹⁴ Dle předběžného vyhodnocení jsou zastoupeny na sídlišti na k. ú. Slatiňany (ústní sdělení PhDr. J. Musila).

1. (protoúnětická), 2. (staroúnětická), 3. (středoúnětická) a 4. (předklasická) fáze, zatímco 5. (klasická) a 6. (poklasická) fáze patří již mladšímu období (*Obr. 1*).

Jiný názor na vývoj staršího období předložila později I. Pleinerová-Hnízdová. Na základě rozboru inventáře z pohřebišť v Poohří a z přilehlé části Saska rozeznává ve starším období dva stupně – do staršího období řadí stupně Ia (protoúnětický) a Ib (staroúnětický) probíhající souběžně a stupeň II (přežívání tvarů Ib); mladší období je tvořeno stupněm III. Při porovnání tohoto dělení s periodizací V. Mouchy vyplývá, že keramická náplň stupňů Ia a Ib je ztotožňována s jeho fází 1. a 2.; a II stupeň zhruba odpovídá 3. a 4. fázi. Při rozboru keramiky mladšího období (III. stupeň s klasickými koflíky) autorka upozornila na případy společného výskytu tvarů považovaných za mladší a starší, čímž dospěla k závěru, že vyčlenit náplň tohoto stupně v severozápadních Čechách a částečně ve středočeské oblasti není možné (*Pleinerová 1967a*, 1–5; *Tab. 1*). Novou periodizaci české Ún kultury navrhl v roce 1998 M. Bartelheim. Jeho dělení do tří fází vychází ze seriace hrobových nálezů, kde první dvě odpovídají staršímu období, třetí náleží mladšímu Ún období (*Obr. 1*; *Smejtek 2005*, 366).

Při porovnání těchto dvou typologických klasifikací s Reineckovým tříděním se ukázalo, že jejich starší období zcela nezapadá do středoevropské relativní chronologie (*Obr. 1*). Stupně BA3 (přechodný stupeň mezi starší a střední dobou bronzovou) a BA0 (pozdně eneolitická část Ún kultury) proto doplňují originální Reineckevo schéma (*Jiráň 2008*, 29).

Na závěr starší doby bronzové spadá věteřovská kultura, součást kulturního komplexu Maďarovce-Věteřov-Böheimkirchen. Věteřovská kultura pravděpodobně vznikla na Ún základě současně ve všech kmenových oblastech (*Sklenář – Sklenářová – Slabina 2002*, 389). Společný výskyt věteřovských prvků s místní moravskou Ún keramikou je dle návrhu J. Stuchlíkové považován za přechodný úněticko-věteřovský horizont, ztotožňovaný se starší fází věteřovské kultury. Tento návrh se ujal, avšak někteří autoři se i nadále drží původního členění, a tento horizont tedy ztotožňují s 5., poklasickou fází Ún¹⁵. Naposled se touto problematikou zabýval D. Rožnovský, který poukázal na možnost vydělení tohoto horizontu jako samostatné krátké fáze (*Rožnovský 2015*, 51, 63). Přechodný horizont na českém území dle třídění V. Mouchy odpovídá 6. fázi (poklasické; *Moucha 1961a*, 32).

Typologické systémy třídění jsou převážně vychází ze změn v tektonice nádob (např. relativní chronologie M. Bartelheima je založena na předpokladu vývoje od oblé profilace nádob staršího období k ostrým tvarům mladšího období (*Smejtek 2005*, 365).

¹⁵ Dle J. Ondráčka. Pro moravskou Ún kulturu J. Ondráček vypracoval pětifázové třídění, shodující se s periodizací V. Mouchy, avšak bez středoúnětické fáze (*Stuchlík 1993*, 240).

Podobné třídění by měly zachycovat změnu v profilaci nádob s průběhem času, však se tato následnost nebývá dostatečně prokázána (*Jiráň ed. 2008, 29*). Navíce publikace hrobových situací ze středního Německa podpořené přírodovědnými analýzami naznačují částečnou současnost stupňů považovaných do té doby za následné. Dokonce některé klasické keramické tvary a bronzová industrie bývají dokládány v hrobech datovaných již na počátku únětické kultury (*Jiráň tamtéž, 30*). Obdobná situace nastala na pohřebišti v Brandýse n. Labem, kde se ve hrobech dle všeho spadajících do staršího období našla mísa s úpravou povrchu charakteristickou spíše pro závěr Ún kultury (*Danielisová – Langová 2013, 70*).

K poznání absolutní chronologie přispívají nejnovější výsledky terénních výzkumů z let 1999–2004 na pohřebišti Praha–Miškovice. Dle absolutních dat získaných pomocí několika chemicko-fyzikálních metod bylo stanoveno časové rozmezí mezi léta 2150–1600, přes „protoúnětické“ období (hrob 29: 2140–1940 př. n. l.); „starounětické“ období (hrob 20: 2050–1870 př. n. l.); „klasické“ období (2000–1750 př. n. l.); „poklasické“ (hrob 27 s věteřovskou jehlicí s kulovitou hlavici a šikmě provrtaným otvorem: 1750–1630 př. n. l.; *Ernée 2009, 390–393, 403*). Nejnovější moravská data dokládají konec pohřbívání na únětických pohřebištích mezi lety 1750–1700 př. n. l. a věteřovská pohřebiště byla zakládána již v nových polohách mezi lety 1750–1610 př. n. l. (*Šabatová – Parma 2019, 20*).

Východočeskou keramiku nejvíce reflektuje periodizační systém V. Mouchy, a proto se v této práci řídím jeho šestifázovým tříděním, tj. pojmem starší únětická kultura myslím fázi protoúnětickou až předklasickou (1–4) a označením mladší únětická kultura myslím fázi klasickou a poklasickou (5–6; *Moucha 1963, 12–13, 55–56*).

	Reinecke 1924		Moucha 1961, 1963, 1982			Horte	Pleinerová 1966–1967	Bartelheim 1998	
1600	B1 Holste 1939	LOCHHAM	mittlere Bronzezeit		ältere Hügelgräberkultur	+			
1700	A2	TRASSEM LANGQUAID TINSDAHL	Altbronzezeit	jüngere Periode der AK	6. Nachklass AK	+	III	jüngere AK	3
1800			Frühbronzezeit		5. Klass AK	+			
2000	A1	GAU-BICKELHEIM NEUNHEILIGEN			4. Vorklass AK	–	II	ältere AK	2
			spätes Äneolithikum	ältere Periode der AK	3. Mittel AK	–			
					2. Alt AK	–	Ia Ib		
2300					1. Proto AK	–		1	

Obr. 1. Relativně chronologická schémata členění únětické kultury (*Moucha 2005, 7, Abb. 1*).

6.2 Postavení východočeské skupiny v rámci únětického osídlení Čech a Moravy

Východočeské území je vzhledem ke své geografické poloze obecně považováno za pohraniční oblast s tradičními komunikacemi do hornomoravského úvalu (*Moucha 1978*, 341). Již ve starším období jsou na keramice pozorovány prvky, sblížující ji s moravským prostředím (např. dvojitá klikatka na keramice ze Svobodných Dvorů; *týž 1961b*, 162–163). Nelze také opomíjet vlivy ze slezského území v protoúnětické fázi, doložené slezskou maršovickou keramikou v Pocipliní (*Moucha tamtéž*, 164; *Jiráň ed. 2008*, 73).

V protoúnětické fázi se východočeské Ún osídlení stále jeví jako slabší. V keramice sousední středovýchodní skupiny (zejména na polepském pohřebišti) je zřetelná nagyrévska složka, ze slovansko-nagyrévského okruhu Karpatské kotliny, která je dále sledována podél toku Labe v severozápadní a středoněmecké skupině (*Moucha 1961b*, 163–164; *Ondráček 1967*, 429, 431). Distribuce starších Ún nálezů podél Labe naznačuje zprostředkující úlohu, kterou východočeské Polabí mohlo mít v procesu šíření jihovýchodních prvků z Karpatské kotliny, posíleným zvláště v mladším období (*Jiráň ed. 2008*, 73–74). Přirozenou spojnicí mezi Polabím a Moravou mohla zajišťovat cesta podél řeky Loučné, kde však doklady osídlení pro mladší období prozatím zcela chybí¹⁶ (*Jiráň tamtéž*, 74).

Literatura uvádí, že rozkvět klasické Ún kultury je ovlivněn rozvojem dálkových komunikací a obchodem zejména s kovovými předměty, doloženými ve hrobech a depotech (*Jiráň tamtéž*, 49, 73–74). Jako kontaktní zóna mezi východočeskou a západní Ún skupinou v mladoúnětickém období vzhledem k většímu množství kovových předmětů v depotech bylo považováno Novobydžovsko (*Moucha 2005*, 73)¹⁷. Avšak poslední léta narůstá počet dokladů i na Královéhradecku (*kap. 6*).

Z dokladů kovových artefaktů na Mikulovicku lze poukázat na terčovité náušnice starobydžovského typu objevené ve hrobových celcích v Blatě a Dražkovicích (*kap. 4.1; 5.4*). Dle I. Pleinerové-Hnízdové hrobový inventář z blatské cihelny odpovídá keramice z polepského pohřebiště a chronologicky spadá do její II. stupně či těsně před klasickou fází (*Pleinerová 1967b*, 769–770). V. Moucha tento depot zařadil do klasické fáze Ún kultury (*Moucha 2005*, 71). Po vyhodnocení pardubické muzejní sbírky J. Böhm kromě náušnic z Blata

¹⁶ V 40. letech ve sborníku „Od trstenické stezky“ J. Skutil krátce upozornil na dvě bronzové únětické hřivny z muzea ve Vysokém Mýtě, kterým připisoval regionální původ (*Skutil 1947–1948*, 59, 79, pozn. č. 29). V muzejní sbírce jsou uloženy dva exempláře, pocházejí však z Vojkovic na Mělnicku. Za komentář k této zprávě děkuji PhDr. D. Víchovi z Regionálního muzea ve Vysokém Mýtě.

¹⁷ V. Moucha nicméně správně upozorňoval, že tato distribuce nálezů nemusí odpovídat skutečnému podílu (*Moucha 2005*, 73).

také poukázal na jiné kovové nálezy pocházející ze severu Pardubického okresu: z okolí Bělé (pravděpodobně k. ú. Rohovládova Bělá: měděná plochá sekerka), Dražkova (bronzová sekerka s lištami) a Dražkovic (bronzová dýka ze hrobu; *kap. 5.4; Böhm 1932, 47–48*). Z Přelouče (parc. č. 1210) pochází sekera (nalezena před pěti lety) s postranními lištami typu Wrocław–Szczytniki var. C (*Brzicová 2016, 88*).

Z Pobaltí do Čech mířil obchod s jantarem (doložena největší koncentrace), odkud se poté přeměroval na Moravu, Podunají a střední Německo. Téměř všechny doklady jantarových artefaktů náleží klasické fázi a vesměs pochází z hrobů. Avšak se vznikem kulturního komplexu Maďarovce-Věteřov se distribuce nálezů mění. Zatímco na českých pohřebištích jantar mizí, doklady přibývají v Karpatské kotlině, v jihozápadním Německu, a dokonce se objevují i v mykénském prostředí (*Ernée 2014, 97*).

Z nejasného počtu zachráněných hrobů z Kašparovy cihelny v Mikulovicích (bylo jich více než zmiňovaných 10) pocházelo kromě kovových artefaktů jantarových korálků. Z nejasného kontextu téhož pohřebiště pocházela i jedna věteřovská nádobka (*viz dále*). Největší soubor ze (více jak 800) korálků je ovšem doložen na pohřebišti v poloze „V loučkách“ (*Langová 2020, 219; kap. 4*). Z jedné hrobové výbavy přesněji nelokalizovaného pohřebiště v Dražkovicích byl kromě bronzové dýky (*viz výše*) a klasického koflíku vyzvednut i zlomek jantarového korálku (*kap. 5.4*).

U východočeské skupiny V. Moucha poukázal na místní specifické tvary Ún keramiky (spadající do 5. fáze), které považoval za důkaz svébytnosti vývoje této oblasti. Jedná se o nízké široce rozevřené klasické koflíky, hlubší mísy s malým vodorovným uchem a protilehlým výčnělkem na lomu hrdla a těla, malé nálevkovité nebo soudkovité nádobky. Klasický východočeský koflík se odlišuje svým nízkým a širokým tvarem. Obecně zde nebývají zastoupeny tzv. cibulovité nádoby (*Moucha 1961b, 160, 162, obr. 1; týž 1963, 22, abb. 7; týž 1978, 339*). Na bližší vztahy s Moravou poukazují vázovité nádoby s vysokým hrdlem a uchem na podhrdlí, mísovité hrnce se svisle provrtaným lalůčkem a jazykovitým výčnělkem na rozhraní hrdla a těla, a dále ploché talíře (*týž 1978, 339–341*).

Věteřovský zásah ve východních Čechách je považován za velmi časný a výrazný (*týž 1978, 341*). Nicméně M. Kuchařík, který se naposledy zabýval východočeskými věteřovskými nálezy, konstatoval jejich fragmentárnost a potřebu revize starších nálezů datovaných do Ún kultury (*Kuchařík 2000, 135*). Na sledovaném území je věteřovská kultura prozatím představena pouze třemi staršími nálezy: baňatým džbánkem se čtyřmi pupky v podhrdlí na pěti nožkách a vázovitou nádobkou s hranatou profilací a čtyřmi svislými žebry ze sídlištního objektu z Wiesnerovy strojírny v Chrudimi; a dnes nezvěstným soudečkovitým hrnkem bez

nožek s rytou mřížkou na výduti ze hrobu v hliništi Kašparovy cihelny v Mikulovicích (*kap. 4; 5.4; Hnízdová 1954, 205–206, 208, 212*). Nejnovějšího vyhodnocení pohřebiště Mikulovice – V loučkách potvrzuje přítomnost věteřovské kultury na lokalitě (Ernée 2020, 503, Obr. 336).

6.3 Východočeská sídliště únětické kultury

Ún kultura ve východních Čechách navazuje na oikumenu zvoncovitých pohárů v Pocerliní, na Královéhradecku a na Chrudimsku (*Anýž – Končelová – Thér – Tichý a kol. 2006, 29, mapa 5*). Po celé její trvání byly zakládány otevřené rovinné osady v nízké nadmořské výšce. Z východočeských lokalit bylo 63% orientováno jihozápadním až severozápadním směrem¹⁸. Nízký počet vyhodnocených lokalit nedovoloval potvrdit tendenci k osídlování západních svahů. U 88% lokalit vzdálenost od zdroje vody nepřesahovala 20 m (*tíž, 29, mapa 5*). Pro osady byly upřednostňovány hnědozemní půdy středoevropského typu, z geobotanického hlediska byly vybírány oblasti s dubo-habrovým porostem. Tyto poměry při teplém a vlhkém klimatu panujícím v Evropě od neolitu po konec starší doby bronzové tvořily vhodné podmínky pro zemědělství (*Papineschi 2003, 91*).

Na sledovaném území nositelé Ún kultury preferovali černozemní a hnědozemní oblasti vyvinuté na spraši v jižní části Mikulovické planiny a okolí Chrudimi (*kap. 11*). Naleziště „V loučkách“ je umístěno na úpatí mírného západního svahu Mikulovického kopce (*kap. 2*).

6.3.1 Stavby

Archeologické výzkumy dokládají na všech územích osídlených starobronzovými kulturami půdorysy či menší relikty nadzemních dlouhých sloupových domů. Otázka zahloubených staveb na Ún sídlištích zůstává nevyřešena (*Bláhová-Sklenářová 2012, 99, 104–105*). Největší počet dokladů staveb je zjišťován v minerálních půdách, ovšem největší přínos k poznání způsobu budování a jejich konstrukčních prvků poskytují zamokřené oblasti (blatné a příbřežní-jezerní; *Bláhová-Sklenářová tamtéž, 99*).

Ve stavitelství obytných domů Ún kultura navazovala na tradice pohárových kultur, na východočeském území kultury zvoncovitých pohárů (*Bláhová-Sklenářová 2013, 6*). Východiskem pro rekonstrukci podoby domu staršího období jsou dva z 11 plně odkrytých půdorysů, objevených při velkoplošném odkryvu I. Pleinerovou-Hnízdovou v letech 1954–1977 v Březně (typ Březno; *táž 2012, 99–100, obr. 97*).

¹⁸ Pravděpodobně myšleno na svazích orientovaných k SZ až JZ.

Jako typ Březno se označuje dlouhý sloupový dům obdélníkového tvaru o délce několika desítek metrů a šířce rámcově 6–7 m, orientovaný nejčastěji Z–V, popř. JZ–SV. Konstrukce je většinou dvojpodlažní s podélnou řadou sloupů nesoucích hřebenovou vaznici, sedlovou nebo valbovou střechu. Uspořádání jam v západní části některých dvojpodlažních půdorysů připomíná trojpodlažní či halovou konstrukci, která se vyskytuje v severozápadní Evropě. Sloupové jámy bývají uspořádány v rozestupech 50–100 cm, podélné stěny vymezují dvě řady menších a hustěji řazených sloupů. Výplň stěn mohla být hypoteticky tvořena pletivem s výmazem, postrádáme však větší množství nálezů mazanice, hliníky doloženy také nejsou. Dalším možným řešením otázky stěn je drážková konstrukce (*Bláhová-Sklenářová 2012*, 64, 99–101; *táž 2013*, 9).

Původně byl předpokládán vývoj od delších domů ke kratším. Půdorysy domů řazených k mladším fázím však nebyly odkryty celé nebo byly vymezeny pochybně, a proto nelze spolehlivě hovořit o tendenci ke zmenšení obytného domu (*Bláhová-Sklenářová 2012*, 99; *táž 2013*, 8). Ojedinele se objevují domy vymezené obvodovým žlabem. Žlabové domy typu Slavonín jsou spojovány až se závěrem starší doby bronzové (*táž 2013*, 7–8).

S pronikáním věteřovské kultury do Čech v závěru starší doby bronzové je spojován vznik výšinných, případně hrazených osad (*Sklenář – Sklenářová – Slabina 2002*, 389). Stěžejní je doposud nevyhodnocený výzkum v Plotištích n. Labem, který doložil komplex rovinných a opevněných osad (*Bláhová-Sklenářová 2013*, 8).

Z Mikulovic – V loučkách byly prozatím zveřejněny nálezové situace ze dvou parcel, kde se objevily relikt sloupových domů. Na parcele 241/50 jde o neúplný půdorys s náznakem vnitřního členění o rozměru 4x6,4 m orientovaný S–J. Vedle sloupových jam byl odkryt neúplný půdorys žlabového domu typu Slavonín o rozměrech 4,6x6 m orientovaného ve směru S–J (*Svobodová Koldrová 2012*, 46, obr. 30). Na parcele 241/79¹⁹ autorka rozeznala tři relikt staveb. První půdorys o rozměru 4x12 m se částečně nacházel mimo staveniště, druhý relikt také nesl náznak vnitřního členění a měřil 4x8 m, s ním souvisí zastřešená zásobní jáma. Tyto půdorysy byly orientovány ve směru SZ–JV (*Svobodová Koldrová tamtéž*, 30, obr. 16). Keramické fragmenty, pocházející z výplní těchto pěti objektů dle jejich rozboru a vyobrazení nenesou chronologicky citlivé znaky (*Svobodová Koldrová tamtéž*, 31, 47, viz přílohy). Třetí půdorys ze 13 kůlových jam orientovaný ve směru V–Z je doložen 120 m jihozápadně od parc. č. 241/50 na parc. č. 266/5 (*Sedláček – Švédová 2011*, 11).

¹⁹Na sousední parcele 241/81 (jižně od parc. č. 241/79) byly nejnověji objeveny dva Ún hroby související s jižně umístěným pohřebištěm (nepubl.; *kap. 4*).

V sousedním Blatě během rozsáhlého záchranného výzkumu silnice I/37 byl odkryt půdorys domu vymezený dvěma žlaby o délce něco přes 10 m a šířce 6,5 až 7,5 m a orientované SZ–JV (Bláhová-Sklenářová 2013, 8–9).

Je zapotřebí poznamenat, že ačkoliv nálezové situace na dvou dalších parcelách v Mikulovicích – V loučkách (parc. č. 6 a 48; *kap. 1*) nemají nejvyšší vypovídací hodnotu, tak vzhledem k rozptýlu registrovaných Ún nalezišť na Mikulovické planině uvedené půdorysy nejspíš nezůstanou ojedinělými příklady.

6.3.2 Další sídlištní objekty

V okolí obydlí jsou nalézány zásobní jámy, které se po ztrátě své primární funkce využívaly pro vyhazování odpadu. Většinou mají kruhový půdorys se stěnami kónicky nebo hruškovitě se rozšiřujícími k rovnému dnu. Méně se vyskytují jámy válcovité, kotlovité a mísovité, avšak zde není vyloučeno, že jde o zaniklé kónické stěny (Stuchlík 1993, 248–249).

V průběhu celého pravěku až po raný středověk v sídlištních jamách bývají ukládány lidské kostry či jejich části. Tomuto jevu ve starší době bronzové je nejvíce věnována pozornost v moravském prostředí, zatímco čeští badatelé se touto problematikou dříve zabývali pouze okrajově (Langová 2012, 17). Z chronologického hlediska se tento způsob nakládání se zemřelými na Moravě vyskytuje během celé starší doby bronzové s vyšším podílem ve fázi klasické, poklasické Ún kultury a věteřovském období, kdy se doklady kosterních pozůstatků v sídlištních objektech stávají běžným jevem (Šabatová – Parma 2019, 20). Pro takové zacházení se zemřelými jsou zpravidla používány termíny jako „pohřeb“, „rituální a nerituální“ uložení, které dle M. Langové jsou zavádějící, protože interpretují události, které nelze archeologicky prokázat. Autorka tudíž navrhuje neutrální termín jako „standardní“, resp. „nestandardní“ uložení (Langová 2012, 20).

Dalšími pravěkými objekty jsou hliníky, které známy z Ún sídlišť nejsou (Bláhová-Sklenářová 2012, 100).

7 Výzkum v Mikulovicích – V loučkách v letech 2009–2011

7.1 Nálezová situace na parc. č. 241/56

Předstihový záchranný výzkum vedený R. Sedláčkem z VČM probíhal na lokalitě ve třech etapách. V březnu a dubnu 2009 byla prozkoumána plocha před plánovanou stavbou rodinného domu (dále RD). Terénní úpravy a výstavba bazénu vyvolaly druhou etapu v dubnu a květnu 2010. Třetí výzkumná sezóna vyvolaná zahradními úpravami se uskutečnila v březnu

a dubnu 2011 (*Sedláček 2009; Sedláček 2010; Sedláček 2011*). Nálezová zpráva k tomuto výzkumu 2009-2011 vypracována nebyla. Hloubka skrývky na ploše není známa, avšak u tří objektů, které se nalézaly na okraji stavby RD je uvedena mocnost ornice – 50, 30 a 32 cm (objekty č. 1935, 1951, 2441).

Archeologické situace první sezóny byly kresebně a fotograficky dokumentovány, plán prozkoumané plochy byl zhotoven M. Kotkem v programu ArcGIS. Dokumentace je kompletní s výjimkou objektu 1904, který nebyl vyneseno do celkového plánu zkoumané plochy. Odkryto bylo 50 objektů (1903–1952), nejpočetnější skupinu tvořily sloupové (29) a kůlové (7) jámy, dále blíže nespecifikované sídlištní objekty (8) a zásobní jámy (6; *plán 1*).

Objekty odkryté během druhé etapy byly dokumentovány pouze kresebně, a v průběhu zpracování této práce nebyly plně dostupné²⁰. Zdokumentováno bylo 11 objektů (2424, 2436–2445), avšak není vyloučeno, že na ploše se mohlo nacházet dalších 12 objektů²¹. Celkový plán nebyl pořízen. Přibližný rozsah odkryté plochy je 91 m². Kresebná dokumentace některých objektů nebyla použitelná.

Třetí etapa postrádá terénní dokumentaci úplně. Movité nálezy byly vyzvednuty ze 13 objektů (2663–2671, 2673, 2676–2678), celkový počet objektů byl pravděpodobně vyšší. Přibližný rozsah odkryté plochy je 157 m² (*WMS ZABAGED, ORTFOTO*).

7.2 Fáze osídlení lokality a sídlištní keramika

Naleziště „V loučkách“ je polykulturní lokalitou. Kromě Ún střepů se v objektech vyskytly i fragmenty slezské keramiky okruhu lužických popelnicových polí, dle předběžného vyhodnocení spadajících do stupňů HB a HC. Keramika z objektů 1915, 1936 spadá do pozdně halštatského (HD2–3) a starolátenského (LT A–B)²² období. Germánské osídlení datované fázi B2b počátkem C1 je zastoupené sídlištními objekty 1910, 1936, 2436 (část polozemnice), a objekty 2443 a 2445 (druhá polozemnice; *Svoboda 2019, 56–60, 71–73*). Na lokalitě jsou doloženy málo četné fragmenty domnělé neolitické a eneolitické keramiky, nicméně Ún zastoupení se stále jeví jako nejstarší.

Při vyhodnocení sídlištní keramiky je zapotřebí mít na paměti řadu faktorů, ovlivňující její následující proměny. Za prvé jde o životnost nádoby, která závisí na její původní funkci, tvaru, technologii výroby, případně i symbolickém významu. Různé tvary nádob byly zastoupeny v domácnostech či celých osadách v různých poměrech (*Neustupný 1996, 491–*

²⁰ Autorka měla k dispozici kresebnou dokumentaci pouhých pěti objektů.

²¹ Číslování objektů z roku 2010 končí na č. 2424 a pokračuje č. 2436.

²² Za určení pozdně halštatské a latenské keramiky děkuji Mgr. T. Joškové z VČM.

492). Tudíž lze např. předpokládat delší životnost hrubších užitkových tvarů či větších zásobnicových tvarů.

Sídlíštní keramika má vesměs různou míru fragmentarizace, podle velikosti zlomků a jejich stratigrafického uložení ve výplních objektů se dá uvažovat buď o neintencionálním umístění vyvolaném postdepozičními procesy, nebo záměrném vyhození. Fragmentarizace závisí na uložení keramiky, keramickém druhu a technologických vlastnostech materiálu (*Neustupný 1996, 502*).

Rozmanitý soubor artefaktů doložený na sledované parcele, nápadné rozdíly v dochování u různých keramických fragmentů zřejmě odráží tyto procesy (*kap. 10*). Nálezovou situaci na sledované parcele lze také charakterizovat poměrně častým výskytem „cizích“ prvků, zvláště v objektech dvou posledních sezón. K intruzím²³ přispívala jak poloha lokality na mírně se svažujícím severozápadním svahu, tak i zemědělská aktivita, probíhající zde od neolitu až téměř do současnosti (*kap. 5*).

7.2.1 Postup při rozboru únětické složky

Z celkového počtu 3951 keramických zlomků (z nich je přibližně 1427 Ún) bylo vyčleněno 114 typických, jasně Ún střepů – zejména okraje, zdobené fragmenty a kusy zachovávající větší část profilace, resp. fragmenty, které bylo možné slepit. Vyčlenění jednotlivých kulturních složek u zlomků nevhodných pro typologický rozbor zlomků se opíralo především o sledování vnějších vlastností vypálené hlíny, které je však pouze intuitivní.

Keramické těsto Ún nádob obsahuje příměsi písku, slídy a kaménků. Výpal může být jak špatně provedený – skvrnitý, tak i kvalitní (*Moucha 1978, 321*). Přidáním slídy, resp. muskovitu do keramického těsta v tomto souboru zde nevynikaly pouze Ún nádoby. Drobné částičky tohoto ostřiva jsou také patrné na povrchu a lomu jemné slezské keramiky. Lze se domnívat, že slída v keramické hmotě byla zde vázána zejména na její zastoupení v jílu nejbližší vodoteče či ve svahových sedimentech zejména Mikulovického kopce²⁴, a tudíž nemusí nutně jít o projev kulturní tradice.

Pro mladoúnětickou keramiku bývá příznačné leštění do kovového lesku celého těla či jeho částí, zejména hrdla do kovového lesku (*Moucha 1978, 334*). Ohledně vyleštěných Ún fragmentů, pokud nešlo o mladší střepy, vznikala otázka jejich časového určení. Jak poukazují moderní analýzy hrobových celků s keramickým inventářem, leštění není výhradně omezeno

²³ Pojetí intrudovaných zlomků je zde ve smyslu J. Rulfa: „Intruzi definujeme jako kontaminaci objektu cizorodým (ve smyslu časovém nikoliv kulturním) materiálem a to max. do hloubky 20-30 cm od úrovně podloží a v množství do 10% celkového kvanta keramiky v objektu“ (*Rulf 1997, 457*).

²⁴ Ústní sdělení Mgr. J. Juráčka.

na mladší období, jak se soudilo dříve (*kap. 6*). Pro starší období je příznačná tzv. třásňová výzdoba a klikatky, ve východní části středních Čech však přežívající i do období mladšího (*Jiráň ed. 2008, 47*). Některé (převážně) atypické střepy svými technickými parametry (jako příměs/výpal/úprava) odpovídaly Ún kultuře, avšak měly tuhovaný a zakuřovaný povrch, což by odpovídalo spíše keramice lužických popelnicových polí či době římské.

Fragmenty zdrsněné (slámováním, prstováním či tzv. blátivým drsněním mohly náležet tělům užitkových nádob, známých především z mladoúnětických sídlišť; vyskytují se však průběžně celým pravěkem. Pokud se dochovaly v dostatečném množství, nebylo možné je slepit. U těchto atypických zlomků prakticky nebylo možné určit keramické tvary a počet jedinců, což do jisté míry omezilo závěry o zastoupení hrubé užitkové keramiky na této parcele.

Z typických fragmentů se nejlépe dochovaly větší tvary (zejména větší mísy, zásobnice, hrnce), u nichž bylo dle morfologických znaků možné určit základní třídu a výjimečně je i přesněji datovat. Na lokalitě se také našlo velké množství tenkostěnných (1–5 mm) a středně silných (6–9 mm) okrajů, podstav apod., které bohužel neumožňují bližší specifikaci. U těchto fragmentů jsem (důkladně) nesledovala kvalitativní znaky jako barevnost a úpravu vnitřního povrchu²⁵. Vnitřní strana takových zlomků měla zpravidla tmavší odstín, a střepy celkovým vzhledem působily lehce skvrnitě. Není však známo, zda v Ún keramice existuje závislost mezi charakterem výpalu a typem nádoby určité třídy²⁶, a proto by z těchto parametrů stejně nebylo možné dělat další závěry. Ún sídlištní keramika není poznaná natolik, aby menší zlomek mohl poskytnout informaci srovnatelnou s fragmentem s více výraznými morfologickými znaky.

Absence funkčních prvků může také značně zkreslit představu o původním tvaru rekonstruované nádoby²⁷. Ze zlomkovitě dochovaných funkčních prvků a plastických výzdobných prvků je také možné empiricky vyvozovat původní tvar. Nicméně dle mého mínění nese s sebou tento přístup zvýšenou míru nejistoty, a proto byly tyto prvky vyhodnoceny zvlášť.

Po rozboru movitých nálezů následovalo chronologické zařazení sídlištních objektů. Za tímto účelem jsem vycházela především z přesného stratigrafického kontextu vybrané

²⁵ Barevnost vnější a vnitřní strany a rovněž její úpravu sleduji pouze u fragmentů a torz s větší výpovědní hodnotou, jelikož o jejich rozbor se opírá chronologické zařazení sídlištních objektů na této parcele (*kap. 9.1*).

²⁶ Tímto především myslím širokou škálu běžné kuchyňské keramiky. Zlomky tzv. klasických koflíků a další pečlivě vyleštěné stolní keramiky vypálené v redukčním prostředí jsou snadno rozpoznatelné. Fragmenty zásobnic a hrnců mimo jiné také vynikají povrchovou drsněnou úpravou a dále charakteristickou hnědooranžovou barvou. Známé jsou však větší zásobnicové tvary, které měly tmavou až černou barvu povrchu (*kap. 9.1.7*). Pokud výpal za redukčních podmínek souvisel s požadavkem na životnost určitých keramických tříd, tak od nádob vypálených za oxidačních či neutrálních podmínek se pravděpodobně neočekávala delší životnost. Její zastoupení na sídlištních objektech bude vyšší a tvarosloví méně zřetelné. V případě sekundárního přepálení (ve sledovaném souboru jsou přepálené typické fragmenty málo četné a přepálení je slabé), je původní barva stále patrná.

²⁷ Komplikována situace nastává zejména při odlišení džbánu a amfory, kde napomoci může např. počet oušek v souboru (*Langová 2019, 105–106*).

keramiky. Objekty obsahující pouze Ún keramiku (se zváženy intrudovanými střepy) považuji za vskutku příslušící starší době bronzové. Kulturní zařazení objektů, obsahující Ún zlomky v malém množství (v porovnání s materiálem jiných období), či obsahující velmi fragmentární, a proto stěží datovatelné střepy, uvádím jako neurčitelné.

7.3 Katalog únětických objektů

Do katalogu jsou ze 74 objektů, odkrytých v letech 2009–2011, vybrány ty, které lze přiřadit ke starší době bronzové. Zbývající objekty uvádím v celkové excelové databázi objektů (*Databáze Objektů*). Každý objekt má svoje identifikační číslo na ploše a odhad primární funkce. Objekty s nerozpoznanou či nejednoznačnou funkcí uvádím obecně jako „sídlíšní jámy“. U rozměrů je zaznamenán průměr objektu měřený na skrytém a začištěném povrchu plochy (PØ), hloubka objektu od úrovně skrývky (hl.), a orientaci delší osy objektu. Dále popisují tvar půdorysu, stěn a dna. Případy vzájemného narušování archeologických situací jsou uvedeny jako superpozice. Charakter výplně je popisován dle jednotlivých vrstev – jejich barvy a typu zeminy, podloží na ploše je tvořeno spraší a sprašovou hlínou. Následně uvádím hmotnost movitých nálezů v gramech. Pro snadnější orientaci u movitých artefaktů používám zkratky (Ke) – keramika; (M) – mazanice; (Ka) – neopracovaný kámen; (Ko) – kost; (C) – uhlíky; (ŠI) – štípaná industrie; (BI) – broušená industrie. V poznámce je uváděna doplňující informace a kulturní určení zastoupené keramiky z jiných období.

Objekt 1903 – zásobní jáma (*Plán 2*)

Rozměry: PØ 208x213 cm; hl. 118 cm; orient. SZ–JV

Popis: kruhová jáma kónického profilu s mísovitým dnem.

Superpozice: v těsné blízkosti s obj. č. 1922, avšak bez překryvu.

Výplň: 1 – šedočerná hlinitá; 2 – šedočerná hlinitá promíšená spraší.

Podloží: spraš a sprašová hlína

Movité nálezy: (Ke) 332 ks 2168 g; (M) 1931 g; (Ka) 487 g; (Ko) 66 g; (C) 40 g.

Poznámka: Ún; PP.

Objekt 1904 – sídlíšní jáma (*Plán 3*)²⁸

Rozměry: PØ 190x198 cm; hl. 68 cm; orient. JZ–SV.

Popis: nepravidelně oválná jáma mírně mísovitého profilu s rovným dnem.

Superpozice: narušena objektem 1904/A – sloupovou jámou PØ 55x80, hl. 14, orient. SZ–JV.

Výplň: 1 – tmavě šedá hlinitá; 2 – tmavě šedá hlinitá, promíšená spraší; 3 – zahliněná spraš; 4 – propálená vrstva; 5 – šedohnědá hlinitá.

Podloží: spraš a sprašová hlína.

²⁸ Objekt nezobrazen na celkovém plánu (*Plán 1*).

Movité nálezy: (Ke) 266 ks 6102 g; (M) 5303 g; (Ka) 9041 g; (Ko) 242 g; (C) 11 g; (ŠI) 2 ks 12 g; závaží 2 ks 632 g.
Poznámka: Ún; PP; DR.

Objekt 1905 – zásobní jáma (*Plán 4*)

Rozměry: PØ 170x205 cm; hl. 78 cm; orient. Z–V.

Popis: stupňovitá zahlubená oválná jáma kónického profilu s rovným dnem.

Superpozice: –

Výplň: 1 – tmavě hnědá s mazanicí a uhlíky; 2 – tmavě hnědá místy probarvená; 3 – hnědá místy probarvená žlutou; 4 – žlutá probarvená hnědou; 5 – žlutá lehce probarvená hnědou.

Podloží: spraš.

Movité nálezy: (Ke) 74 ks 837 g; (M) 353 g; (Ka) 118 g; (Ko) 108 g; (C) 38 g.

Poznámka: Ún ve vrstvě 30–dno. Ve výše uložených vrstvách převážně PP.

Objekt 1911 – kúlová jáma (*Plán. 5*)

Rozměry: PØ 57x56 cm; hl. 35 cm; orient. Z–V.

Popis: oválná jáma hrotitého profilu.

Superpozice: –

Výplň: 1 – tmavší hnědá s uhlíky; 2 – žlutohnědá probarvená.

Podloží: spraš.

Movité nálezy: (Ke) 9 ks 37 g; (C) 1 g.

Poznámka: Ún.

Objekt 1913 – sloupová jáma (*Plán 5*)

Rozměry: PØ 67x73 cm; hl. 14 cm; orient. Z–V.

Popis: oválná jáma mísovitého profilu.

Superpozice: –

Výplň: 1 – hnědá s drobnými propálenými kostičkami; 2 – hnědožlutá probarvená.

Podloží: spraš.

Movité nálezy: (Ke) 3 ks 11 g.

Poznámka: Ún.

Objekt 1916 – kúlová jáma (*Plán 6*)

Rozměry: PØ 55x52 cm; hl. 26 cm; orient. JZ–SV.

Popis: oválná jáma hrotitého profilu.

Superpozice: –

Výplň: 1 – černošedá hlinitá s kousky mazanice; 2 – černošedá hlinitá s kousky mazanice, promíšená spráší.

Podloží: spraš.

Movité nálezy: (Ke) 1 ks 4 g.

Poznámka: Ún.

Objekt 1922 – sloupová jáma (*Plán 2*)

Rozměry: PØ 77x80 cm; hl. 20 cm; orient. SZ–JV.

Popis: kruhová jáma kotlovitého profilu a kotlovitým dnem.

Superpozice: těsně u objektu č. 1903.

Výplň: 1 – šedočerná hlinitá, 2 – šedočerná hlinitá promíšená spraší.

Podloží: sprašová hlína.

Movité nálezy: (Ke) 23 ks 151 g; (M) 158 g; (ŠI) 1 ks 9 g.

Poznámka: Ún v superpozici s větším smíšeným objektem.

Objekt 1923 – sídlištní jáma (*Plán 6*)

Rozměry: PØ 110x103 cm; 18 cm; orient. JZ–SV.

Popis: nepravidelně oválná jáma kotlovitého tvaru.

Superpozice: –

Výplň: 1 – šedá hlinitá s kousky mazanice.

Podloží: sprašová hlína.

Movité nálezy: (Ke) 43 ks 593 g; (M) 1062 g; (Ka) 212 g; (Ko) 68 g; závaží 1 ks 1265 g.

Poznámka: Ún.

Objekt 1927 – sídlištní jáma (*Plán 8*)

Rozměry: 1927/A: PØ 150x160 cm; 49 cm; orient. JV–SZ; 1927/B: PØ 40x55; hl. 23 cm; orient. JV–SZ, 1927/C: PØ 41x42 cm; hl. 37 cm; orient. S–J.

Popis: nepravidelně oválná jáma kónického profilu a rovným dnem narušená oválnou (sídlištní?) jámou 1927/B kotlovitého profilu s rovným dnem, a kruhovou sloupovou jámou 1927/C mísovitého profilu s rovným dnem.

Superpozice: 1927/B a C

Výplň: 1927/A, B: 1 – světlé šedá hlinitá, promíšená spraší s kousky mazanice, 2 – zahliněná spraš, 3 – šedohnědá hlinitá s kousky mazanice, promíšená spraší, 4 – šedohnědá hlinitá s kousky mazanice, promíšená spraší, 5 – podloží, 6 – zahliněná spraš, promíšená spraší.

1927/C: 7 – šedohnědá promíšená spraší.

Movité nálezy: (Ke) 83 ks 667 g; (M) 219 g; (Ka) 178 g; (Ko) 64 g; (C) 12 g.

Poznámka: Ún.

Objekt 1928 – zásobní jáma (*Plán 9*)

Rozměry: PØ 160x158 cm; hl. 93 cm; orient. JZ–SV.

Popis: kruhová jáma s kónickým profilem a rovným dnem.

Superpozice: –

Výplň: 1 – černošedá hlinitá s kousky mazanice, 2 – zahliněná spraš.

Podloží: 3 – sprašová hlína, 4 – spraš.

Movité nálezy: (Ke) 235 ks 4073 g; (M) 394 g; (Ka) 1277 g; (Ko) 185 g; (C) 45,5 g.

Poznámka: Ún.

Objekt 1935 – sídlištní jáma (*Plán 10*)

Rozměry: PØ 167x175 cm; hl. 48 cm; orient. SV–JZ.

Popis: ledvinovitá jáma s kotlovitým profilem a kotlovitým dnem.

Superpozice: objekt č. 1936.

Výplň: 5 – šedohnědá hlinitá s kousky mazanice, s větším podílem spraše; 6 – minimálně zahliněná spraš, 11 – ornice

Podloží: sprašová hlína.

Movité nálezy: (Ke) 50 ks 333 g; (M) 15 g; (Ka) 113 g; (Ko) 28 g.

Poznámka: Ún. Objekt 1936; 1936/A: PP; DŘ.

Objekt 1941 – sídlištní objekt (*Plán 11*)

Rozměry: PØ 100x100 cm; hl. 31 cm; orient. JZ–SV.

Popis: oválná jáma kotlovitého profilu.

Superpozice: nachází se na hranici skrývky.

Výplň: černošedá hlinitá, s bročky mazanice.

Podloží: sprašová hlína.

Movité nálezy: (Ke) 12 ks 89 g; (M) 155 g; (Ko) 155 g.

Poznámka: Ún; PP.

Objekt 1950 – sloupová jáma (*Plán 11*)

Rozměry: PØ 69x64 cm; hl. 15 cm; orient. SZ–JV.

Popis: oválná jáma mísovitého profilu.

Superpozice: –

Výplň: šedá hlinitá, promíšená spraší

Podloží: sprašová hlína.

Movité nálezy: (Ke) 12 ks 31 g; (Ko) 2 g.

Poznámka: Ún; PP.

Objekt 1951 – sídlištní jáma (*Plán 12*)

Rozměry: PØ 115x122 cm; hl. 35; orient. SZ–JV.

Popis: kruhová jáma kónického profilu s rovným dnem.

Superpozice: –

Výplň: 1 – ornice, 2 – šedohnědá hlinitá s kousky mazanice, 3 – šedohnědá hlinitá s kousky mazanice promíšená spraší.

Podloží: sprašová hlína.

Movité nálezy: (Ke) 323 ks 3972 g; (M) 597 g; (Ka) 1028 g.

Poznámka: Ún.

Objekt 2439 – sídlištní jáma (*Plán 13*)

Rozměry: 2439: PØ 152x74 cm a hl. 10 cm; 2439/A: PØ 58x66 hl. 24 cm; 2439/B: PØ 66x52, hl. 10 cm; orient. Z–V.

Popis: nepravidelně oválná jáma se dvěma oválnými jámami kotlovitého profilu.

Superpozice: narušená objekty A, B.

Výplň: 1 – tmavé šedohnědá hlinitá místy promíšená spraší, 2 – hnědou hlinou silně promíšená spraš, 3 – šedo-hnědá silně promíšená spraší.

Podloží: sprašová hlína.

Movité nálezy: (Ke) 15 ks 78,1 g; (M) 12 g.

Poznámka: Ún.

Objekt 2441 – zásobní jáma (*Plán 14*)²⁹

Rozměry: 2441/A: PØ 286x128 cm, hl 54 cm, orient. Z–V; 2441/B: délka 80 cm na profilu, 98 S/J X 122 cm, hl 82 cm.

Popis: nepravidelně oválná jáma kotlovitého profilu narušena kruhovou jámou B kotlovitého profilu s plochým dnem.

Superpozice: jáma A narušená jámou B.

²⁹ Není zobrazena osa a profil objektu B.

Výplň: 2441/A profil Z: ornice, vrstva 1 – šedočerná hlinitá, 2 – šedočerná hlinitá promíšená se spraší, 3– promíšená spraš.

Podloží: sprašová hlína.

Movité nálezy: (Ke) 173 ks 1807 g; (M) 61 g; (Ka) 26,5 g; (Ko) 21,5; (C) 36 g.

Poznámka: Ún; neolit.

Objekt 2663 – nedokumentováno

Movité nálezy: (Ke) 8 ks 236 g; (M) 425 g.

Poznámka: Ún.

Objekt 2676 – nedokumentováno

Movité nálezy: (Ke) 32 ks 805 g; (M) 137 g; (Ka) 2,383 kg; (Ko) 831 g; (C) 2 g; (BI) 3 ks 5153 g; závaží 6 ks 5,153 kg; lastury.

Poznámka: Ún.

8 Legenda k databázím

Všechny zdokumentované objekty a Ún typické střepy jsou evidovány ve dvou samostatných databázích vytvořených v programu Microsoft Office Excel 2016 (*Databáze Objekty*, *Databáze Keramika*). V následujících podkapitolách uvádím vysvětlení použitých zkratk.

8.1 Objekty³⁰

Číslo objektu: v roce 2009 č. 1903–1952; v roce 2010 číslování začíná a končí č. 2424, poté pokračuje sekvencí 2436–2445; v roce 2011 se jedná o č. 2663–2678.

Typ objektů: kromě sídlištních (*Sj*) a zásobních (*Zj*) jam evidují také sloupové (*slj*) či kúlové jámy (*kj*).

Profil: rozlišení rovného nebo mísovitého (*U*) a hrotitého (*V*) tvaru profilu slouží k odlišení sloupových (*slj*) a kúlových (*kj*) jam. U zásobních a sídlištních jam se vyskytl tvar kónický s rovným dnem (*KON*), mísovitý (*MIS*), a kotlovitý (*KOT*) s rovným nebo mísovitým dnem.

Půdorys: půdorys je popsán na základě podobnosti s jednoduchými geometrickými tvary: Použité zkratky: čtvercový – (*č*); kruhový – (*k*); nepravidelný – (*n*); oválný – (*o*).

Orientace: orientace je určena na základě směru delší osy objektu podle světových stran. Použité zkratky: sever – (*S*); jih – (*J*); západ – (*Z*); východ – (*V*); severozápad – (*SZ*); jihovýchod (*JV*); severovýchod – (*SV*); jihozápad – (*JZ*).

Průměr objektu ($P\varnothing$ cm): průměr je vyjádřen délkou a šířkou v centimetrech podle delší osy na povrchu skryté plochy.

³⁰ U objektů nezařazených do starší doby bronzové evidují pouze základní popis objektů a také počet a hmotnost keramických zlomků.

Hloubka: uvedena je maximální hloubka, měřená v centimetrech od úrovně skrývky.

Superpozice: v případě stratigrafického narušení je uvedeno číslo a typ objektu, se kterým je daný objekt v superpozici.

Počet keramických fragmentů (KER ks): číslem je vyjádřen počet všech střepů, vyzvednutých z objektu a začištěného povrchu nad ním.

Hmotnost keramických fragmentů (KER g): číslem je vyjádřena celková hmotnost keramického obsahu v gramech.

Závaží (ks): číslem vyjádřen počet závaží, vyzvednutý z určitého objektu

Mazanice (MA g): je uvedena hmotnost, vyjádřená v gramech.

Kamenná industrie (KI ks): uveden počet broušené (BI) a štípané (ŠI) industrie doložený v určitém objektu.

Neopracované kameny (KA g): číslem je vyjádřena hmotnost kamenů nalezených v určitém objektu.

Kosti (KO g): je uvedena hmotnost, vyjádřená v gramech.

Uhlíky (C g): je uvedena hmotnost, vyjádřená v gramech.

Struska (g): je uvedena hmotnost, vyjádřená v gramech.

Zobrazení: odkaz na plán v přílohách.

8.2 Keramika

Ze tří fází výzkumu pochází celkem okolo 1427 Ún zlomků, z nichž pouze 114 typických střepů bylo možno přiřadit k Ún kultuře. Ty jsou dokumentovány kresebně. Slepená torza a fragmenty s větší výpovědní hodnotou dokládám v přílohách i fotograficky.

Objekt: číslo objektů, z jehož výplně pochází fragment.

Sáček: číslo sáčku, ve kterém jsou keramické nálezy uloženy ve VČM.

Vrstva: vrstva, ze které nález byl vyzvednut. Pokud vrstva nebyla uvedena na sáčku používám symbol otazníku (?), povrchový sběr označuji jako (PSB).

Kategorie fragmentu: typické střepy rozděleny dle morfologických kategorií: *O* – okraje a okraje přecházející do hrdla; *D* – zlomek dna a dno se zlomkem výdutě; *U* – ucha. Výzdobné prvky jako výčnělek, plastická páska byly zařazeny do kategorie plastická výzdoba (*PV*). Zlomky výdutě (*V*) nejsou evidovány jako typické fragmenty, s výjimkou těch, u kterých dle výzdoby, úpravy povrchu a profilace lze určit nádobu. Jedince, které se podařilo slepit, či dobře dochované větší fragmenty nádob jsou zařazeny do kategorie torza (*T*).

Hmotnost: váha fragmentu v gramech.

Rozměry: velikost fragmentu v milimetrech (výška x šířka).

Síla stěny/dna: je změřena pomocí posuvného měřidla a rozdělena do jedné ze čtyř kategorií: 1 – tenkostěnné (1–5 mm); 2 – středně silné (6–9 mm); 3 – silnostěnné (10 mm a výše).

Průměr okraje/podstavy: údaj je uveden v milimetrech.

Odstín: odstín střepu je posuzován na základě celkového dojmu a rozdělena do tří kategorií: *světlá (Svě)*, *skvrnitá (Svrn)*, *tmavá (Tma)*. Ke kategorii „světlé“ řadím oxidační světlé odstíny: světle-šedé, světle-hnědé, okrové, světle-okrové, lehce načervenalé. Ke kategorii „tmavé“ řadím redukční tmavé odstíny: tmavě šedé, tmavě hnědé, tmavě načervenalé až černé. K poslední kategorii „skvrnité“ počítám fragmenty černo-okrové a podobně nejednoznačné odstíny.

Úprava povrchu: zde sleduji hrubost povrchu, rozdělenou do pěti kategorií: *leštěný (Lšt; odráží světlo)*, *hlazený (Hlz; bez lesku)*, *drsňý (Drs; neupravený povrch)*, *zdrsňený (Zdrsn; povrch zdrsňený prstováním, či slámováním)*, *korodovaný (Kor)*.

Přepálení: lehce přepálené střepy šedavé, okrové až červené barvy jsou uváděny pod kódem – 1; více přepálené, zlomky šedé barvy mají kód – 2.

Ostřivo: v příměsi jsou zastoupeny slída (*Sl*) a/nebo rozemletá hornina s kaménky (*RHr*). Přítomnost písku v materiálu není možné na lomu střepu rozeznat.

Zrnitost: keramický materiál se liší ve své hmotě: *jemnozrnné (Jmzr)* jsou bez příměsi či s drobnými zrny do 0,5 mm; velikost zrn u *zrnitých (Zrn)* kolísá o velikosti 0,5-2 mm; u *hrubozrnných (HrZR)* zrna jsou větší než 2 mm.

Zobrazení: odkaz na vyobrazení fragmentu v příloze.

9 Rozbor movitých artefaktů³¹

9.1 Keramika³²

Mezi Ún keramické třídy patří zásobnice, mísy, hrnce, džbány, cedníky, koflíky, pohárky, amfory a miniaturní nádoby. Ve starším období jsou základní tvary jako džbány, hrnce a mísy známy především z pohřebišť, s přibýváním sídlištních objektů v mladším období vzrůstá i tvarová rozmanitost keramiky (*Moucha 1963, 55–56*).

9.1.1 Zásobnice a hrnce

Zásobní nádoby jsou zastoupeny dvěma většími torzy s průměrem ústí 19 a 24 cm ze sídlištní jámy 1904 (vrstva neuvedená) a nedokumentovaného objektu 2676 (30–dno; *Tab. II:2*;

³¹ Vzhledem k omezenému přístupu k materiálu během psaní této práce nebylo bohužel možné provést podrobný rozbor nekeramických artefaktů. Jejich určení odborníky proběhlo pouze na základě fotografií.

³² Při vyhodnocení keramiky došlo k chybnému zařazení fragmentů z objektu 2443 do Ún složky - náleží mladším obdobím (*Tab. VIII: 1–5*).

Tab. X:8). V dalších dvou případech jde pouze o fragmenty plynule esovitých hrdel nasazených na výduť se zdůrazněným pupkem z nedokumentovaných objektů 2663 (vrstva neuvedená) a 2676 (30–40 cm; *Tab. VIII:6, 7; X:3*). Přelom hrdla a podhrdlí byl opatřen bradavkovitými pupky, největší torzo z tohoto souboru má plochý a oblý pupek (*Tab. II:2*). U barvy převažují světlé odstíny, místy lehce skvrnité, vnitřní povrch byl pečlivě vyhlazen, vnější povrch byl drsněn, avšak charakter drsnění není možné zjistit. V keramickém těstu je patrný vysoký podíl slídy. Vrstva je známa pouze u dvou fragmentů z nedokumentovaného objektu 2676 (20–40 cm, 30–dno; *Tab. X:3, 8*), pocházely tedy z dolních partií objektů.

Profilace těchto nádob odpovídá zásobnici s mírně ven vyhnutým okrajem, vyhlazeným hrdlem a zdrsňeným vejčitém tělem, která je charakteristická pro východočeskou 5. (klasickou) fázi (*Moucha 1963, 21–23, abb. 7:30, 31*). Lépe dochované torzo s výrazným vertikálním prstováním (bez doložených pupků) bylo nalezeno na sousední parcele 241/6 (*Málek 2013, 52, 73, obr. 8, 30*).

K zásobnicovým tvarům, či hrncům lze přiřadit i oblou výduť ze zásobní jámy 1903 (vrstva neuvedená) s charakteristickým přechodem hlazeného povrchu v horní části k jemnému horizontálnímu drsnění ve spodní části (*Tab. I:3*).

Z dolních partií (25–50 cm) zásobní jámy 1928 pochází podstava o průměru 15 cm černohnědé barvy se skvrny a oboustranně vyhlazeným povrchem (*Tab. IV:5*). Jelikož původní tvar není jasný, dohledat analogii se nepodařilo. Nicméně takové podstavy nejsou neobvyklé v Ún keramice, zvláště na Královéhradecku³³.

Další užitkový tvar je zastoupen horní částí ze dna téhož objektu (50–55 cm a dno) s celým povrchem zdrsňeným, kyjovitým okrajem, nevýrazným hrdlem nasazeným na kónicky se zužující výduť, opatřenou bradavkovitým pupkem (odhadovaný průměr ústí 36 cm; *Tab. V:1, 2*). Přidaným ostřivem do materiálu jsou větší kaménky, barva ze obou stran je skvrnitá, na vnějším povrchu je vidět hrubší tahy po prstech, vnitřní povrch je vyhlazený. Nádoba se mohla vzdáleně podobat profilaci hmoždírovitého hrnce z pohřebiště ve Vliněvsi, které dle V. Mouchy spadá do 3. a 4. fáze (*Limburský a kol. 2018, 429, Obr. 285 viz K10: e, 488, Tab. 41*). Dle schematických nákresů z vybrané keramiky ze středočeských pohřebišť klasické fáze se mikulovická nádoba nejvíc blíží profilaci hrnce s vyšším, odděleným hrdlem a jedním pupkem na výduť (*Moucha 1963, 34, obr. 15: nečíslováno*). Blízkou profilaci lze shledávat u fragmentu na parc. č. 241/50 (*Svobodová Koldrová 2012, Obr. 42*).

³³ Za konzultace děkuji Ph.Dr. M. Novákovi z MVČ.

9.1.2 Mísy

Největší nádobou z celého souboru je nízka, plochá mísa s výrazně ven vyhnutým okrajem a nálevkovité se zužujícím tělem (odhadovaný průměr ústí 87,1 cm; dno zásobní jámy 1928). Na ostrém přelomu podhrdlí a výdutě je umístěno horizontální ouško, není známo, jestli bylo jediným (*Tab. IV:2*). Nádoba byla kvalitně vypálena a slídnatá, její tmavohnědý až černý povrch dle vzhledu byl lehce vyleštěn, ze vnitřní strany je vyhlazen. Profilace mikulovické nádoby se podobá nízké míse se dvěma oušky z mladoúnětické osady u středočeských Malých Čičovic (*Moucha 1978*, 336–337, obr. 88:11). Táto mísa se však vypadá hlouběji, mimoto nedochovaná podstava mikulovické nádoby také neumožňují je porovnat blíže. Je také možné spatřit blízké tvary ve starší literatuře. Podobnou profilaci má nízka profilovaná mísa se šesti pupíky v podhrdlí ze hrobu 37 z Polep u Kolína, dle V. Mouchy spadá do 2. (staroúnětické) fáze (*Dvořák 1926*, 30, *Tab. VI:21*; *Moucha 1963*, 12). Na pohřebišti v Plotištích n. Labem–Součkové cihelně bylo objeveno v roce 1909 torzo mísy se zachovalým dnem ale bez funkčních prvků. Její datování se nepodařilo zjistit (*Domečka 1911*, 460–466, XX:9). Chronologicky mikulovická mísa upravená tímto způsobem by měla spadat do mladšího období, však jak již bylo zmíněno, leštění nemusí svědčit o mladším datu (*kap. 6.1*). Proto není vyloučeno, že ve skutečnosti mohlo jít o starším období, zejména o 4. (předklasické) fázi či dokonce až o staroúnětické kultuře. Protože mikulovická mísa nejvíce připomíná profilaci nádoby z malých Čičovic, přikláním se k dataci do klasické fáze.

Z téhož objektu (50–55 cm) pochází velká hluboká mísa s výrazně ven vyhnutým hrdlem, kulovitým tělem a vodorovným „lovosickým“ uchem (průměr ústí 28 cm; *Tab. IV:1*). Nádoba je černohnědé barvy, ze spodku již byla korodovaná, slídnatá. Původně mísa byla vyleštěná z vnější strany, a vyhlazená zevnitř. Dle V. Mouchy se horizontální ucho objevuje na hlubokých mísách s mírně kónickými stěnami již od 3. (stredoúnětické) fáze (viz Zlončice) a následně vyznívá do předklasických tvarů s oblou výdutí (viz Lovosice, Šlapanice, *Moucha 1961a*, 32–33, *Abb. 6*; *1963*, 31–32, 45, *Abb. 14:2*, 6, 9; *Abb. 20:5*).

Dále z horních partií (0–20 cm) téhož objektu pochází okraj a výduť z menší, tmavé hnědé mísy s mírně ven prohnutým, vyhlazeným hrdlem a slámovaným tělem (průměr ústí 21 cm, *Tab. III:2*, 3). Keramická hmota obsahovala příměs kamének a slídy, pravděpodobně prošla špatným výpalem a působila velice křehce. Dle svého stratigrafického umístění je mladšího data. Ovšem aspoň přibližnou profilaci s okrajem nezabíhající za ostrý přelom výdutě se nepodařilo dohledat.

Z neuvedené vrstvy též zásobní jámy pochází čtvrtá mísa. Je to fragment menší misky, s naznačenou profilací nádoby s netypickým, silně vodorovně vyhnutým okrajem nasazeným na kónicky se zužující tělo (průměr ústí 20 cm; *Tab. III:6*). Vyhlazený povrch má hnědou barvu, a dle vzhledu se neodlišuje keramickém těstem a výpalem od předchozí mísy. Blízkou profilace má červená mísa s ouškem ze hrobu u Horního Přímu, odkrytého v roce 1909 (*Domečka 1911, 465, Tab. XX:3; XXI:29, 26*).

V souboru je zastoupena jednoduchá nálevkovitá neprofilovaná mísa s rovnými stěnami i okrajem ze sídlištní jámy 1951 (vrstva neuvedená). Je představena dvou černohnědými, rovnými okraji a kónickými stěny. Povrch je vyhlazený, slídnatý (odhadovaný průměr ústí 38 cm; *Tab. VII:1, 2; Moucha 1963, 12*). Neprofilované mísy se vyskytují průběžně po celou starší dobu bronzovou.

9.1.3 Amfory a džbánky

Černý tenkostěnný okraj a oblá výduť z neuvedené vrstvy sídlištní jámy 1923 naznačují profilaci amfory či džbánku (průměr ústí 6 cm; *kap. 7.2.1, pozn. 18; Tab. II:16, 17*). Její už částečně korodovaný povrch byl lehce vyleštěn, a keramický materiál obsahoval větší částičky slídy. Přestože žádné ouška se nedochovaly, tektonika profilu naznačuje nespíš vysoké hrdlo. Pravděpodobně jde o džbánek, podobající zejména mladoúnětickému džbánu ze sídliště ve Slaném – Slánské hoře. Ten měl vysoké, esovitě vyhnuté hrdlo, nasazené na nízkou oblou výduť a vertikálním ouškem v podhrdlí. (*Moucha 1978, 338–339, obr. 89:14*).

Kategorie amforovitých hrnců³⁴ s vysokým hrdlem odděleným lištou od klenuté spodní výdutě je představena dvěma členěnými výdutěmi bez výrazné lišty ze sídlištní jámy 1951 (20–dno) a 2441 (0–30 cm; *Moucha 1963, 18; Tab. VI:9; Tab. VII:8*). Oba fragmenty mají tmavý hlazený povrch, ale přelom a výduť druhého jedince byl navíc zdrsňen (*Tab. VII:8*). Vnitřní barva obou jedinců je výrazně tmavší než vnější. V keramickém těstě je patrná slída. Dle klasifikace V. Mouchy tento tvar byl inspirován věteřovským vlivem a náleží 6. (poklasické) fáze (*Moucha 1963, 18–19, Abb. 6:1, 6 viz Hlízov*). Na Moravě se však tento tvar považuje za vyvinutý z místních Ún předloh (*Ondráček – Stuchlíková 1988; citováno podle Langová 2019, 117*).

³⁴ Jedná se o tzv. „bezuchou amforu“ dle klasifikace V. Mouchy. Avšak dle terminologie K. Sklenáře pojem „bezuchá“ amfora není korektní, poněvadž termín byl odvozen od řeckých vzorů, které vždy mají dvě ucha. Tudíž je vhodné u bezuchých tvarů používat přívlástek „amforovitý“, zejména u hrncovitých tvarů (*Sklenář 1989, 18*).

9.1.4 Koflíky, hrnky a miniaturní nádoby

Početné tenkostěnné okraje esovité profilace mohou náležet těmto tvarům, které však nelze určit blíže (*kap. 7.2.1*). Rozeznat bylo možné pouze soudkovitou nádobku s vyklenutými stěnami a rovným okrajem z výplní nehluboké sídlištní jámy 1951 (dochovaná výška 3,9 cm, průměr ústí 8 cm; *Tab. VI:1*). Z téže vrstvy pochází dno miniaturní nádoby o průměru 3 cm (*Tab. VI:2*) a okraj (dochovaná výška 1,6 cm, *Tab. VII:10*). Podobné nádoby jsou známy z pohřebišť východočeské 5. (klasické) fázi v Hořiněvsi a Plotištích n. Labem (*Domečka 1911, Tab. XX:8, 12; Moucha 1963, 22, Abb. 7:23*).

9.1.5 Cedníky

Na nalezišti se vyskytly tři fragmenty, které lze přiřadit ke dvěma typům této sídlištní keramiky. Silnostěnný fragment plochého dna s nálevkovitě rozevřenými stěny ze zásobní jámy 2441 (0–80 cm) pravděpodobně náležel miskovitému cedníku (průměr podstavy a otvorů 7 cm a 4 mm, *Tab. VII:17*). Menší sílu stěny měly dva zlomky výdutě s otvory, pocházející z baňatého těla (dochovaná výška s šířka – 3,8x4,5 a 3,2x3,9 cm, průměr otvorů – 4 a 5 mm, *Tab. IX:1, 6*). Analogický cedník s oblou výdutí je znám z mladoúnětického sídliště ve Slaném – Slánské hoře (*Moucha 1978, 338–339, obr. 89:4*). Dva těchto fragmenty bylo získány při začišťení povrchu nad nedokumentovaným objektem 2669, což nasvědčuje o jejich nespolehlivém zařazení do Ún kultury.

9.1.6 Ucha neurčených nádob

Nalezeno bylo šest exemplářů. Dochovaly se dvě ucha beze stěny z dolní partií zásobní jámy 1903 (40–60 cm; *Tab. I:7*) a horní části sídlištní jámy 1935 (*Tab. V:4*), dvě vertikálně umístěná na výdutí (*Tab. II:7; Tab. IX:14*), a jedno vodorovné ucho ze sídlištní jámy 1951 (*Tab. VI:6*). Pozoruhodným nálezem je zlomek malého tyčinkového ouška ze dna kúlové jámy 1916, které bylo aplikováno na výduť, což je jev známý především z mladšího období (*Tab. II:11; Jiráň ed. 2008, 42*).

9.1.7 Výzdoba

Během třetí sezóny v horní části nedokumentovaného objektu 2669 a při začišťení plochy³⁵ nad objektem 2676 se našly tři menší tmavé střepy s tloušťkou 8, 12 a 21 cm a zdrsňným povrchem (*Tab. IX:5, 12, 13*). Kvůli malé velikosti a nevýraznému profilu otisky po prstech se začátku působily jako horizontální žebírka. Poté se ukázalo, že se nejspíše jedná

³⁵ Na sáčcích s nálezy je u kolonky „vrstva“ uvedena poznámka „povrchový sběr“.

o zlomky z větších zásobnicových tvarů s vertikálním prstováním podél těla, hojně zastoupených na Královéhradecku³⁶.

V devíti případech jsou doloženy pupky bradavkovitého tvaru (*Tab. I:9, 10, 11, 12; Tab. II:15; Tab. VII:15, 16*), ve dvou případech tvořící dvojice (*Tab. VI:10, 11*). Třikrát se objevila plastická lišta opatřená důlky (*Tab. II:1, 18; Tab. V:9*).

Zahloubená výzdoba zastoupena na třech fragmentech. Z dolní partií (50–70 cm) zásobní jámy 2441/B pochází černý leštěný slídnatý střep černé barvy, již zčásti korodovaný (síla stěny 7 mm; *Tab. VII:11*). Setřený povrch naznačuje ulomené ucho na oblém těle (což však není jisté), přes které se protínaly tři tenké žlábký. Podobná kombinace je ve východních Čechách zastoupena zejména na pohárkách ze hrobů v Předměřicích n. Labem, které dle V. Mouchy spadá do 2. (staroúnětické) fáze (*Moucha 1963, 21–22, abb. 7:1–2*). Ze staršího souvrství téhož objektu (0–80 cm) pochází pupek vyzdobený žlábký (*Tab. VII:15*). Předložit zde ukázkovou analogii se nepodařilo. Avšak mohlo jít zejména o místní variace výzdoby. Zvláštním a neurčeným fragmentem, získaným při začištění plochy nad nedokumentovaným objektem 2676 je zkorodovaná výduť černé barvy a patrnou slídou. Na její maximální výduti jsou naznačeny záseky či důlky.

9.1.8 Keramická plastika

Pozoruhodným nálezem je válcovitá plastika, s korodovaným povrchem, z jedné strany propáleným do černa ze sídlištní jámy 1923. Nalezla se společně s jedním kusem závaží a četnými Ún střepý v nevelké jámě s hloubkou nepřesahující 20 cm. Po slepení artefakt nejvíce připomíná měsíčkovitý tvar či roh, měřicí 12,9 cm, průměr 3,6 cm (*Tab. XXII:4*). Velice blízkou analogii, navíc opatřenou mělkými důlky z bočních stran, pochází ze sídliště v Brandýse nad Labem – Vrábí (*Langová 2019, 143, Tab. XXXIII/3*).

Zoomorfní či antropomorfní plastika je vzácným sídlištním nálezem charakteristickým pro věteřovskou kulturu. Znamé jsou se také amorfní zlomky, u kterých se původní podoba pouze odhaduje. Obě varianty byly zejména v chatě v Praze – Vínorí (*Smejtek 2005, 454*). Mikulovický nález se však od těchto sošek odlišuje především svou deformovaností a také velikostí (maximální délka sošek z Prahy – Vínore dosahuje 5 cm; *Pleinerová 1961, 179, obr. 2, 184*).

³⁶ Za konzultace děkuji Mgr. E. Schimerové z FF UHK a Ph.Dr. M. Novákovi z MVCČ.

9.1.9 Technická keramika

Na lokalitě je doloženo devět válcovitých závaží a jejich torz, charakteristické pro starší dobu bronzovou. Funkce závaží se neomezuje pouze na tkalcovské dílny. Mohly být také využívány k jiným účelům, zejména rituálním, k tomuto napovídá nález 21 opálených kusů z Chrudimi (viz kap 5.5). Podle keramiky, se kterou jsou válcovité závaží zpravidla nalézány, jsou spojovány s věteřovskou kulturou (kap. 5.4).

V sídlištní jámě 1904 o velikosti 1,90x1,98 m a hloubce 78 cm se v neuvedené vrstvě našly dvě rozbitých poloviny lehce přepálených závaží s otvorem uprostřed o průměru 6 mm (Tab. XXII:1, 2). V propálené hlíně se také vyskytly fragmenty štípané industrie, množství keramiky, uhlíků a také struska (kap. 9.7). Další závaží s otvorem 7 mm nalezené společně s kameny a kostmi pocházelo ze sídlištní jámy 1923 o velikosti 1,10x1,03 m a hloubce 18 cm. Závaží bylo do červena propálené, s částečně degradovaným povrchem a ulomeným podstavcem z jedné strany (Tab. XXII:3).

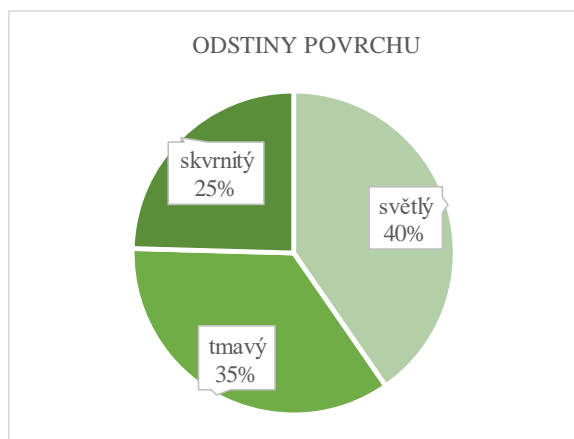
Nedokumentovaný objekt 2676 obsahoval šest závaží o středním průměru 8 cm a střední výšce 10 cm, uložených ve vrstvách 20–40, 40–dno (Tab. XXIII:1-6), se stopami opotřebení po zavěšení v jejich otvorech. U dvou závaží zachovala pouze jedna polovina (č. 1, 2). Podstava jednoho kusu (č. 5) je zdobena 14 drobnými vpichy, rozmístěných kolem otvoru. Jejich jediným společným prvkem byly stopy kontaktu s ohněm, jinak se všechny exempláře od sebe lišily, jak co do kvality materiálu a výpalu tak do stupně zachovalosti.

Sáček	Objekt	závaží	Vrstva	Hmotnost (g)	rozměry výška/šířka (mm)	průměr (mm)	odkaz na zobrazení
4260	1904	1	neuvedeno	144	53; 66	65	XXII-1
4260		2	neuvedeno	488	108; 73	75	XXII-2
4262	1923	3	neuvedeno	1265	156; 84	80	XXII-3
7196	2676	1	20-40	645	95; 82	82	XXIII-1
7205		2	40-dno	268	74; 80	76	XXIII-2
7206		3	40-dno	904	110; 83	77	XXIII-3
7207		4	40-dno	1072	152; 82	75	XXIII-4
7208		5	40-dno	1180	139; 87	85	XXIII-5
7209		6	40-dno	1084	137; 78	81	XXIII-6

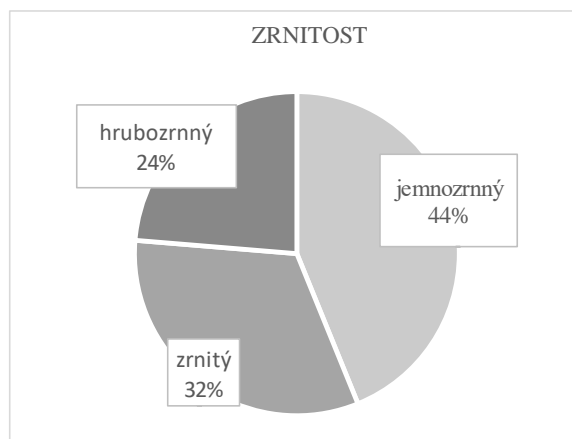
Obr. 2. Základní popis závaží z únětických objektů.

9.2 Vyhodnocení keramického souboru³⁷

Většina keramických zlomků z objektů pocházela z výdutí, u nichž nebylo možné určit původní keramický tvar. Z typických zlomků byly nejvíce zastoupeny okraje (46%), poté dna (23%), okraje s částí výdutě (12%), plastická výzdoba (10%), ucha (5%) a torza (4%; tj. slepené části nádoby zachycující větší část profilu). Distribuce typů odstínů a zrnitosti Ún střepů je pozoruhodně vyrovnaná (Graf 1, 2).

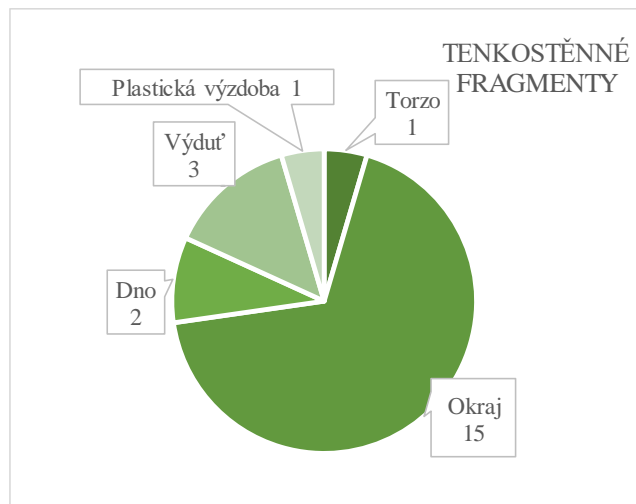
Graf 1. Procentuální zastoupení odstínů povrchu typických Ún fragmentů.

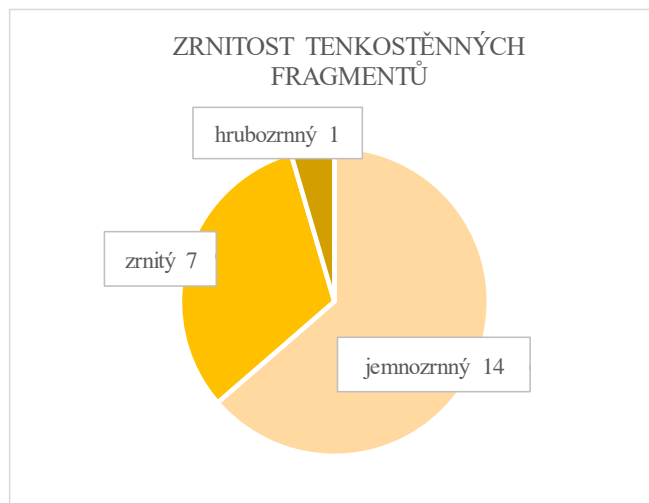
Graf 2. Procentuální zastoupení zrnitosti typických Ún fragmentů.

Závislost síly stěny a zrnitosti materiálu keramického fragmentu může vypovídat o volbě různých druhů keramického těsta pro specifické kategorie nádob. Mezi tenkostěnnými fragmenty jsou jednoznačně nejvíce zastoupeny okraje z jemnozrného materiálu (Graf 3, 4). Většina typických zlomků pochází ze středně silných těl nádob, jejich materiálové složení velmi vyrovnané (Graf 5, 6). Pro silnostěnné fragmenty se dalo očekávat hrubozrné keramické těsto, avšak distribuce zrnitosti je opět velmi vyrovnaná (Graf 7, 8). Je velmi pravděpodobné, že tato čísla by se měnila v závislosti na velikosti vzorku, výsledky jsou zde ovlivněny velkou statistickou odchylkou.

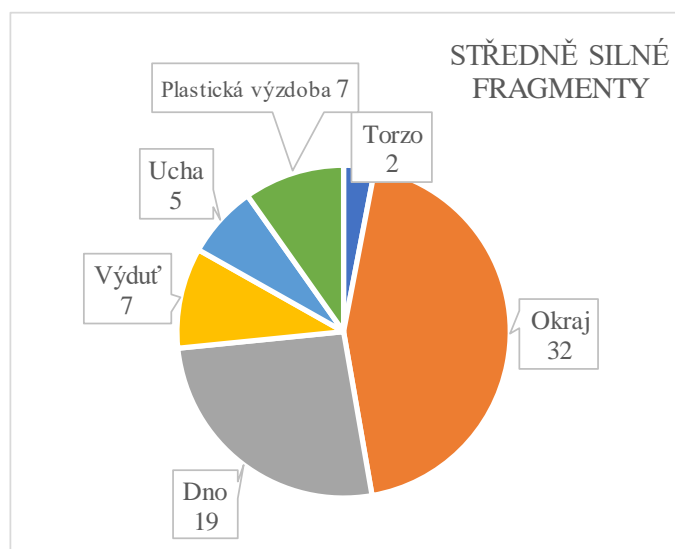
³⁷ Z ornice nad zásobní jámou 1942 pochází čtyři středně silné fragmenty světlého skvrnitého odstínu (Tab. V:7–10), jejichž kulturní zařazení nebylo zcela jasné. Jsou však uvedeny v Databázi Keramika (viz přílohy).

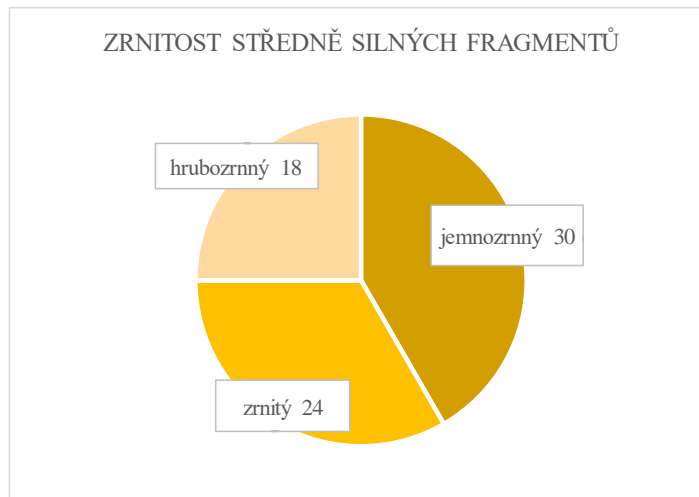
Graf 3. Kategorie tenkostěnných keramických fragmentů.

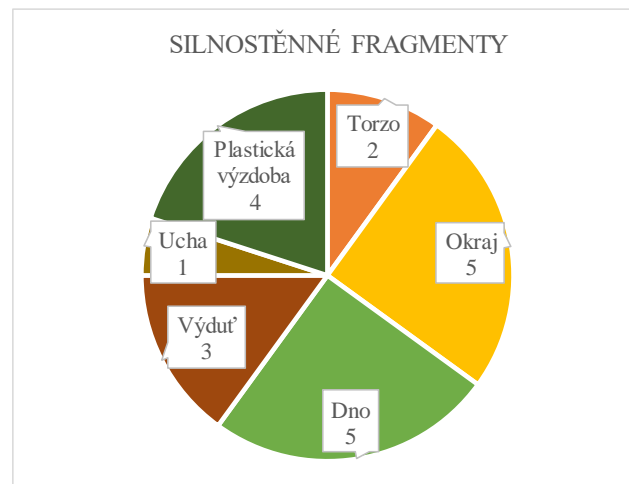
Graf 4. Zrnitost tenkostěnných fragmentů.

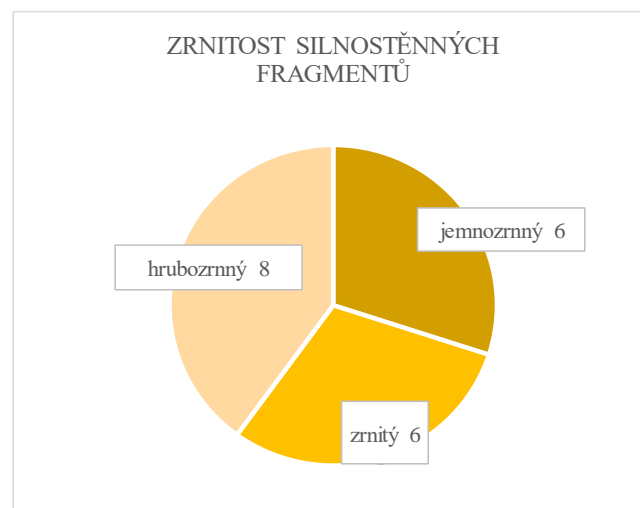
Graf 5. Kategorie středně silných keramických fragmentů.

Graf 6. Zrnitost středně silných fragmentů.

Graf 7. Kategorie silnostěnných keramických fragmentů.

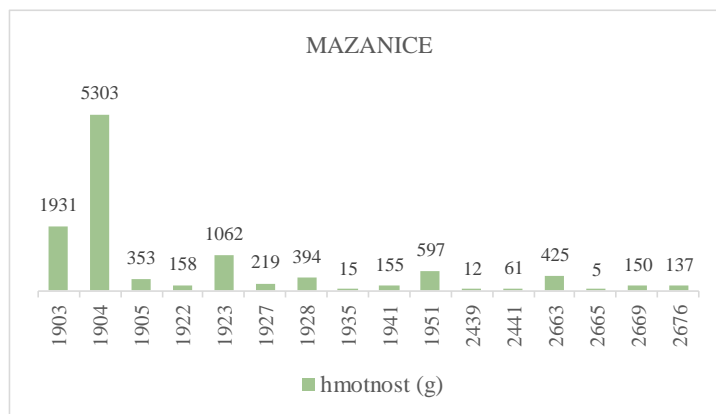
Graf 8. Zrnitost silnostěnných fragmentů.

9.3 Mazanice

Mazanice o celkové hmotnosti 10,977 kg byla přítomna v 17 objektech s doloženou Ún keramikou. Největší množství obsahovala sídlištní jáma 1904 (5,303 kg), za ní sledují zásobní a jáma 1903 (1,931 kg) a sídlištní jáma 1923 (1,062 kg). U ostatních hmotnost kolísá od 5 g v nedokumentovaném objektě 2665 do 597 g v sídlištní jámě 1951.

Mazanice z těchto objektů je většinou středně kompaktní, málo se drolí. Prošla středním výpalem, neláme se v ruce, má hnědo-oranžovou barvu, místy je přepálená do černa. Otisky konstrukce – silnějších prutů byly pouze v sídlištní jámě 1904 a zásobní jámě 1928. Schematické náčrty vybraných kusů jsou uvedeny v příloze (*Vařeka 1995; Tab. XXV:1–3*).

Kusy mazanice s otisky nemusí nutně souviset s hypotetickým domem, který se na zpracovávané ploše zatím nepodařilo bezpečně doložit. Může jít o pozůstatky menších sídlištních nadzemních staveb (**přístřešek** apod.). Domy z parcel 241/50 a 249/79 jsou od těchto jam vzdáleny přibližně 60–65 m, a tudíž je velmi nepravděpodobné, že pochází z nich. Dále jamách související s konstrukcí těchto domů bylo minimum (*Svobodová–Koldrová 2013, 32, 48*). Mazanice z objektu 1904 pravděpodobně opravdu souvisí s objektem, ve kterém byla doložena (viz interpretace, *kap. 10*).

Graf 9. Hmotnost mazanice z únětických objektů.

9.4 Kamenné artefakty³⁸

9.4.1 Kamenná industrie

Z výplní objektů pochází šest kusů štípané industrie. Vzhledem k doloženým intruzím není možné jednoznačné přiřazení k Ún. Z výplní vrstev 0–40 a 90–dno zásobní jámy 1903 (celková hloubka 118 cm) pochází drobná pilka vyrobená z křemence (*Tab. 14:1*) a úštěp z

³⁸ Za určení druhu hornin děkuji Mgr. Janu Juráčkovi z přírodovědeckého oddělení MVČ.

rohovce (Tab. 14:2). Větší exempláře pochází ze dna sídlištní jámy 1904 (hloubka 78 cm) s doloženými závažími – zlomek srpu z křemence či bílého křemenu a čepelovitý úštěp z křídového spongolitu (Tab. 14:3, 4). Surovinou třetího úštěpu je také křídový spongolit z hloubky 20 cm ve sloupové jámě 1922 (Tab. 14:5).

V souboru byly zastoupeny dva zlomky nástrojů se zoubkovanou podélnou stranou (Tab. 14:1, 3). L. Kaňáková Hladíková poukazuje, že teoreticky malá část pilek mohla být původně srpovkami. Prakticky jediným rozdílem mezi nimi je srpový lesk, svědčící o kontaktu s odlišnými materiály (Kaňáková Hladíková 2013, 60).

Broušené kamenné artefakty jsou zastoupeny třemi fragmenty seker. Artefakty byly vyzvednuty společně s šesti závažími ze spodní části Ún nedokumentovaného objektu 2676. Ze dvou plochých seker vyrobených z fonolitu se dochovaly pouze jejich břitové části s výraznými stopami úderů z týlních stran (Tab. 14:7; 14:8). Ze dna objektu pochází třetí, sekera (kopytovitá?) vyrobená z bazanitu, prasklá ve frontální rovině (Tab. 14:6). Výskyt četných nálezů broušené industrie na sídlištích a ve hrobech, přetrvávající celou starší dobu bronzovou včetně věteřovského období (viz Hodonice, Rožnovský 2019, 99), lze objasnit především druhotným užitím nástrojů z předešlých období.

Sáček	Objekt	Nález	Vrstva	Hmotnost (g)	Rozměry výška/šířka (mm)	Tloušťka (mm)	Odkaz na zobrazení
4246	1903	pílka	0-40	2	17; 8	3	XXIV-1
4249		úštěp	90-dno	3	17; 19	4	XXIV-2
4245	1904	srp	dno	4	35; 25	7	XXIV-3
4245		úštěp	dno	8	42; 12	5	XXIV-4
4244	1922	úštěp	neuveдено	9	28; 22	10	XXIV-5
7212	2676	sekera	0-20	167	77; 55	23	XXIV-7
7185		sekera	30-dno	104	64; 46	20	XXIV-8
7220		sekera	40-dno	37	70; 30	8	XXIV-6

Obr. 3. Základní popis kamenné industrie z únětických objektů.

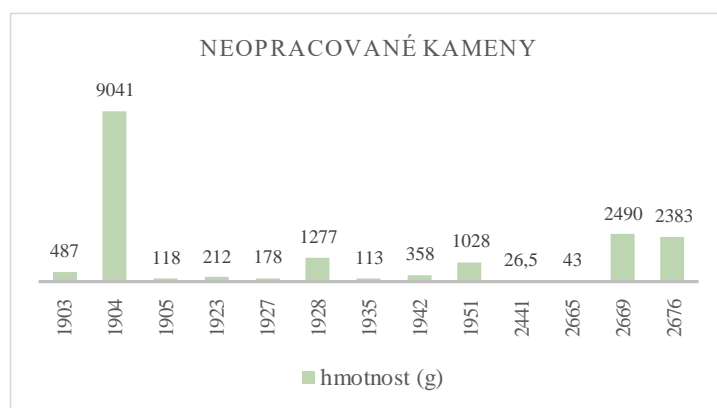
9.4.2 Neopracované kameny

Z Ún objektů bylo dohromady vyzvednuto 17,7 kg kamenů, přičemž polovina celkové váhy připadá na sídlištní jámu 1904 (9,041 kg). Z jejího dna byly vyzvednuty velké, olámané kusy křemenné žíly s hematitem a limonitem kvádrového tvaru a neopracovanými plochami. Velikost kamenů a jejich surovina nevyklučuje, že mohlo jít o polotovary drtidel. Z horních partií

(0–35 cm) téhož objektu pochází menší kusy fonolitu, v neuvedené vrstvě byl vyhlazený porcelanit, pravděpodobně druhotně přeplavený řekou. V zásobní jámě 2441 (0–50 cm) se našly glaukonitické prachovce, slabě přepálené.

Ve výše uvedených případech jde o magmatické horniny, jejichž nejbližším zdrojem jsou žíly u Starého Mateřova či spojilská žíla ve východní části Pardubic, o něco vzdálenější je Kunětická hora či semtínská žíla (ústní sdělení Mgr. J. Juráčka). Tyto suroviny jsou vhodné pro výrobu hrubě opracované kamenné industrie v podobě drtidel, brousků a otloukačů (*Jiráň ed. 2008, 40*). Kumulace zejména v sídlištní jámě 1904 svědčí o záměrném zacházení se surovinou. Ze zbývajících objektů pochází drobné kameny, jejichž surovina nebyla určena.

Zdroje kamenů ze zásobní jámy 1928, nedokumentovaných objektů 2669 a 2676 nebyly určeny. Jsou to menší exempláře valounů a dle tvaru a vzhledu se mohly hodit např. k obložení ohniště³⁹.

Graf 10. Hmotnost neopracovaných kamenů z únětických objektů.

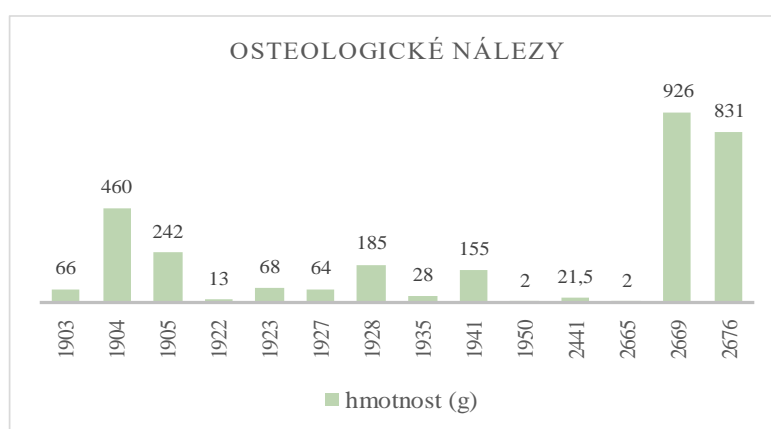
9.5 Osteologické nálezy⁴⁰

Zvířecí kosti byly přítomny ve 14 objektech o celkové hmotnosti 3,064 kg. Největší soubor přinesly nedokumentované objekty 2669 a 2676. Z dolní třetiny sídlištní jámy 1904 (35–60 cm) pochází lopatka ovce/koze, případně srnce. O zvířecích lopatkách se soudí, že bývaly využívány ke hloubení jam, občas také vyskytují ve hrobech (*Rybová – Vokolek 1966; Jiráň ed. 2008, 62*). V horních částech (0–20 cm) zásobní jámy 1905 a nedokumentovaných objektů 2669, 2676 se našly čtyři neopracované jelení parohy. Z neuvedených vrstev sloupové jámy 1922, sídlištních jam 1923, 1935 pocházel molariformní zub pravděpodobně prasete, bederní obratel přežvýkavce a také špičák či řezák prasete. Dvě spodní čelisti prasete byly v sídlištních

³⁹ Těchto menších kamenů bylo velké množství, a proto jim autorka vzhledem k jejich omezené výpovědní hodnotě nevěnovala větší pozornost.

⁴⁰ Za určení osteologických nálezů děkuji Ph.D. M. Pačlíkovi z přírodovědeckého oddělení MVČ.

jamách 1927 a 1941. Ve střední partii (25–50 cm) zásobní jámy 1928 se našla spodní čelist, zápěstí kost či nárt a článek hrudní kosti přežvýkavce, možná z jednoho zvířete. Zbývající kosti již nejsou identifikovatelné. Poměr pěstitelství – chovatelství v zemědělských komunitách Ún kultury zůstává nevyřešen (Jiráň *ed.* 2008, 72). Mikulovická oblast nemusela nutně poskytovat optimální podmínky pro pěstitelství. Přítomnost pěstitelství však mohou nepřímo dokládat polotovary drtidel z jámy 1904. Identifikované kosti jasně poukazují na přítomnost chovatelství zvířecích druhů nenáročných na prostředí. Vzhledem k polykulturnosti lokality, tj. přítomnosti zemědělských kultur které upřednostňovaly různé způsoby subsistence, se přikláním k názoru, že poměr pěstitelství – chovatelství zde byl víceméně vyrovnaný, respektive dynamický v závislosti na.

Graf 11. Hmotnost osteologických nálezů z únětických objektů.

9.6 Malakofauna

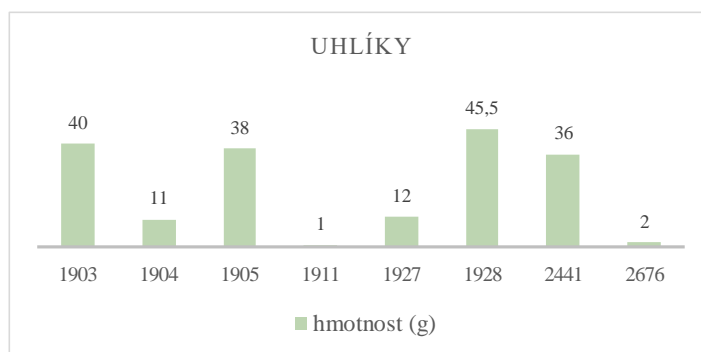
Na dně objektu 2676 byly nalezeny lastury, 30 celých schránek a fragmentů beze znaků záměrných úprav (Tab. XXII:5). Nálezy lastur říčních škeblí nejsou výjimečným jevem na sídlištích, jsou známy zejména ze zásobních jam v Blatě a Úhřeticích (Čurda 1984, 20–21, 26; Vokolek 1977, 19). Byly pravděpodobně konzumovány, a ze jejich ulit byl vyráběn šperk (Jiráň *ed.* 2008, 72).

9.7 Struska

Drobné zlomky strusky byly vyzvednuté z horních partií zásobní jámy 1903 a sídlištní 1904 (vrstvy 0–40; 0–50 cm) a vážily pouhých 5 a 18 g. Z dolní části (0–80 cm) zásobní jámy 2441 pochází struska o váze 6 g. S největší pravděpodobností se jedná o recentní intruze.

9.8 Uhlíky

Hmotnost z osmi objektů vyzvednutých uhlíků čítala pouhých 185,5 g. Jsou příliš drobné, a tudíž nevhodné pro archeobotanickou analýzu.

Graf 12. Hmotnost uhlíků z únětických objektů.

10 Interpretace sídlištních objektů

Dle vyhodnocení sídlištního materiálu z první etapy výzkumu objekty 1903, 1904, 1905, 1911, 1913, 1916, 1922, 1923, 1925, 1926, 1927, 1928, 1935, 1941, 1950, 1951 spadají do starší doby bronzové (*Obr. 1*). Koncentrovaly se v jižní části plochy, za jejíž hranicí lze předpokládat velké množství dalších objektů. Bohužel neúplná dokumentace následujících sezón velmi negativně ovlivnila konečné vyhodnocení nemovitých nálezů. Prostorové uspořádání sloupových (*obj. č. 1913, 1922, 1925, 1926, 1950*) a kuleových (*obj. č. 1911, 1916*) jam na plánu z roku 2009 nevytváří žádný půdorys ani systém, který by se dal alespoň zdánlivě označit jako reliktní nadzemní obyvatelné konstrukce (*Obr. 1*).

Tři zásobní jámy 1903, 1905 a 1928 měly typický kruhový (*obj. č. 1903, 1928*) a oválný (*obj. č. 1905*) půdorys, kónický profil s rovným (*obj. č. 1905, 1928*) či mísovitým (*obj. č. 1903*) dnem. První zásobní jáma se nacházela v superpozici se sloupovou Ún jámou 1922, která mohla patřit ke dnes již nezjistitelné nadzemní stavbě, např. zastřešení (*Obr. 2; foto 1*). Jáma byla zaplněna zlomky Ún fragmentů pocházejících ze středně silných a silnostěnných nádob promíchaných se střepy mladších období. Jejich přesná datace je obtížná (*Tab. 1:1–13*). Keramický soubor z druhé zásobní jámy 1905 zhruba 3 m vzdálené od jámy 1903 také nebyl kulturně jednotný. Datování jámy do starší doby bronzové je pouze hypotetické, opírá se o atypické, pravděpodobně Ún střepy (*Obr. 4, 9; foto 2, 4*).

Standardní zásobní jáma 1928 je poskytla nejlepší soubor Ún sídlištní keramiky z této parcely, obsahovala šest slepených z větších fragmentů (či menších fragmentů naznačujících profilace) torz nádob. Jáma byla pouze 1,5 m vzdálená od zásobní jámy 1903, avšak z její dna

pocházely slušně dochovaná torza vícero nádob. Jejich datace ovšem vyvolává otázky. U velké nízké mísy s vyleštěným povrchem a horní částí cele drsněného hrnce s nevýrazným hrdlem lze najít analogie pro starší i mladší období. Spolu s nimi se vyskytla podstava hrnce s černým vyhlazeným povrchem, ke které se vzhledem k chybějící profilaci nedá říci více (*Tab. IV:1, 2, 5; Tab. V:1, 2; kap. 9.1.1; 9.1.2*). Tyto tři torza je teoreticky možné zařadit do klasické, východočeské Ún kultury. „Lovosická“ mísa jakožto „předklasický“ tvar v tomto souboru typologicky představuje nejstarší tvar. Nicméně vyleštěný povrch a společný výskyt s výše uvedenými třemi torzy poukazuje na mladší dataci, tj. přežívání staršího keramického tvaru do mladší, klasické fáze, ze které adaptuje úpravu povrchu. Avšak podle současných poukazů na rozpor mezi typologickou periodizací a absolutní chronologií není vyloučeno, že mísy a zásobnicové tvary s vyleštěným povrchem mohly náležet i staršímu období (*kap. 6.1*). Takže datace je možná oběma směry: přežívání starší tektoniky nádob do mladšího období a adaptace typické úpravy povrchu, anebo výskyt úpravy povrchu doposud považované za typickou pro mladší období již v obdobích starších. Lze dopustit také regionální specifikum.

K dalším úvahám vedou již více fragmentární zlomky menších mís z horních vrstev objektu (*Tab. III:2, 3, 6*), kde se analogii se podařilo dohledat pouze k míse se silně vytaženým okrajem (*kap. 9.1.2*). Tyto střepy se vzhledově velmi lišily od šesti torz na dně objektu. Nevylučuji, že horní část výplně objektu náleží spíše do mladšího období Ún. Závěrem lze pouze konstatovat, že chronologický vztah materiálu z dolní a horní části jámy 1928 není jasný.

Další skupinou objektů jsou sídlištní jámy s nejasnou funkcí (*obj. č. 1904, 1923, 1927, 1935, 1941, 1951*). Na nálezy nejbohatší sídlištní jáma 1904, do níž byla zapuštěna sloupová jáma 1904/A (*Obr. 3, foto 2*), není zobrazena na celkovém plánu. Na postupně zahazovaném dně severního segmentu byl odhalen shluk větších kamenů interpretovaných jako polotovary drticí podložek, mezi nimi se našly dvě poloviny závaží, fragmenty štípané industrie a mazanice o váze 5,303 kg s otisky prutů (*Tab. XXII:1–2; XXIV:3, 4*). Ún střepy se zde vykytují ve všech vrstvách. Vzhledem k rozměru jámy (zhruba 2x2 m a hloubkou 68 cm) a kumulaci rozmanitých nálezů v její severní polovině je možné objekt interpretovat jako dílnu, zejména na výrobu kamenných nástrojů. Není vyloučeno, že byla sekundárně využívána jako odpadní jáma. V získaném keramickém souboru se nachází větší zlomky bez chronologických znaků, a již nepoužitelné zlomky závaží z tkalcovského stavu (*Tab. II:1–10; XXII:1–2*).

Na dně kruhové sídlištní jámy 1923 (velikost zhruba 1x1 m, hl. 18 cm) bylo mezi fragmenty jemné a zásobní keramiky, kameny a kostí uloženo jedno zkorodované závaží a také keramická plastika (*Obr. 6; Tab. II:14, 16, 17; XII:3, 4*). Soubor z tohoto objektu je

různorodý a nahodilý, účel plastiky není znám, a tudíž se přikláním k interpretaci objektu jakožto odpadní jámy. Zda je tato funkce objektu primární či sekundární se nedá určit.

Sídlištní jáma 1927 byla zaplněná atypickými střepy z keramické hmoty charakteristické pro Ún kulturu. Do ní byla zapouštěná hluboká sloupová jáma 1927/C, a další dvě sloupové jámy (*obj. č. 1925, 1926*) s Ún střepy byly těsně poblíž. Vzhledem k atypické keramice nelze zjistit, zda byly objekty současné, mohly by však plnit funkci zastřešení objektu 1927. Složitější situace se nastává u sídlištní jámy 1935, která se nalézá v těsném sousedství objektu z doby římské 1936. Keramické nálezy vyzvednuté z výplní obou objektů byly poměrně promíšené, přesto se objekt 1935 jeví se jako plně Ún vzhledem k velkému množství Ún střepů (*Obr. 10, foto 4*).

O charakteru nemovitých nálezů z roku 2010 (*obj. č. 2424, 2436–2445*) mohu vyvozovat závěry pouze na základě dokumentace, kterou jsem měla k dispozici. Objekty 2437, 2438, 2440 byly sloupovými jamami s oválným a kruhovým (*obj. č. 2437*) půdorysem zahloubeným do 14 cm maximálně. Keramika z této sezóny náležela především obdobím popelnicových polí a době římské. Ún fragmenty pochází pouze ze sídlištního objektu 2439, který představuje soujámí s hloubkou 10 (jáma B) a 24 cm (jáma A), a pouhými 15 atypickými střepy převážně z jámy B (*Obr. 13*). Z kresebné dokumentace není zřejmé, zda jámy A a B narušují starší, neoznačený objekt, či zda se jedná o současné soujámí.

Druhým únětickým objektem je zásobní jáma 2441/B kónického profilu a rovným dnem, která poskytla početné množství Ún střepů. Jáma se nacházela v superpozici s větším sídlištním objektem (A) nacházejícím se na hranici skrývky, a odkrytým pouze z východní poloviny (*Obr. 14*). Z její výplně (max hloubka okolo 60 cm) pocházely pouze čtyři atypické Ún zlomky a z neuvedené vrstvy větší plochý pupek z hrubozrnného materiálu oranžovo hnědé barvy, pravděpodobně z neolitické nádoby. Vzhledem k neúplnému odkryvu interpretovat funkci tohoto objektu není možné.

Téměř všechny objekty ze třetí sezóny (*obj. č. 2663–2678*) s výjimkou objektu 2667 obsahovaly keramické fragmenty. Vzhledem k absenci jakékoliv dokumentace je možné o charakteru objektů pouze spekulovat. U nálezově chudých objektů (s drobnými střepy s celkovou váhou do 100 g) mohlo by jít o sloupové jámy (*obj. č. 2664–2668, 2670–2673, 2677–2678*). Známý jsou však i větší sídlištní objekty bez keramického materiálu (jako zde objekt 2349).

Z neznámé vrstvy objektu 2663 pochází dva fragmenty zásobnice (*Tab. VIII:6, 7*). Objekt 2669 obsahoval keramické zlomky vesměs spadající do mladších období, avšak při začišťování z ornice⁴¹ byly nasbírány větší Ún fragmenty, zejména cedníků (*Tab. IX:1–8*).

Z výplní dolních partií (20–40 cm) objektu 2676 pochází torzo zásobnice umožňující datovat objekt do 5. (klasické) fáze. Na dně objektu (40–dno) se také nalézaly tři fragmenty broušených seker, lastury a šest Ún závaží (*Tab. X:3, 8; XXII:5; XXIII:1–6; XXIV:6, 7, 8*). Hloubka jámy (do 60 cm) nevylučuje původní funkci zásobní jámy. Mohlo by se jednat o odpadní jámu na základě rozmanitého souboru opotřebovaných předmětů (sekery a závaží). K chronologickému určení objektů přispívají zlomky závaží. Válcovité závaží jsou považovány za indikátor nejmladšího úseku starší doby bronzové (*kap. 5.4; 9.1.9*). Avšak závaží se jako doklad textilnictví mohly objevit i dříve. Zde opotřebované zlomky spolu s mladoúnětickou zásobnicí podporují tuto dataci.

11 Prostorové souvislosti únětických nalezišť v Mikulovicích a Blatě⁴²

Poloha Ún lokalit na mikulovické planině byla vnesena do mapy (*Tab. 4*) na základě dostupných informací (*kap. 4*).

1. Cihelna Blato.

Sídliště (*parc. č. 60/1–2*). Výzkumy ve 20., 50., 70. letech přinesly početné jámy bez blízkého určení. Ve 80. letech ve třech ze 28 sídlištních objektů Ún kultury byly uloženy lidské kostry. Výzkum před výstavbou dálnice I/37 v letech 2004–2005: na „Lokalitě 2“ jižně od cihelny zjištěn půdorys sloupového domu.

Pohřebiště (*parc. č. 60/1–2*). Výzkumy proběhly v letech 1926, 1952, 1955. Šest kostrových hrobů včetně jednoho s čtyřmi jedinci. Inventář: dvě terčovité náušnice starobydžovského typu, bronzové drátěné náramky koflíky s trásňovou výzdobou.

Datace: Ún; konec 2. fáze podle V. Mouchy.

2. Silnice II/324.

Sídliště (*parc. č. 241/1–2; k. ú. Mikulovice*): dvě zásobní jámy. Na *parc. č. 265/6* (*k. ú. Blato*) počet jam není znám.

Datace: Ún.

3. Mikulovice – „V loučkách“.

Sídliště (*parc. č. 241/6; 241/48; 241/50; 241/56; 241/79; 239*): četné sídlištní objekty.

⁴¹ Na sáčcích s nálezy je u kolonky „vrstva“ uvedena poznámka „povrchový sběr“.

⁴² Analýza prostorových souvislostí Ún lokalit v regionálním kontextu byla nejnověji zveřejněna v publikaci *Ernée – Langová et al. 2020*, 35, obr.13, 505–520, obr. 338.

*Pohřebiště*⁴³ (parc. č. 241/30, 32) – skupina D; (277/27, 277/29, 241/81) – skupiny A–C.

Datace: Ún; pohřebiště „V loučkách“ skupiny A–C spadají do 1. fáze a do 4.–6. fází dle V. Mouchy.

4. Mikulovice – „Pod kostelem“.

Sídliště: Výzkum v roce 2002: parcely nejsou známy. Výzkumy v roce 2006 proběhly na parc. č. 14/10, 15/13, 255/3, 258/1, 258/3, 258/6, 258/9, 258/10, 258/12. Lidská kostra v Ún sídlištní jámě (parcela není známá).

Datace: Ún.

5. Mikulovice, Kašparova cihelna.

Sídliště a pohřebiště (parc. č. 250/1, 2, 5, 6, 24, 25; a 222/8, 9, 11, 14) Výzkumy na začátku 20. století. Počet hrobů není přesně znám. Inventář kromě keramických nádob: jantarové korálky, bronzová jehlice s ouškem, nátepní destička, úlomky pazourkových pilek, bronzová dýka, zlomky jantaru, šest závaží, mlat se sedlem a čepcem, mlat z jeleního parohu.

Datace: mladší Ún, věteřovská kultura.

6. Mikulovice, ul. Dlouhá.

Sídliště (parc. č. 187/4, 26/8). Počet jam není znám.

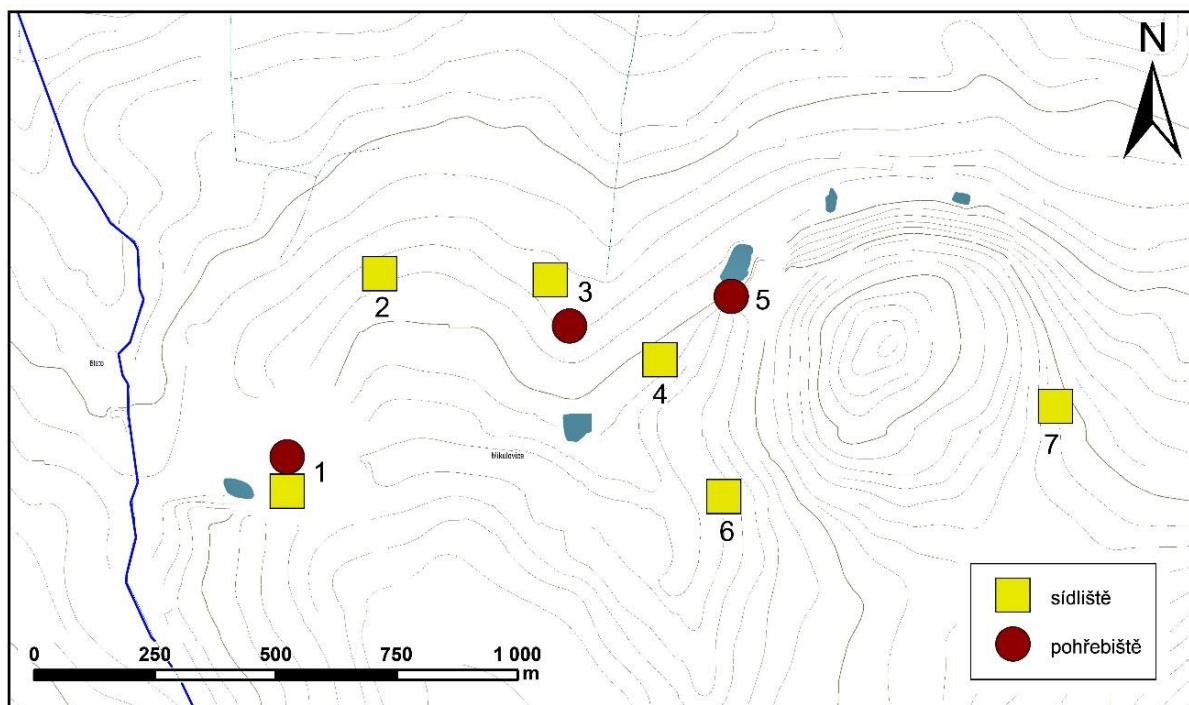
Datace: Ún.

7. Mikulovice, hranice s k. ú. Ostřešany.

Sídliště (parc. č. 192/3). sídlištní objekty.

Datace: Ún.

⁴³ V poloze „V loučkách“ byly odkryté dvě skupiny pohřebišť zhruba 200 m vzdálené navzájem. Sledována parcela 241/56 je vzdálená kolem 110 m od obou pohřebišť. Dále mezi těmito pohřebišti se vyskytly 6 skupinek jednotlivých hrobů (Ernée – Langová et. al. *tamtéž*, 46, obr. 23).

Obr. 4. Únětické lokality na k. ú. Mikulovice a Blato (WMS ZABAGED).

Ún osídlení Mikulovic u Pardubic je velmi bohaté. Lokality se vykytují kolem dominanty mikulovického kopce a linie vrstevnice v nadmořské výšce 251 m n. m. Mikulovická strouha a Jesenčanský potok se jeví jako hlavní zdroje vody, přičemž Mikulovická strouha v pravěku pravděpodobně protínala střed Ún osídlení. Od severní hranice Mikulovic začíná pás úrodných černozemí a hnědozemí (kap. 3.3), které nepochybně ve výběru místa sídlení hráli roli. Nenápadná dominanta mikulovického kopce, obecná dostupnost vody a kvalitní půdy vysvětlují místní bohatost osídlení. Stav datace mikulovických lokalit je doposud neuspokojivý, je založen na dataci hrobových inventářů. Hroby z cihelny v Blatu (Tab. 4:1) se jeví jako nejstarší. Hrobový inventář z Kašparovy cihelny (Tab. 4:5) byl datován do mladšího období, včetně věteřovských nálezů. Na největším pohřebišti „V loučkách“ (Obr. 4, lokalita 3) bylo prokázáno pohřbívání v 1. (protoúnětické) fáze, poté pokračuje kontinuálně od 4. (předklasické) do 6. (poklasické) fází dle V. Mouchy. Hroby ze 2. (staroúnětické) a 3. (středoúnětické) fází zde chybějí (Ernée – Langová et al. 503, obr. 336). Potenciální posun osídlení je na základě pohřebišť prakticky nemožné prokázat, protože pohřebiště v bývalé blatské i kašparově cihelně bylo pravděpodobně z větší části odtěženo. Na sever od Mikulovic lokalit ubývá (Dražkovice; kap. 5.4), pravděpodobně v závislosti na zhoršující se kvalitě půd. Jižním směrem počet lokalit vzrůstá (Medlešice, Úhřetice, Chrudim; kap. 5.4) a tudíž Mikulovice lze považovat za největší sídelní koncentraci na sever od Chrudimi, jižně od Pardubic.

12 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo typologické a chronologické vyhodnocení movitých a nemovitých Ún nálezů z parcely 241/56 v Mikulovicích – V loučkách. Lokalita je polykulturní, Ún materiál musel být vytríděn z velkého množství keramiky z doby popelnicových polí, doby laténské a římské. Vyčlenění bylo provedeno na základě morfologických a technologických znaků Ún keramiky, uvažována byla i stratigrafická poloha.

Z movitých nálezů převažují nálezy keramiky, kamenů, mazanice a kostí. Keramický inventář je kvalitnější než u parcel z předchozích výzkumů, pozoruhodná jsou především torza z objektu 1928. Zejména na jejich základě byla tato část sídliště datována do mladšího období Ún kultury. Dataci podporuje výskyt válcovitých závaží, která jsou řazena až k věteřovskému období. Tato datace je obecná, založená na kontextuálním charakteru materiálu spíše než dílčích chronologických prvcích bez souvislostí. Z kamenných nálezů vynikají polotovary drtidel ze sídlištního objektu 1904 které spolu s technickou keramikou poukazují na výrobní charakter této části sídliště. Nálezy mazanice pravděpodobně souvisí s menšími stavbami, jako např. potenciální zastřešení objektů 1903, 1904, 1923. Kostí dokládají přítomnost nebo přímo chov prasat a přežvýkavců.

Nemovité nálezy neposkytly doklad půdorysu domu. Datace objektů je na základě obtížně rozpoznatelné Ún sídlištní keramiky problematická. Jako Ún bylo vyhodnoceno 16 objektů. Jedná se o běžné sídlištní jámy, mezi nimiž vyniká objekt 1904, který je možné interpretovat jako relikv dílenského objektu.

Druhým cílem bakalářské práce bylo zasazení studované parcely do kontextu Ún osídlení na k. ú. Mikulovice a Blato. Osídlení Mikulovic se jeví jako velmi bohaté. Lokality se shlukují podél vrstevnice v nadmořské výšce 251 m. Prozatím však nelze potvrdit ani vyloučit posouvání sídlišť, tuto otázku mohou vyřešit až další výzkumy na katastru Mikulovic a vyhodnocení nálezů.

Mikulovické nálezy vyžadují komplexní vyhodnocení, dosavadní výsledky jsou pouze dílčí. Sídlištní nálezy Ún kultury byly doposud v publikační činnosti opomíjeny. Množství a kvalita dostupných Ún sídlištních movitých nálezů stoupá, a tedy vyžadují větší pozornost.

Seznam použitých pramenů, literatury a internetových zdrojů

PRAMENY

ARCHIV: Státní okresní archiv Pardubice, Okresní úřad v Pardubicích (1884–1885), Společná kruhová cihelna v Mikulovicích, kart. 102, inv. č. 761, sign. 11.

Jošková, T. 2016: Nálezová zpráva k ZAV Mikulovice RD – Květoň 2016. (Nálezová zpráva čj. VČM 259/2016.) Uloženo v archivu Východočeského muzea v Pardubicích.

Sedláček, R. 2006a: Předběžná nálezová zpráva. Návrh na prohlášení archeologického nemovitého nálezů za kulturní památku. (Nálezová zpráva čj. VČM 271/2006.) Uloženo v archivu Východočeského muzea v Pardubicích.

Sedláček, R. 2009: Expertní dodatek ke stavební činnosti. Stavba „RD, bazénu a zpevněných ploch, včetně přípojek inženýrských sítí a komunikace“ na parc. č. 241/56 v k. ú. Mikulovice. (Zpráva o archeologické akci čj. VČM 92/2009.) Uloženo v archivu Východočeského muzea v Pardubicích.

Sedláček, R. 2010: Expertní dodatek ke stavební činnosti. Stavba „Terénní úpravy u rodinného domu“ na parc. č. 241/56 v k. ú. Mikulovice u Pardubic. (Zpráva o archeologické akci čj. VČM 545/2009.) Uloženo v archivu Východočeského muzea v Pardubicích.

Sedláček, R. 2011: Expertní dodatek ke stavební činnosti. Stavba „Terénní úprava zahrady“ na parc. č. 241/56 v k. ú. Mikulovice u Pardubic. (Zpráva o archeologické akci čj. VČM 137/2011.) Uloženo v archivu Východočeského muzea v Pardubicích.

LITERATURA

Anýž, R. – Končelová, M – Thér, R. – Tichý, R. et al. 2006: Pravěké osídlení krajiny východních Čech. *Živá archeologie* 7, 25-33.

Axamit, J. 1919: Pátrání po kultuře stradonické na Pardubicku, Chrudimsku a Nasavrcku. *Památky archeologické* 31 (2–3), 53–58.

Beneš, A. 1959: K problémům mohylové kultury doby bronzové ve středních Čechách, *Sborník Národního muzea v Praze – řada A* 13/1–2, Praha.

Bína, J. – Demek, J. 2012: Z nížin do hor: Geomorfologické jednotky České republiky. Praha.

Bláha, R. – Kalferst, J. – Sigl, J. 2004: Přírůstky archeologické sbírky hradeckého muzea v letech 2000–2003. *Zpravodaj muzea v Hradci Králové* 30 – Supplementum, 3–142.

Bláhová-Sklenářová, Z. 2012: Obytné stavby doby bronzové — otázky stavebního a konstrukčního vývoje. *Praehistorica* 30/2. Praha.

Bláhová-Sklenářová, Z. 2013: Nové doklady staveb starší doby bronzové ve východních Čechách. *Živá archeologie* 15/2, 6-12.

Böhm, J. 1932: Únětické nálezy na Pardubicku. *Památky archeologické* 38/1–4, 47–49.

Brzicová, R. 2016: Nálezy bronzových seker z Přelouče, okr. Pardubice. In: M. Popelka - R. Šmídtová - P. Burgert - J. Jílek (eds.): ...tenkrát na východě... *Sborník k 80. narozeninám Víta Vokolka*, *Praehistorica* 33/1–2, 85–88.

Bulvová-Cebová, K. 2014: Zoomorfní plastika kozla z mladší doby kamenné z Třebosic (okr. Pardubice). Zborník Slovenského Národného múzea 108, Archeológia 24, 9–14.

Burgert, P. 2013: Sídlní areál kultury s vypíchanou keramikou ve Starých Jesenčanech, okr. Pardubice. Archeologie východních Čech 5, 5–45.

Burgert, P. 2015: Eneolit. In: Jílek, J. ed., Proti proudu času. Pardubicko v pravěku a raném středověku, Pardubice, 19–25.

Burgert, P. 2019: Neolit ve východních Čechách. Případová studie jeho mladšího vývoje. Praha.

Burgert, P. – Kašpárek, F. – Novák, M. 2010: Sídliště únětické kultury z katastru Starých Jesenčan (okr. Pardubice). Východočeský sborník historický 17, 3–19.

Cebová, K. – Kašpárek, F. 2011: Záchranný archeologický výzkum na k. ú. Dražkovice v roce 2010 (okr. Pardubice) (nová zjištění slezskoplatěnického osídlení). Archeologie východních Čech 2, 26–42.

Čechák, P. 2019: Starší doba kamenná ve východních Čechách. Starý, střední a mladý paleolit. Archeologie východních Čech – Supplementum 3. Hradec Králové.

Čurda, T. 1984: Záchranný výzkum v Blatě. Zpravodaj krajského muzea východních Čech 11, 19–39.

Čurda, T. 1988: Pokračování záchranného archeologického výzkumu v Blatě. Zpravodaj krajského muzea východních Čech 15, 42–50.

Čurda, T. 1992: Blato. Výzkumy v Čechách 1988–1989, 17.

Danielisová, A. – Langová, M. 2013: Mohyla únětické kultury z Brandýse nad Labem jako doklad ojedinělých pohřebních praktik starší doby bronzové. Archeologické rozhledy 65, 56–88.

Diviš-Čisteký, V. 1900: V kruhovce Mikulovické. Památky archeologické 19/4–5, 357.

Domečka, L. 1911: Hroby a kulturní jámy skrčků na Hradecku. Památky archeologické a místopisné 24/7–8, 459–466, Tab. XX–XXII.

Domečka, L. 1929: Předhistorické nálezy z let 1919 až 1928 ve vlastivědném museu pro východní Čechy v Chrudimi. Vlastivědný sborník východočeský 4, 34–37, obr. 3a–d, 4 v příloze 2.

Dvořák, F. 1926: Pohřebiště únětické kultury v Polepech u Kolína. Památky archeologické 35/1–2, 22–45, Tab: V–X.

Ernée, M. 2009: Ausgrabung des frühbronzezeitlichen Gräberfelds der Aunjetitzer Kultur von Prag-Miškovice. Auswertung und erste Ergebnisse der naturwissenschaftlichen Untersuchungen: ¹⁴C-Daten und Metallanalysen. Germania 87, 355–411.

Ernée, M. 2012: Jantar v české únětické kultuře – k počátkům jantarové stezky. Památky archeologické 103, 71–172.

Ernée, M. 2014: Eine vergessene Bernsteistrasse? Bernstein und die Klassische Aunjetitzer Kultur in Böhmen. In: P. L. Cellarosi – R. Chellini – Martini F. – Montanaro A. C. – Sarti L. – Capozzi R. M. (Hrsg.), The amber roads. The ancient cultural and commercial communication between the peoples, Roma 2016, 85–105.

Ernée, M. – Langová, M. et al. 2020: Pohřebiště starší doby bronzové na Jantarové stezce, Památky archeologické, Supplementum 21, Praha.

- Faltysová, H. – Bárta, F. a kol. 2002: Chráněná území ČR 4 – Pardubicko. Praha.*
- Felcman, J. 1899: Archeologická vycházka do východních Čech. Památky archeologické 18/I, 6-7, 412–424.*
- Frolík, J. – Sedláček, R. 2015: Artefakt jihovýchodní proveniencí z Mikulovic (okr. Pardubice, Česká republika). In: Ožďáni, O. (ed.), Sborník referátů z XII. Mezinárodní konferencí „Popolnicové polia a doba halštatská“, Nitra, 27–42.*
- Frolík, J. – Sigl, J. 1995: Chrudimsko v raném středověku: vývoj osídlení a jeho proměny. Hradec Králové.*
- Hásek, I. 1974: Dva příspěvky k pohřebnímu ritu starší doby bronzové. Časopis Národního muzea, řada historická 143, 105–109.*
- Hnízdová, I. 1954: Otázka věteřovských tvarů v české únětické kultuře. Památky archeologické 45/1–2, 193–218.*
- Jiráň L. ed. 2008: Archeologie pravěkých Čech 5 Doba bronzová. Praha.*
- Jílek, J. 2015: Doba laténská. In: Jílek, J. ed., Proti proudu času. Pardubicko v pravěku a raném středověku, Pardubice, 49–55.*
- Jílek, J. 2015: Doba římská a doba stěhování národů. In: Jílek, J. ed., Proti proudu času. Pardubicko v pravěku a raném středověku, Pardubice, 55–61.*
- Jílek, J. – Vokolek, V. – Schmidtová, D. – Černá, H. – Kašpárek, F. J. – Burgert, P. 2015: Výběr z nálezů. In: Jílek, J. ed., Proti proudu času. Pardubicko v pravěku a raném středověku, Pardubice, 67–127.*
- Jílek, J. – Horník, P. 2017: Výzbroj a výstroj z doby římské ve východním Polabí. Hroby bojovníků a jejich interpretace (stav k roku 2013). Študijné zvesti Archeologického ústavu SAV Nitra 62, 61–100.*
- Kalferst, J. – Sigl, J. – Vokolek, V. 1989: Archeologické nálezy získané v letech 1987–1988. Zpravodaj krajského Muzea východních Čech 16/1, 3–19.*
- Kaňáková Hladíková, L. 2013: Posteneolitická štípaná industrie na Moravě. Dissertationes Archaeologicae Brunenses/Pragensesque 15, Brno.*
- Kašpárek, F. 2009: Osídlení z doby římské na tzv. Mikulovické planině, okr. Pardubice a Chrudim (na příkladu vybraných lokalit). Magisterská diplomová práce, Masarykova Univerzita v Brně, Filozofická fakulta, Ústav archeologie a muzeologie. Brno. Dostupné online: <https://is.muni.cz/th/y145f/Text.pdf>. Staženo dne 26.10.2019.*
- Kuchařík, M. 2000: Současný stav poznání věteřovského osídlení východních Čech. In: P. Čech – M. Smrž (edd.), Sborník Miroslavu Buchvaldkovi, Most, 133–136*
- Langová, M. 2012: Sídelní areál starší doby bronzové v Brandýse nad Labem – objekty s lidskými kosterními pozůstatky. Diplomová práce, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou. Dostupné online: https://www.academia.edu/4670251/S%C3%ADdeln%C3%AD_are%C3%A1l_star%C5%A1%C3%AD_doby_bronzov%C3%A9_v_Brand%C3%BDse_nad_Labem_-_objekty_s_lidsk%C3%BDmi_kostern%C3%ADmi_poz%C5%AFstatky_-_diplomov%C3%A1_pr%C3%A1ce. Staženo dne 30.6.2020.*
- Langova, M. 2019: Otázky struktury osídlení severovýchodní části středních Čech ve starší době bronzové na příkladu opevněné lokality Brandýs nad Labem–Vrábí. Disertační práce,*

- Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav pro archeologii. Praha. Dostupné online: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/147071/>. Staženo dne 3.5.2020.
- Limburský, P. 2018:* Pohřební areály únětické kultury ve Vliněvsi. Praha.
- Mangel, T. – Danielisová, A. – Jílek, J. 2013:* Keltové ve východních Čechách. Hradec Králové – Nasavrky – Pardubice.
- Mangel, T – Thér, R. 2015:* Ke stavu poznání hrnčířských pecí z doby laténské v Čechách a na Moravě. *Živá archeologie* 17, 48–54.
- Málek, J. 2013:* Sídlištní objekty únětické kultury v Mikulovicích – parcela 241/6. Bakalářská práce, Univerzita Pardubice, Filozofická fakulta, Ústav historických věd. Pardubice. Dostupné online: <https://portal.upce.cz/portal/studium/prohlizeni.html>. Staženo dne 13.6.2019.
- Moucha, V. 1961a:* Nálezy únětické kultury na Lovosicku. *Fontes Archaeologici Pragenses* 4. Praha.
- Moucha, V. 1961b:* Lokální vývoj únětické kultury v Čechách. *Památky archeologické* 52/1, 159–165.
- Moucha, V. 1963:* Die Periodisierung der Úněticer Kultur in Böhmen. *Sborník Československé společnosti archeologické* 3, 9–60.
- Moucha, V. 1974:* Starobronzový hromadný nález ze Starého Bydžova. *Památky archeologické* 65/2, 241–277.
- Moucha, V. 1978:* Civilizace starší doby bronzové. In: Pleiner, R. – Rybová, A. (red.), *Pravěké dějiny Čech*, Praha, 330–370.
- Moucha, V. 2005:* Hortfunde der frühen Bronzezeit in Böhmen. Praha.
- Musil, J 2016:* Přehled archeologických akcí Regionálního muzea v Chrudimi v letech 2011 až 2016. *Archeologie východních Čech* 12, 134–154.
- Musil, J. – Jílek, J. – Vích, D. 2008–2009:* Příspěvek k poznání osídlení Úhřetic (okr. Chrudim) v době římské. Nález samostřílové spony s klínovitou nožkou 177. skupina podle Schulze. *Zpravodaj muzea v Hradci Králové* 34, 137–149.
- Neuhäuslová-Novotná, Z. a kol. 1998:* Mapa potenciální vegetace České. Praha.
- Neustupný, E. 1996:* Poznámky k pravěké sídlištní keramice. *Archeologické rozhledy* 48/3, 490–509.
- Novák, M. 2008:* Hradiště doby popelnicových polí ve východních Čechách. *Dissertationes Archaeologicae Brunenses/Pragensesque, Supplément I*, Brno, 107–122.
- Novák, M. 2011:* Archeologický výzkum parkánové hradby v Lázeňské ulici v Chrudimi a jeho dopad na poznání halštatského osídlení regionu. *Dissertationes Archaeologicae Brunenses/Pragensesque, Supplément II*, Brno, 109–116.
- Novák, M. 2012:* Sídlištní jáma z pozdní doby bronzové v Bylanech u Chrudimi. *Archeologie východních Čech* 4, 131–137.
- Ondráček, J. 1967:* Moravská protoúnětická kultura. *Slovenská Archeológia* 15/2, 387–446.
- Oliva, M 2016:* Encyklopedie paleolitu a mezolitu českých zemí. Brno.
- Papineschi, J. 2003:* Záchraný výzkum v Sendražicích, okr. Hradec Králové v roce 2003. *Zpravodaj muzea v Hradci Králové* 29, 86–105.

Papineschi, J – Thér, R. – Tichý, R. 2004: Třetí kampaň archeologického výzkumu v cihelně Tuněchody (dobývací prostor Úhřetice I.) v roce 2003. Zpravodaj muzea v Hradci Králové 30, 111–125.

Pleinerová, I. 1961: Hliněná plastika ze starší doby bronzové v Čechách. Památky archeologické 52/1, 177–185.

Pleinerová, I. 1967a: Únětická kultura v oblasti Krušných hor a jejím sousedství II. Památky archeologické 58, 1–36.

Pleinerová, I. 1967b: Problém původu a datování únětických terčovitých náušnic. Archeologické rozhledy 19, 767–781.

Pleska, M. 2015: Laténská keramika na Chrudimsku. Diplomová práce, Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta, katedra archeologie. Hradec Králové. Dostupné online: <https://theses.cz/id/1o9y0e/16372027>. Staženo dne 15.10.2019.

Plesl, E. 1965: Otázky středobronzového osídlení v severozápadních Čechách. Památky archeologické 56/2, 457–512.

Robl, R. 1932: Pod kopcem mikulovickým. Malá čítanka o našem domově pro školu i dům. Pardubice.

Rosůlek, F. K. 1903–1904: Pardubicko, Holicko, Přeloučsko. Dějinný a místopisný obraz. Díl I. Přírodní poměry. Pardubice.

Rosůlek, F. K. 1909: Pardubicko, Holicko, Přeloučsko. Dějinný a místopisný obraz. Díl III. Historie. Pardubice.

Rožnovský, D. 2015: Několik poznámek k chronologii moravské věteřovské skupiny na základě rozboru vybraných keramických tvarů. In: J. Bátora – P. Tóth (ed.), *Archaeologica Slovaca Monographiae 2015. Keď bronz vystriedal meď*, Zborník príspevkov z XXIII. Medzinárodného sympozia „Staršia doba bronzová v Čechách, na Morave a na Slovensku“, Bratislava – Nitra, 51–66.

Rožnovský, D. 2019: Sídliště ze sklonku starší doby bronzové v Hodonicích (okr. Znojmo). *Pravěk – Supplementum* 34, 5–316.

Rulf, J. 1997: Intruze keramiky. Příspěvek ke kritice pramenů. *Archeologické rozhledy* 49/3, 439–461.

Sedláček, R. 2006b: Záchraný archeologický výzkum při výstavbě silnice I/37 Jesničanky–Medlešice v roce 2004 a 2005. *Zpravodaj muzea východních Čech* 32, 90–95.

Sedláček, R. 2007: Archeologický výzkum při výstavbě kolonie RD v Mikulovicích. In: K. Sklenář (red.), *Archeologické výzkumy v Čechách 2006*. Sborník referátů z informačního kolokvia, *Zprávy ČAS – Supplément* 68, 28.

Sedláček, R. et al. 2008: Studna z doby římské z Dražkovic u Pardubic: komplexní archeologická a archeobotanická analýza. In: J. Beneš – P. Pokorný (eds.), *Bioarcheologie v České republice*, České Budějovice – Praha, 285–330.

Sedláček, R. – Frolík, J. – Musil, J. – Švédová, J. 2009: Nejnovější výzkumy na polykulturní lokalitě Mikulovice, okr. Pardubice. In: K. Sklenář (red.), *Archeologické výzkumy v Čechách 2008*. Sborník referátů z informačního kolokvia, *Zprávy ČAS – Supplément* 75, 19–20.

Sedláček, R. – Halama, J. – Jílek, J. 2008: Nové germánské sídliště s nálezem terry sigillaty v Mikulovicích, okr. Pardubice. In: E. Droberjar – B. Komoróczy – D. Vachútová (edd.),

Barbarská sídliště. Chronologické, ekonomické a historické aspekty jejich vývoje ve světle nových archeologických výzkumů (Archeologie barbarů 2007), Brno, 161–176.

Sedláček, R. – Kašpárek, F. – Jílek, J. 2010: Nové sídlištní nálezy z doby římské z Mikulovic, okr. Pardubice (stav k roku 2008). In: Beljak, J. – Březinová, G. – Varsík, V. (eds.), Archeológia barbarov 2009. Hospodárstvo Germánov. Sídliskové a ekonomické štruktúry od neskorej doby laténskej po včasný stredovek, Nitra, 371–418.

Sigl, J. – Vokolek, V. 1986: Archeologické nálezy v roce 1985. Zpravodaj Krajského muzea východních Čech 13, 5–23.

Sigl, J. – Vokolek, V. 1995: Mikulovice, okr. Pardubice. Výzkumy v Čechách 1990/2, 203–204.

Sklenář, K. 1989: Archeologický slovník 1–4. Praha.

Sklenář, K. – Sklenářová, Z. – Slabina, M. 2002: Encyklopedie pravěku v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha.

Sklenář, K. 2005: Biografický slovník českých, moravských a slezských archeologů a jejich spolupracovníků z příbuzných oborů. Praha.

Skutil, J. 1947–1948: Z nejdávnější minulosti Litomyšlska a Prosečska. Od trstenické stezky 23, 75–80.

Smejtek, L. 2005: Praha bronzová. In: Lutovský, M. – Smejtek, L. a kol., Pravěká Praha, Praha, 349–590.

Stuchlík, S. 1993: V lesku zlatavého bronzu. In: V. Podborský a kol., Pravěké dějiny Moravy. Brno, 219–257.

Svoboda, V. 2019: Sídlíštní situace a nálezy z doby římské z Mikulovic u Pardubic (parc. č. 241/56). Bakalářská práce, Univerzita Pardubice, Filozofická fakulta, Ústav historických věd. Pardubice. Uloženo v archivu Východočeského muzea v Pardubicích.

Svobodová Koldrová, D. 2012: Sídlíštně únětické kultury v Mikulovicích. Bakalářská práce, Univerzita Pardubice, Filozofická fakulta, Ústav historických věd. Pardubice. Dostupné online: <https://dk.upce.cz/handle/10195/47603>. Staženo dne 30.4.2019.

Šabatova, K. – Parma, D. 2019: Pohřbívání v závěru starší doby bronzové na Moravě: chronologie, typologie a absolutní data. Archeologické rozhledy 71/1, 3–26.

Šebesta, P. 1973: Mikulovice, okr. Pardubice. Výzkumy v Čechách 1970, 78.

Tichý, R. – Thér, R. – Papineschi, J. 2006: Tuněchody: jedno neobvyklé pohřebištně a sídlíštně z pravěku. Živá archeologie 7, 55–61.

Tichý, R. – Thér, R. – Dohnálková, H. – Dohnálková, I. – Drnovský, V. 2007: Sídlíštně ze starého latěnu a doby římské v cihelně Tuněchody (Čtvrtá kampaň archeologického výzkumu v dobývacím prostoru Úhřetice I. v letech 2006–2007). Zpravodaj muzea v Hradci Králové 33, 133–145.

Tolasz, R. et al. 2007: Atlas podnebí Česka. Olomouc.

Vařeka, P. 1995: Nálezy mazanic v archeologických štruktúrach-deskriptivní systém a databáze MAZANICE, Archeologické fórum 4, 59–64.

Vencl, S. 1978: Stopy nejstarší lidské práce ve východních Čechách. (Výstava ke století poznávání východočeského paleolitu a mezolitu). Zpravodaj krajského muzea východních Čech. Hradec Králové.

Vokolek, V. 1958: Archeologové východních Čech v minulosti. Pardubický kraj 2, 44–46.

- Vokolek, V. 1975: Záchranné výzkumy. Archeologické oddělení KMVČ – pracoviště Hradec Králové v roce 1974. Zpravodaj krajského muzea východních Čech 1975/2, 18.*
- Vokolek, V. 1977: Záchranný výzkum v Úhřeticích v roce 1976. Zpravodaj Krajské muzeum východních Čech 4/2, 15–19.*
- Vokolek, V. 1978: Záchranný výzkum v Úhřeticích v roce 1977. Zpravodaj krajského muzea východních Čech 5/1, 12–19.*
- Vokolek, V. 1979: Záchranný výzkum v Tuněchodské cihelně. Zpravodaj krajského muzea východních Čech 6/1, 16–18.*
- Vokolek, V. 1980: Záchranný výzkum v Úhřeticích v roce 1979. Zpravodaj krajského muzea východních Čech 7/1–2, 4–7.*
- Vokolek, V. 1981: Mikulovice, okr. Pardubice. Výzkumy v Čechách 1976–1977, 81.*
- Vokolek, V. 1982: Únětické nálezy z Blata. Archeologické rozhledy 34, 297–302.*
- Vokolek, V. 1989: Vestec, okr. Chrudim. Výzkumy v Čechách 1986/87, 213, 502.*
- Vokolek, V. 1993: Počátky osídlení východních Čech. Hradec Králové.*
- Vokolek, V. 1994: Osady lužické kultury ve východních Čechách II, Fontes Musei Reginaehradecensis 16/2, Hradec Králové.*
- Vokolek, V. 1999: Východočeská halštatská pohřebiště. Pardubice.*
- Vokolek, V. 2003: Pohřebiště lužické kultury ve východních Čechách I–II, Fontes Archaeologici Pragenses 27, Praha.*
- Vokolek, V. 2015: Střední doba bronzová. In: Jílek, J. ed., Proti proudu času. Pardubicko v pravěku a raném středověku, Pardubice, 29–33.*
- Vokolek, V. 2015: Doba halštatská. Jílek, J. ed., Proti proudu času. Pardubicko v pravěku a raném středověku, Pardubice, 39–45.*
- Vokolek, V. – Zápotocký, M. 2009: Východní Čechy v raném eneolitu: lengyelská a jordanovská kultura. Archeologie ve středních Čechách 13, 567–654.*
- Volfová, P. 2015: Sídliště únětické kultury v Mikulovicích (okres Pardubice). Bakalářská práce, Univerzita Pardubice, Filozofická fakulta, Ústav historických věd. Pardubice. Dostupné online: <https://dk.upce.cz/handle/10195/61466>. Staženo dne 10.5.2019.*
- Zápotocký, M. 2016: Jordanovská kultura na východě Čech. Památky archeologické 107, 5–49.*

INTERNETOVÉ ZDROJE

- BPEJ: BPEJ. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i. Dostupné online: <https://bpej.vumop.cz/>. Staženo dne 30.12.2019.
- GEOLOGICKÁ MAPA: Česká geologická služba, Geovědní mapy 1:50 000. Dostupné online: <https://mapy.geology.cz/geocr50/>. Staženo dne 5.1.2020.
- GEOLOGICKÁ MAPA: Česká geologická služba, Geovědní mapy 1:500 000. Dostupné online: <https://mapy.geology.cz/geocr500/>. Staženo dne 5.1.2020.
- KATASTR NEMOVITOSTÍ: ČÚZK. Nahlížení do katastru nemovitostí. Informace o pozemku 241/56. Mikulovice u Pardubic. Dostupné online: <https://nahliznidokn.cuzk.cz/>. Staženo dne 30.4.2019.

PEDOLOGICKÁ MAPA: Národní geoportál INSPIRE, mapa III.3 Půdy. Dostupné online: <http://geoportal.gov.cz/>. Staženo dne 3.3.2020.

SAS–ISAD: Státní archeologický seznam ČR – veřejný přístup. Karta UAN č.: 13–42–07/22. Dostupné online: <http://isad.npu.cz/ost/archeologie/ISAD/free/info.php?ID=13-42-07/22>. Staženo dne 1.3.2020.

STABILNÍ KATASTR: Ústřední archiv zeměměřictví a katastru (ÚAZK). Císařské povinné otisky map stabilního katastru Čech 1:2880 (1824–1843). Mapový list 4634–1–001. Dostupné online: <http://archivnimapy.cuzk/uazk.cz/pohledy/archiv/>. Staženo dne 5.5.2019.

VOJENSKÁ MAPOVÁNÍ: Laboratoř geoinformatiky. I. Vojenské (josefské) mapování – Čechy, mapový list č. 129. III. vojenské mapování – Čechy, 1:25000, mapový list č. 4055_2. Dostupné online: <http://oldmaps.geolab.cz/>. Staženo dne 30.4.2019.

VÝŠKOPIS: Český úřad zeměměřický a katastrální. Geoportál, Analýzy výškopisu. Dostupné online: <https://ags.cuzk.cz/dmr/>. Staženo dne 4.6.2019.

MAPOVÉ SERVERY (WMS)

ORTOFOTO (2019) https://geoportal.cuzk.cz/WMS_ORTOFOTO_PUB/WMSservice.aspx

ZABAGED (2019) <https://ags.cuzk.cz/arcgis/services/ZABAGED/MapServer/WmsServer?>

ZM100 (2019) https://geoportal.cuzk.cz/WMS_ZM100_PUB/WMSservice.aspx

ZM200 (2019) https://geoportal.cuzk.cz/WMS_ZM200_PUB/WMSservice.aspx

SEZNAM PŘÍLOH

Není-li uvedeno jinak, je autorkou vyobrazení nebo úprav převzatých podkladů autorka této práce.

Obr. 1. Relativně chronologická schémata členění únětické kultury (Moucha 2005, 7, Abb. 1).

Obr. 2. Základní popis závaží z únětických objektů.

Obr. 3. Základní popis kamenné industrií z únětických objektů.

Obr. 4. Únětické lokality na k. ú. Mikulovice a Blato (WMS ZABAGED).

Graf 1. Procentuální zastoupení barev povrchu typických Ún fragmentů.

Graf 2. Procentuální zastoupení zrnitosti typických Ún fragmentů.

Graf 2. Procentuální zastoupení zrnitosti typických Ún fragmentů.

Graf 3. Kategorie tenkostěnných keramických fragmentů.

Graf 4. Zrnitost tenkostěnných fragmentů.

Graf 5. Kategorie středně silných keramických fragmentů.

Graf 6. Zrnitost středně silných fragmentů.

Graf 7. Kategorie silnostěnných keramických fragmentů.

Graf 8. Zrnitost silnostěnných fragmentů.

Graf 9. Hmotnost mazanic z únětických objektů.

Graf 10. Hmotnost neopracovaných kamenů z únětických objektů.

Graf 11. Hmotnost osteologických nálezů z únětických objektů.

Graf 12. Hmotnost uhlíků z únětických objektů.

Mapa 1. Mikulovice, okr. Pardubice. Mapa širšího okolí lokality. Zdroj mapového podkladu: ZM200.

Mapa 2. Mikulovice, okr. Pardubice s vyznačenou polohou parc. č. 241/56. Zdroj mapového podkladu: ZM100.

Mapa 3. Mikulovice, okr. Pardubice. Naleziště „V Loučkách“ – stav výzkumu k roku 2020. V této práci je zpracována parc. č. 241/56 (výzkum 2009–2011), parc. č. 241/79 a 241/50 (výzkum 2007–2008) viz Sedláček – Frolík – Musil – Švédová 2009, 19–20; Svobodová Koldrová 2012, 10; parc. č. 241/48 (výzkum 2008) viz Volfová 2015, 23; parc. č. 241/6 (výzkum 2009) viz Málek 2013, 22. Zdroj mapového podkladu: WMS ZABAGED, ORTFOTO.

Mapa 4. Geologická mapa Mikulovic a širšího okolí s vyznačenou polohou „V Loučkách“. Upraveno. Zdroj mapového podkladu: GEOLOGICKÁ MAPA.

Mapa 5. Obr. 5. Pedologická mapa Mikulovic a širšího okolí s vyznačenou polohou „V Loučkách“. Půdní typy: CE (fialová) – černozem; HN (hnědá) – hnědozem; KA (růžová) – kambizem; CC (modrá) – černice; RG (žlutá) – regozem arenická; FL (zelená) – fluvizem. Zdroj mapového podkladu: PEDOLOGICKÁ MAPA.

Mapa 6. Mikulovice, okr. Pardubice, A – I. vojenské mapování (1764–1768 a 1780–1783); B – III. vojenské mapování (1877–1880). Zdroj mapového podkladu: VOJENSKÁ MAPOVÁNÍ.

Plán. 1. Plocha výzkumu na parc. č. 241/6 v roce 2009 s vyznačenými objekty: červená – únětické, zelená –, modrá – doba římská. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

Plán. 2. Objekty 1903, 1922. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

Plán. 3. Objekt 1904. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

Plán. 4. Objekt 1905. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

Plán. 5. Objekty 1911, 1913. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

Plán. 6. Objekty 1916, 1923. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

Plán. 7. Objekty 1925, 1926. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

Plán. 8. Objekt 1927. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

Plán. 9. Objekt 1928. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

Plán. 10. Objekty 1935, 1936. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

Plán. 11. Objekty 1941, 1950. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

Plán. 12. Objekt 1951. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

Plán. 13. Objekt 2439.

Plán. 14. Objekt 2441.

Foto 1. Objekty 1903, 1922. Foto VČM.

Foto 2. Objekty 1904, 1905. Foto VČM.

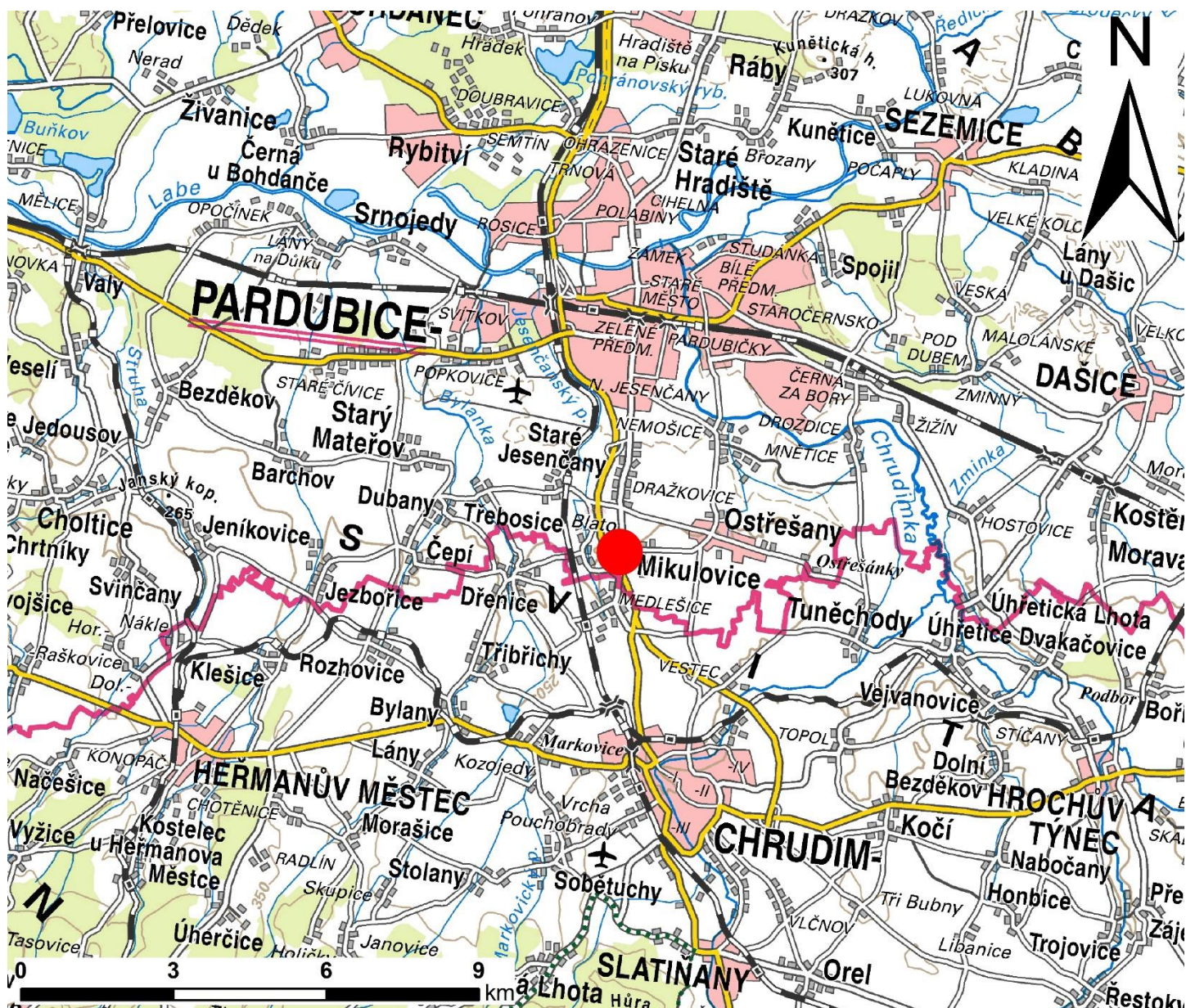
Foto 3. Objekty 1925, 1927. Foto VČM.

Foto 4. Objekty 1928, 1935. Foto VČM.

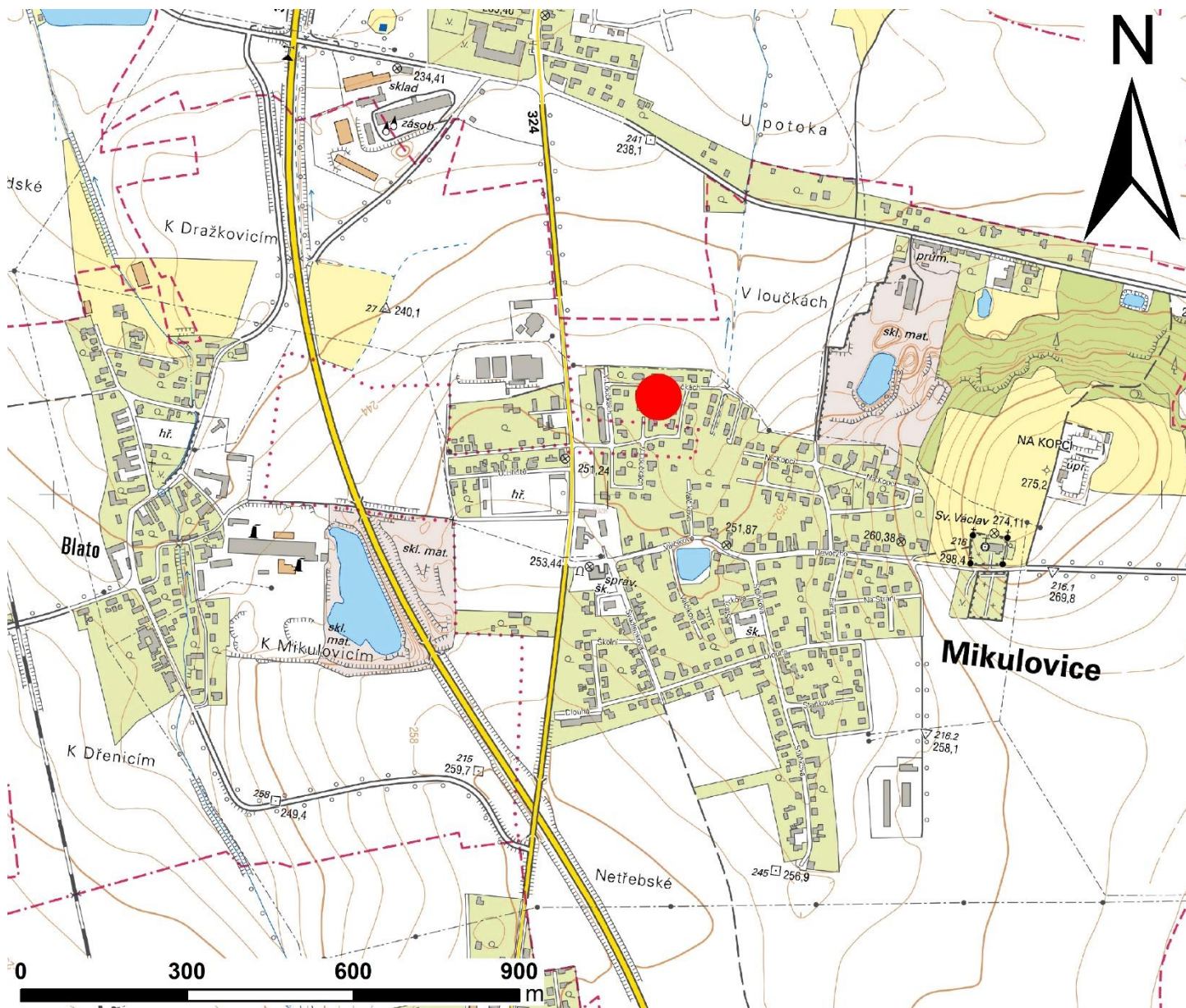
Foto 5. Objekty 1935, 1936, 1951. Foto VČM.

- Tab. I. Keramické fragmenty z objektu 1903.*
- Tab. II. Keramické fragmenty z objektů 1904 (1–10); 1916 (11); 1922 (12–13); 1923 (14–18).*
- Tab. III. Keramické fragmenty z objektů 1927 (1); 1928 (2–17).*
- Tab. IV. Keramické fragmenty z objektu 1928 (1–5).*
- Tab. V. Keramické fragmenty z objektů 1928 (1–2); 1935 (3); 1936 (4–5); 1941 (6); 1942 (7–10); 1950 (11).*
- Tab. VI. Keramické fragmenty z objektu 1951 (1–11).*
- Tab. VII. Keramické fragmenty z objektů 1951 (1–5); 2439 (6); 2449 (7–18).*
- Tab. VIII. Keramické fragmenty z objektů 2443 (1–5); 2663 (6–7).*
- Tab. IX. Keramické fragmenty z objektů 2669 (1–8); 2670 (9); 2676 (10–14).*
- Tab. X. Keramické fragmenty z objektu 2676 (1–9).*
- Tab. XI. Keramické fragmenty z objektu 1903.*
- Tab. XII. Keramické fragmenty z objektů 1904 (1–10); 1916 (11).*
- Tab. XIII. Keramické fragmenty z objektů 1922 (1–2); 1923 (3–7).*
- Tab. XIV. Keramické fragmenty z objektů 1927 (1); 1928 (2–17).*
- Tab. XV. Keramické fragmenty z objektu 1928 (1–5).*
- Tab. XVI. Keramické fragmenty z objektů 1928 (1–2); 1935 (3–4); 1936 (5); 1941 (6); 1942 (7–10), 1950 (11).*
- Tab. XVII. Keramické fragmenty z objektů 1951 (1–11).*
- Tab. XVIII. Keramické fragmenty z objektů 1951 (1–5); 2439 (6); 2441 (8–17).*
- Tab. XIX. Keramické fragmenty z objektů 2443 (1–5); 2663 (6–7).*
- Tab. XX. Keramické fragmenty z objektů 2669 (1–8); 2670 (9); 2676 (10–14).*
- Tab. XXI. Keramické fragmenty z objektů 2676 (1–9).*
- Tab. XXII. Závaží z objektů 1904 (1–2). 1923 (3). Keramická plastika (4) a lastury (5) z objektu 1923.*
- Tab. XXIII. Závaží z objektu 2676 (1–6).*
- Tab. XXIV. Kamenná industrie z objektů 1903 (1–2); 1904 (3–4); 1922 (5); 2676 (6–8).*
- Tab. XXV. Ukázky mazanice.*
- Databáze Objekty. Sezóna 2009.*
- Databáze Objekty. Sezóny 2010 (2424–2441) a 2011 (2442–2678).*
- Databáze Keramika. Objekty 1903–1928 (sezóna 2009).*
- Databáze Keramika. Objekty 1935–1951 (sezóna 2009), 2439–2441 (sezóna 2010).*
- Databáze Keramika. Objekty 2663–2676 (sezóna 2011).*

PŘÍLOHY

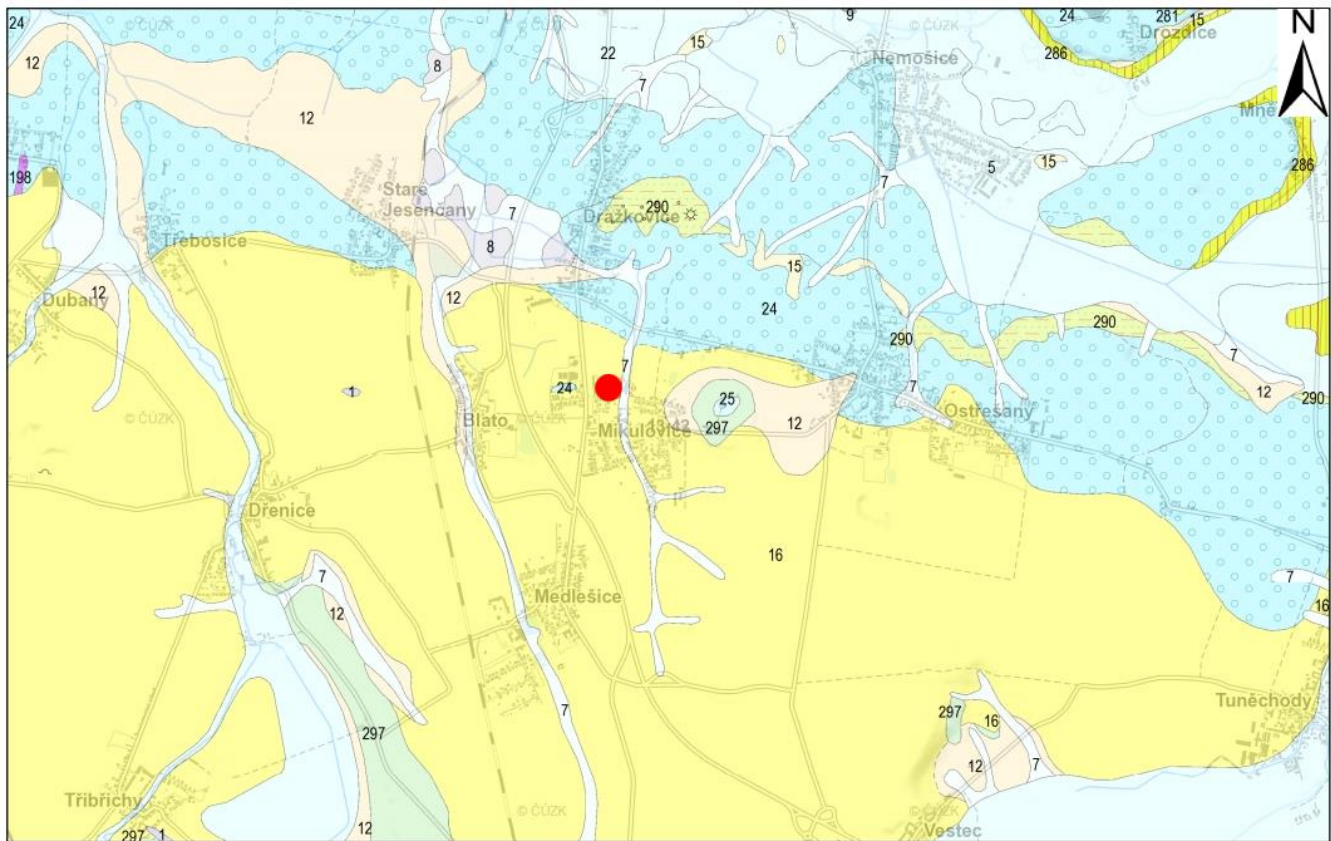
Mapa 1. Mikulovice, okr. Pardubice. Mapa širšího regionu (ZM200).

Mapa 2. Mikulovice, okr. Pardubice s vyznačenou polohou „V loučkách“ parc. 241/56 (ZM100).

Mapa 3. Mikulovice, okr. Pardubice. Naleziště „V loučkách“ – stav výzkumu k roku 2020 (WMS ZABAGED, ORTFOTO). V této práci je zpracována parc. č. 241/56 (výzkum 2009–2011). Parc. č. 241/50 a 241/79 (výzkum 2007–2008) viz Sedláček – Frolík – Musil – Švédová 2009, 19–20; Svobodová Koldrová 2012, 10; parc. č. 241/48 (výzkum 2008) viz Volfová 2015, 23; parc. č. 241/6 (výzkum 2009) viz Málek 2013, 22.

19. ledna 2020

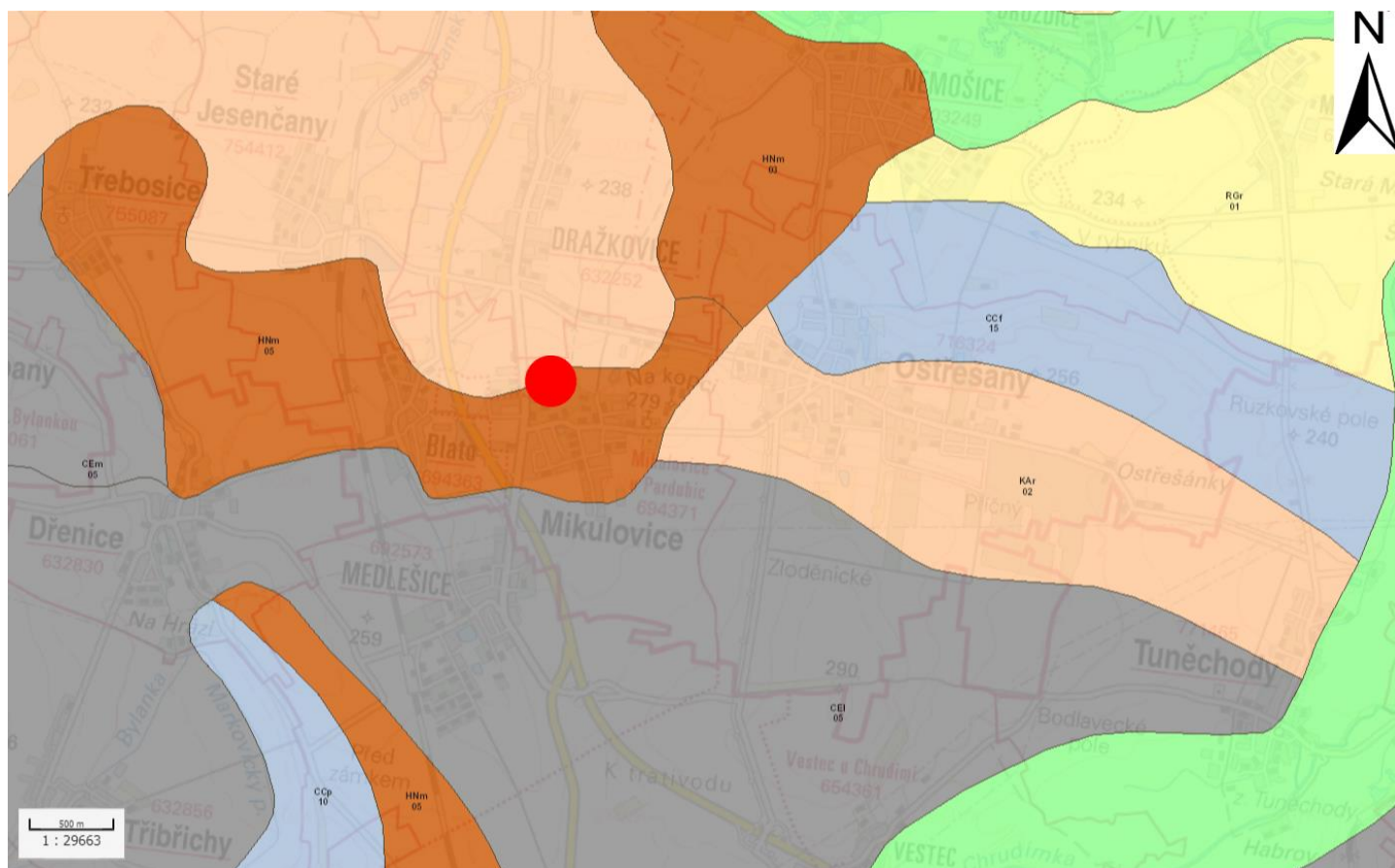
0 0,35 0,7 1,05 1,4 km

S

© Česká geologická služba

Mapa 4. Geologická mapa Mikulovic a širšího okolí s vyznačenou polohou „V loučkách“ (*GEOLOGICKÁ MAPA*). Upraveno.

1	navážka, halda, výsypka, odval
5	nivní sediment
7	smíšený sediment
8	karbonát sladkovodní
9	slatina, rašelina, hnílokal
12	písčito-hlinitý až hlinito-písčítý sediment
15	navátý písek
16	spraš a sprašová hlína
22	písek, štěrč
24	písek, štěrč
198	olivinický nefelinit
281	vápnité jílovce, slínovce, vápnité prachovce
286	silicifikované vápnité jílovce a slínovce
290	vápnité jílovce, slínovce a prachovce, podřadné vločky jílovitého vápence
297	slínovce s polohami či konkréciemi vápenců, rytmy či cykly slínovec - vápence (jílovito vápnité prachovce -lužický vývoj)

Mapa 5. Pedologická mapa Mikulovic a širšího okolí s vyznačenou polohou „V loučkách“ (*PEDOLOGICKÁ MAPA*). Půdní typy: CE (fialová) – černozem; HN (hnědá) – hnědozem; KA (růžová) – kambizem; CC (modrá) – černice; RG (žlutá) – regozem arenická; FL (zelená) – fluvizem.

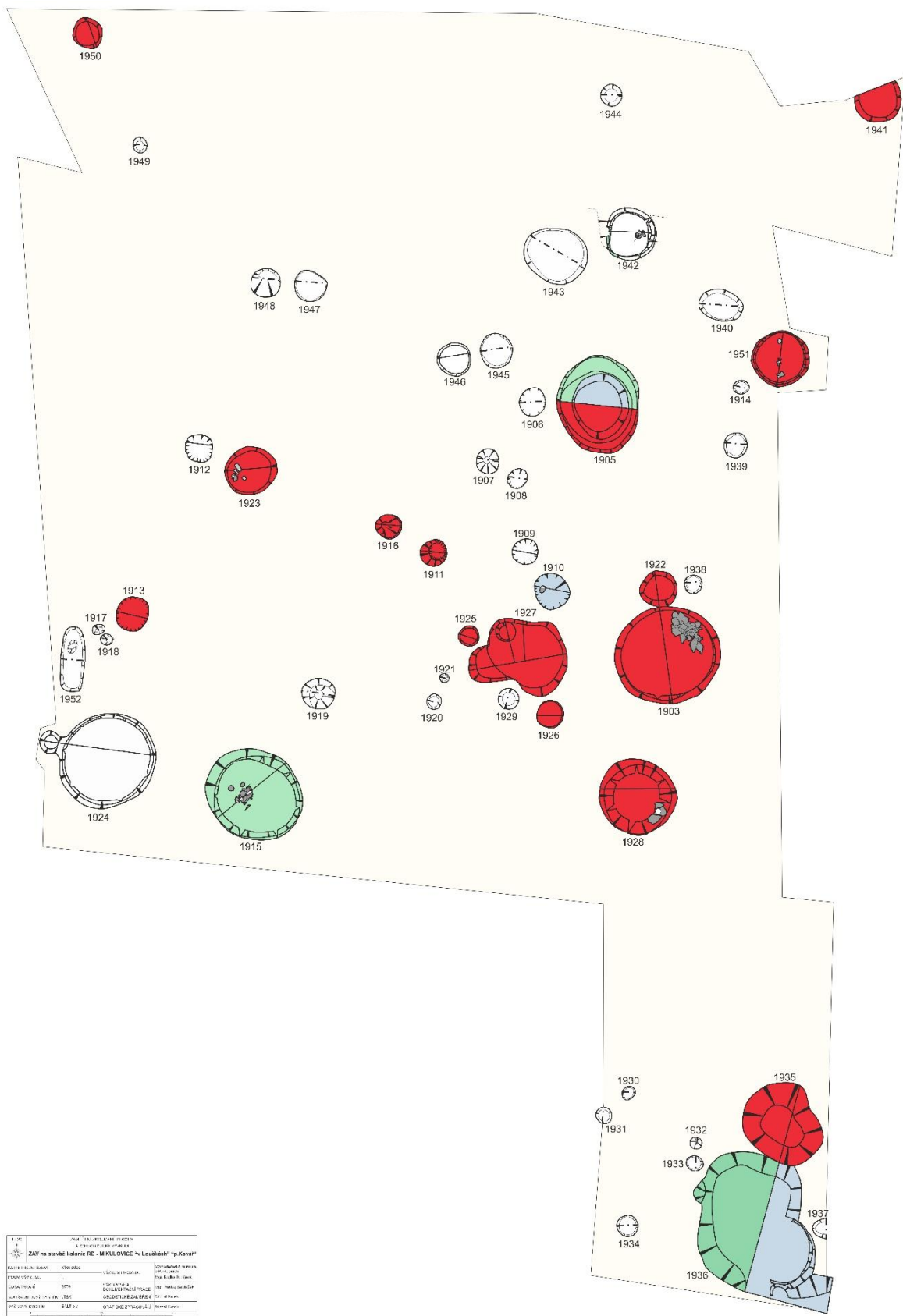

A

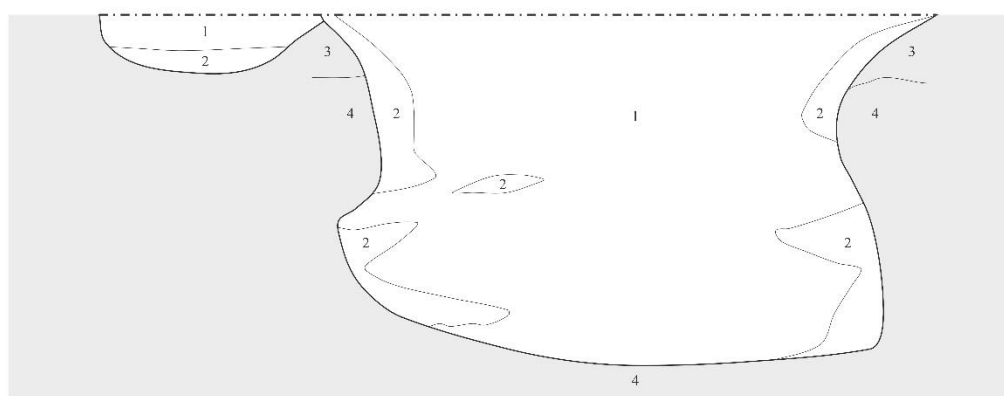
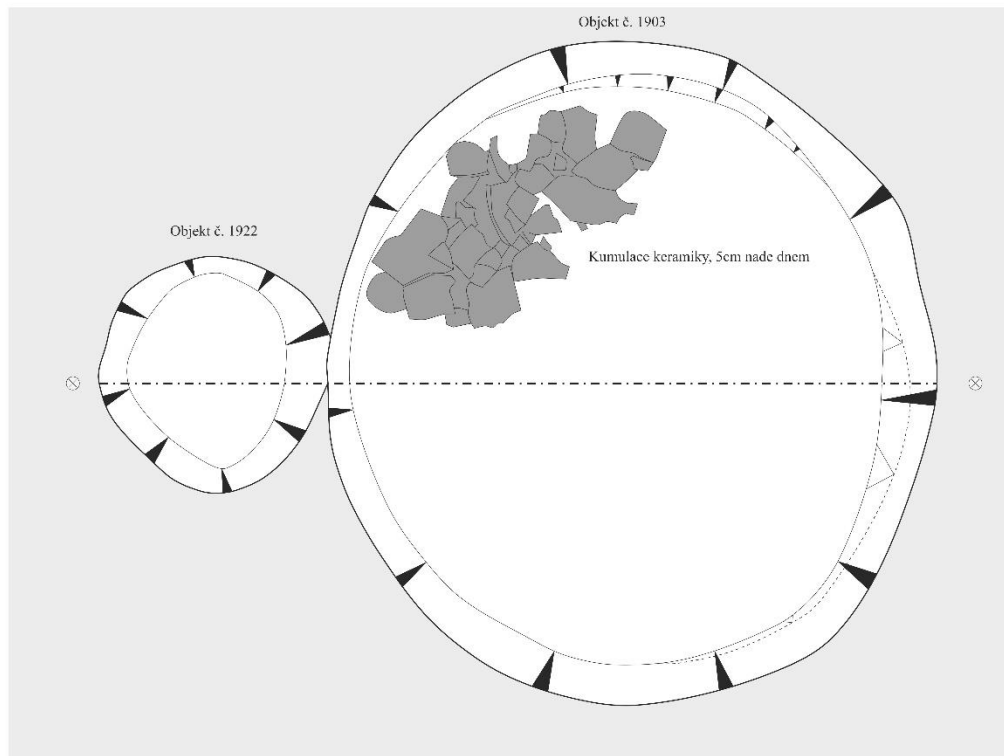
B

Mapa 6. Mikulovice, okr. Pardubice, A – I. vojenské mapování (1764–1768 a 1780–1783); B – III. vojenské mapování (1877–1880; *VOJENSKÁ MAPOVÁNÍ*).

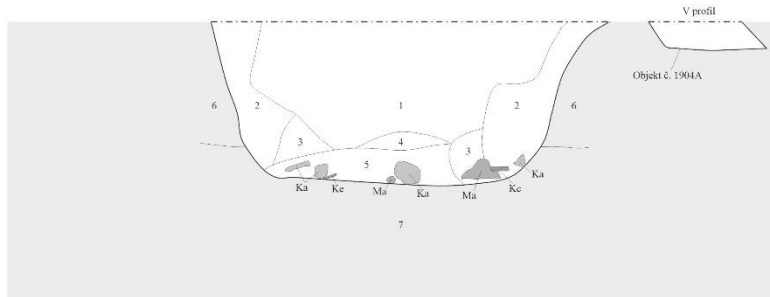
Plán. 1. Plocha výzkumu na parc. č. 241/6 v roce 2009 s vyznačenými objekty: červená – únětické, zelená – doba halštatská a laténská, modrá – doba římská. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

	Výzkum	ZAV na stavbě kolonie RD - MIKULOVICE "v Loučkách" "p.Kovář"						
	Měřítko	Datum	Plán	Objekt				
	1 : 20	21. 4. 2009	-	1903				
	Měřil	Kreslil	Počítačový soubor	Sektor				
R. Sedláček	R. Sedláček	Objekt_1903.cdr	D5					
PODLOŽÍ	POPEL	KOST	KÁMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHLÍK	DŘEVO	STRUSKA
Vrstva č.1	Šedočerná hlinitá							
Vrstva č.2	Šedočerná hlinitá promíšená spráší							
Vrstva č.3	Podloží - sprašová hlína							
Vrstva č.4	Podloží - spraš							

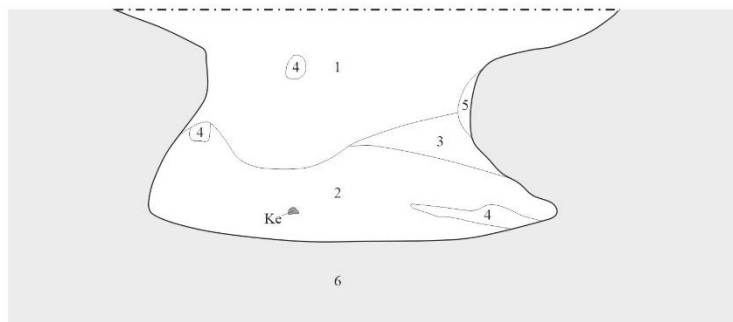
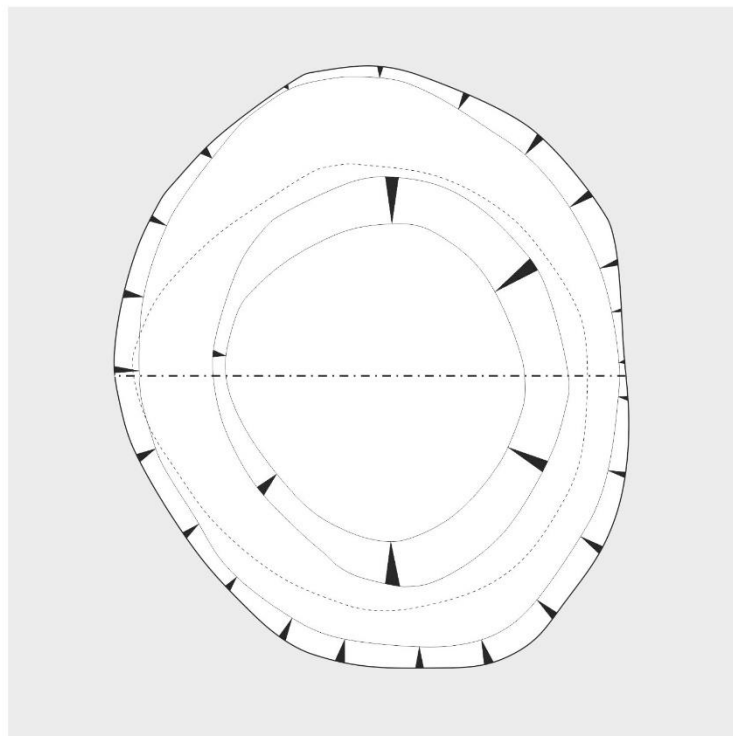
Plán. 2. Objekty 1903, 1922. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

	Výzkum ZAV na stavbě kolonie RD - MIKULOVICE "v Loučkách" "p.Kovář"							
	Měřítko	Datum	Plan	Objekt				
	1 : 20	6. 4. 2009	-	1904				
	Měříl	Kreslil	Počítačový soubor	Sektor				
R. Sedláček	R. Sedláček	Objekt_1904.cdr	D5					
PODLOŽÍ	POPEL	KOST	KÁMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHLÍK	DŘEVO	STRUSKA
Vrstva č.1	Tmavě šedá hlinitá							
Vrstva č.2	Tmavě šedá hlinitá, promíšená spráši							
Vrstva č.3	Zahliněná spráš							
Vrstva č.4	Propískaná vrstva							
Vrstva č.5	Šedohnědá hlinitá							
Vrstva č.6	Podloží - sgraňová hlína							
Vrstva č.7	Podloží - spráš							

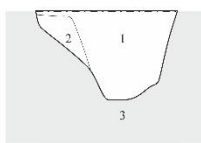
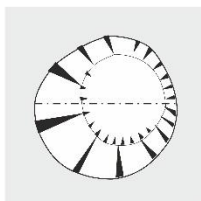
Plán. 3. Objekt 1904. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

	Výzkum ZAV na stavbě kolonie RD - MIKULOVICE "v Loučkách" "p.Kovář"							
	Měřítko	Datum	Plán	Objekt				
	1 : 20	10. 4. 2009	-	1905				
	Měřil	Kreslil	Počítačový soubor	Sektor				
P. Žaloudková	P. Žaloudková	Objekt_1905.cdr	D5					
PODLOŽÍ	POPEL	KOST	KÁMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHLÍK	DŘEVO	STRUSKA
Vrstva č.1	Tmavě hnědá s mazanicí a uhlíky							
Vrstva č.2	Tmavě hnědá místy probarvená							
Vrstva č.3	Hnědá místy probarvená žlutou							
Vrstva č.4	Žlutá probarvená hnědou							
Vrstva č.5	Žlutá lehce probarvená hnědou							
Vrstva č.6	Žluté podloží							

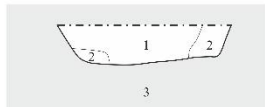
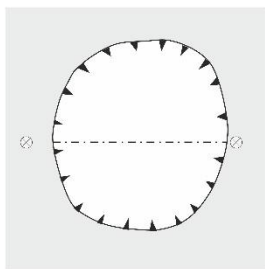

Plán. 4. Objekt 1905. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

	Výzkum	ZAV na stavbě kolonie RD - MIKULOVICE "v Loučkách" "p.Kovář"																																															
	Měřítko	Datum	Plán	Objekt																																													
	1 : 20	10. 4. 2009	-	1911																																													
	Měřil	Kreslil	Počítačový soubor	Sektor																																													
	P. Žaloudková	P. Žaloudková	Objekt_1911.cdr	D5																																													
<table border="1"> <tr> <td>PODLOŽÍ</td> <td>POPEL</td> <td>KOST</td> <td>KÁMEN</td> <td>MAZANICE</td> <td>KERAMIKA</td> <td>UHLÍK</td> <td>DŘEVO</td> <td>STRUSKA</td> </tr> <tr> <td colspan="9"> <table border="1"> <tr> <td>Vrstva č.1</td> <td colspan="8">Tmavší hnědá s uhlíky</td> </tr> <tr> <td>Vrstva č.2</td> <td colspan="8">Žlutohnědá probarvená</td> </tr> <tr> <td>Vrstva č.3</td> <td colspan="8">Žluté podloží</td> </tr> </table> </td> </tr> </table>					PODLOŽÍ	POPEL	KOST	KÁMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHLÍK	DŘEVO	STRUSKA	<table border="1"> <tr> <td>Vrstva č.1</td> <td colspan="8">Tmavší hnědá s uhlíky</td> </tr> <tr> <td>Vrstva č.2</td> <td colspan="8">Žlutohnědá probarvená</td> </tr> <tr> <td>Vrstva č.3</td> <td colspan="8">Žluté podloží</td> </tr> </table>									Vrstva č.1	Tmavší hnědá s uhlíky								Vrstva č.2	Žlutohnědá probarvená								Vrstva č.3	Žluté podloží							
PODLOŽÍ	POPEL	KOST	KÁMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHLÍK	DŘEVO	STRUSKA																																									
<table border="1"> <tr> <td>Vrstva č.1</td> <td colspan="8">Tmavší hnědá s uhlíky</td> </tr> <tr> <td>Vrstva č.2</td> <td colspan="8">Žlutohnědá probarvená</td> </tr> <tr> <td>Vrstva č.3</td> <td colspan="8">Žluté podloží</td> </tr> </table>									Vrstva č.1	Tmavší hnědá s uhlíky								Vrstva č.2	Žlutohnědá probarvená								Vrstva č.3	Žluté podloží																					
Vrstva č.1	Tmavší hnědá s uhlíky																																																
Vrstva č.2	Žlutohnědá probarvená																																																
Vrstva č.3	Žluté podloží																																																

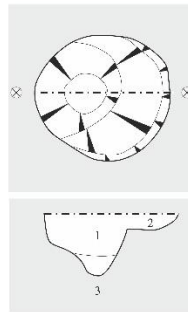

	Výzkum	ZAV na stavbě kolonie RD - MIKULOVICE "v Loučkách" "p.Kovář"																																															
	Měřítko	Datum	Plán	Objekt																																													
	1 : 20	10. 4. 2009	-	1913																																													
	Měřil	Kreslil	Počítačový soubor	Sektor																																													
	P. Žaloudková	P. Žaloudková	Objekt_1913.cdr	D5																																													
<table border="1"> <tr> <td>PODLOŽÍ</td> <td>POPEL</td> <td>KOST</td> <td>KÁMEN</td> <td>MAZANICE</td> <td>KERAMIKA</td> <td>UHLÍK</td> <td>DŘEVO</td> <td>STRUSKA</td> </tr> <tr> <td colspan="9"> <table border="1"> <tr> <td>Vrstva č.1</td> <td colspan="8">Hnědá s drobnými propálenými kostičkami</td> </tr> <tr> <td>Vrstva č.2</td> <td colspan="8">Hnědožlutá probarvená</td> </tr> <tr> <td>Vrstva č.3</td> <td colspan="8">Žluté podloží</td> </tr> </table> </td> </tr> </table>					PODLOŽÍ	POPEL	KOST	KÁMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHLÍK	DŘEVO	STRUSKA	<table border="1"> <tr> <td>Vrstva č.1</td> <td colspan="8">Hnědá s drobnými propálenými kostičkami</td> </tr> <tr> <td>Vrstva č.2</td> <td colspan="8">Hnědožlutá probarvená</td> </tr> <tr> <td>Vrstva č.3</td> <td colspan="8">Žluté podloží</td> </tr> </table>									Vrstva č.1	Hnědá s drobnými propálenými kostičkami								Vrstva č.2	Hnědožlutá probarvená								Vrstva č.3	Žluté podloží							
PODLOŽÍ	POPEL	KOST	KÁMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHLÍK	DŘEVO	STRUSKA																																									
<table border="1"> <tr> <td>Vrstva č.1</td> <td colspan="8">Hnědá s drobnými propálenými kostičkami</td> </tr> <tr> <td>Vrstva č.2</td> <td colspan="8">Hnědožlutá probarvená</td> </tr> <tr> <td>Vrstva č.3</td> <td colspan="8">Žluté podloží</td> </tr> </table>									Vrstva č.1	Hnědá s drobnými propálenými kostičkami								Vrstva č.2	Hnědožlutá probarvená								Vrstva č.3	Žluté podloží																					
Vrstva č.1	Hnědá s drobnými propálenými kostičkami																																																
Vrstva č.2	Hnědožlutá probarvená																																																
Vrstva č.3	Žluté podloží																																																

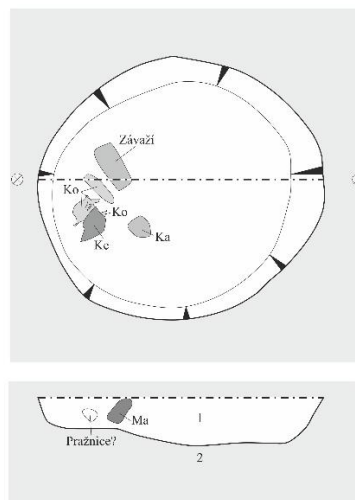

Plán. 5. Objekty 1911, 1913. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

	Výzkum ZAV na stavbě kolonie RD - MIKULOVICE "v Loučkách" "p.Kovář"							
	Měřítko	Datum	Plán	Objekt				
	1 : 20	16. 4. 2009	-	1916				
	Měřil	Kreslil	Počítačový soubor	Sektor				
R. Sedláček	R. Sedláček	Objekt_1916.cdr	D5					
PODLOŽÍ	POPEL	KOST	KÁMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHLÍK	DŘEVO	STRUSKA
Vrstva č.1	Černošedá hlinitá s kousky mazanice							
Vrstva č.2	Černošedá hlinitá s kousky mazanice, promíšená spráši							
Vrstva č.3	Podloží - sprašová hlína							

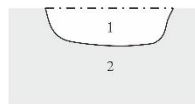
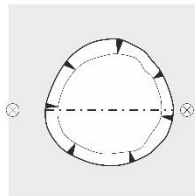

	Výzkum ZAV na stavbě kolonie RD - MIKULOVICE "v Loučkách" "p.Kovář"							
	Měřítko	Datum	Plán	Objekt				
	1 : 20	16. 4. 2009	-	1923				
	Měřil	Kreslil	Počítačový soubor	Sektor				
R. Sedláček	R. Sedláček	Objekt_1923.cdr	D5					
PODLOŽÍ	POPEL	KOST	KÁMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHLÍK	DŘEVO	STRUSKA
Vrstva č.1	Šedá hlinitá s kousky mazanice							
Vrstva č.2	Podloží - sprašová hlína							

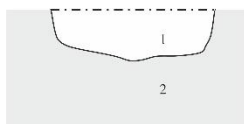
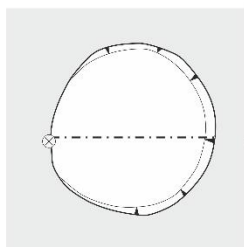

Plán. 6. Objekty 1916, 1923. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

	Výzkum ZAV na stavbě kolonie RD - MIKULOVICE "v Loučkách" "p.Kovář"												
	Měřítko	Datum	Plán	Objekt									
	1 : 20	16. 4. 2009	-	1925									
	Měřil	Kreslil	Počítačový soubor	Sektor									
R. Sedláček	R. Sedláček	Objekt_1925.cdr	D5										
<table border="1"> <tr> <td>PODLOŽÍ</td> <td>POPEL</td> <td>KOST</td> <td>KÁMEN</td> <td>MAZANICE</td> <td>KERAMIKA</td> <td>UHLÍK</td> <td>DŘEVO</td> <td>STRUSKA</td> </tr> </table>					PODLOŽÍ	POPEL	KOST	KÁMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHLÍK	DŘEVO	STRUSKA
PODLOŽÍ	POPEL	KOST	KÁMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHLÍK	DŘEVO	STRUSKA					
Vrstva č.1 Hnědošedá hlinitá s hrudkami mazanice													
Vrstva č.2 Podložní - sprašová hlina													

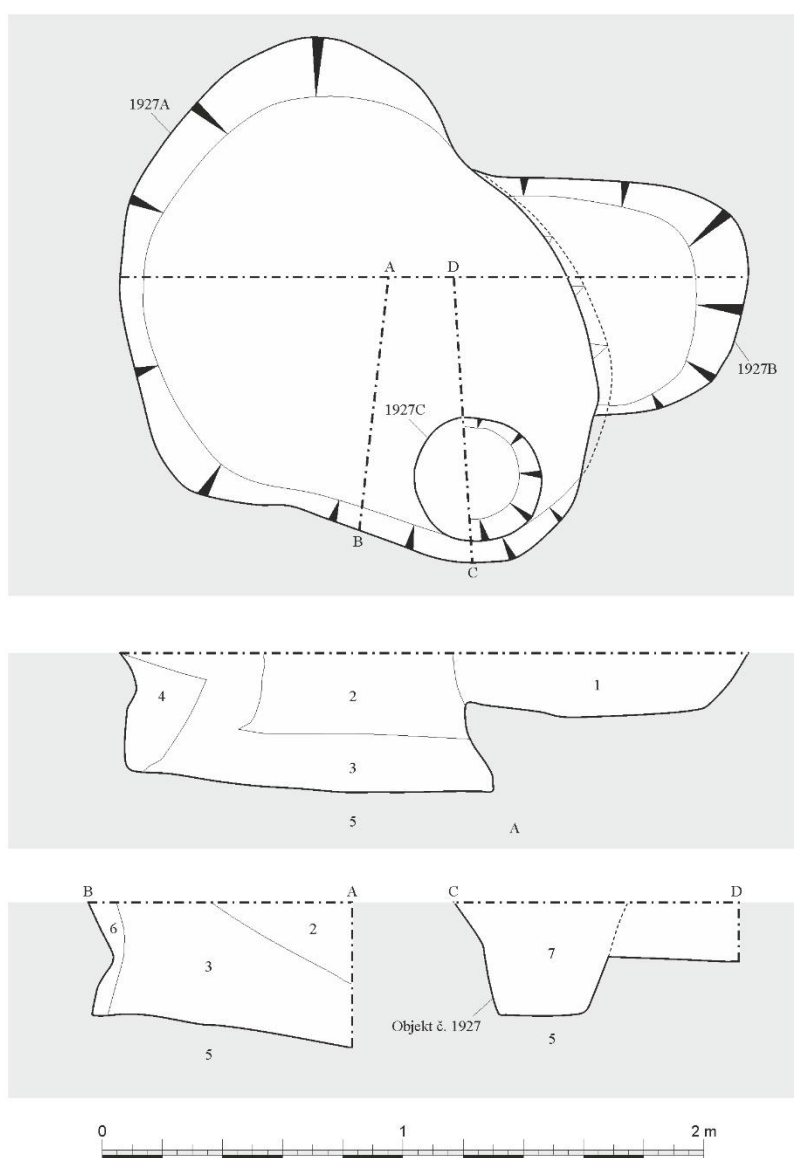

	Výzkum ZAV na stavbě kolonie RD - MIKULOVICE "v Loučkách" "p.Kovář"												
	Měřítko	Datum	Plán	Objekt									
	1 : 20	16. 4. 2009	-	1926									
	Měřil	Kreslil	Počítačový soubor	Sektor									
R. Sedláček	R. Sedláček	Objekt_1926.cdr	D5										
<table border="1"> <tr> <td>PODLOŽÍ</td> <td>POPEL</td> <td>KOST</td> <td>KÁMEN</td> <td>MAZANICE</td> <td>KERAMIKA</td> <td>UHLÍK</td> <td>DŘEVO</td> <td>STRUSKA</td> </tr> </table>					PODLOŽÍ	POPEL	KOST	KÁMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHLÍK	DŘEVO	STRUSKA
PODLOŽÍ	POPEL	KOST	KÁMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHLÍK	DŘEVO	STRUSKA					
Vrstva č.1 Šedá hlinitá, promíšená spraší													
Vrstva č.2 Podložní - sprašová hlina													

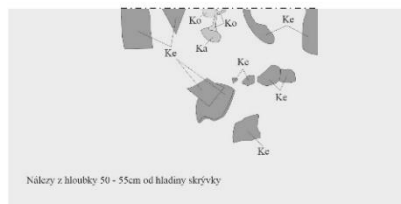
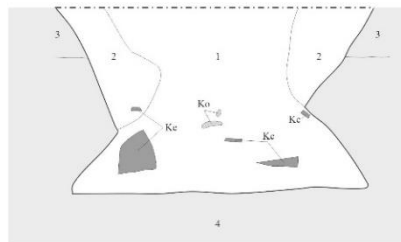
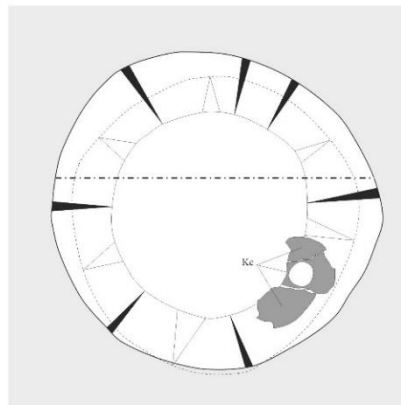
Plán. 7. Objekty 1925, 1926. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

	Výzkum	ZAV na stavbě kolonie RD - MIKULOVICE "v Loučkách" "p.Kovář"						
	Měřítko	Datum	Plán	Objekt				
	1 : 20	20. 4. 2009	-	1927				
	Měřil	Kreslil	Počítačový soubor	Sektor				
R. Sedláček	R. Sedláček	Objekt_1927.cdr	D5					
PODLOŽÍ	POPEL	KOST	KÁMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHLÍK	DŘEVO	STRUSKA
Vrstva č.1	Světle šedá hlinitá, promíšená spraš s kousky mazanice							
Vrstva č.2	Zahliněná spraš							
Vrstva č.3	Šedohnědá hlinitá s kousky mazanice							
Vrstva č.4	Šedohnědá hlinitá s kousky mazanice, promíšená spraš							
Vrstva č.5	Podloží - sprašová hlína							
Vrstva č.6	Zahliněná spraš, promíšená spraš							
Vrstva č.7	Šedohnědá promíšená spraš							

Plán. 8. Objekt 1927. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

	Výzkum ZAV na stavbě kolonie RD - MIKULOVICE "v Loučkách" "p.Kovář"																					
	Měřítko	Datum	Plán	Objekt																		
	1 : 20	27. 4. 2009	-	1928																		
	Měříl	Kreslil	Počítačový soubor	Sektor																		
R. Sedláček	R. Sedláček	Objekt_1928.cdr	D5																			
<table border="1"> <thead> <tr> <th>PODLOŽÍ</th> <th>POPEL</th> <th>KOST</th> <th>KAMEN</th> <th>MAZANICE</th> <th>KERAMIKA</th> <th>UHĹIK</th> <th>DŘEVO</th> <th>STRUŠKA</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>					PODLOŽÍ	POPEL	KOST	KAMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHĹIK	DŘEVO	STRUŠKA									
PODLOŽÍ	POPEL	KOST	KAMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHĹIK	DŘEVO	STRUŠKA														
Vrstva č.1 Černoseda hlinitá, s kousky mazanice																						
Vrstva č.2 Zahřmšená sprát																						
Vrstva č.3 Podloží - sprásová hlina																						
Vrstva č.4 Podloží - sprát																						

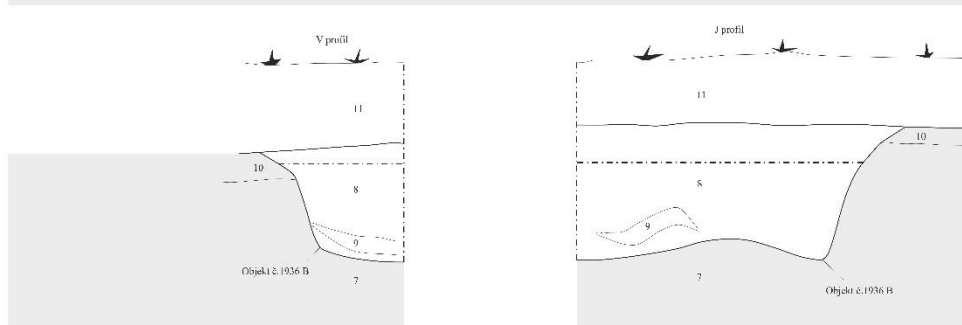
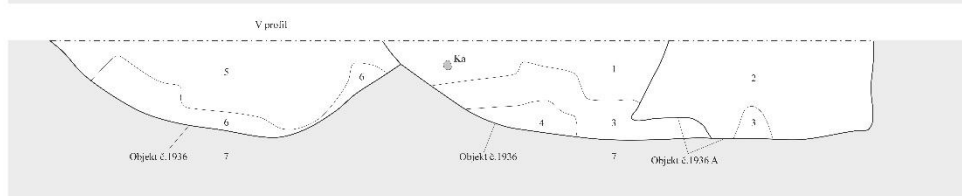
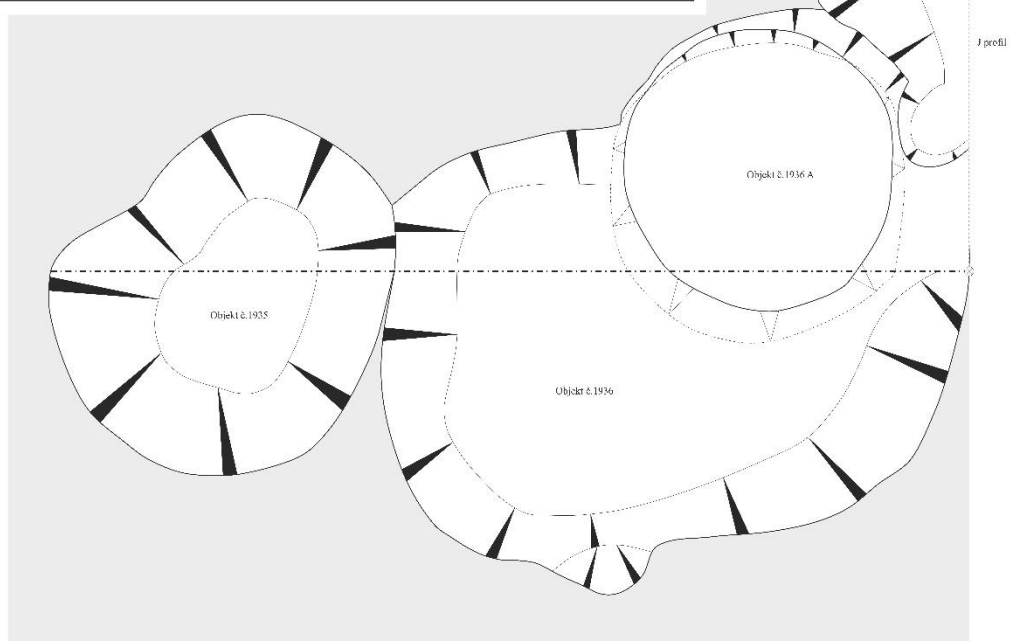

Plán. 9. Objekt 1928. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

	Výzkum ZAV na stavbě kolonie RD - MIKULOVICE "v Loučkách" "p.Kovář"			
	Měřítko	Datum	Plán	Objekt
	1 : 20	23. 4. 2009	-	1935
	Měřil	Kreslil	Počítačový soubor	Sektor
R. Sedláček	R. Sedláček	Objekt_1935.cdr	D5	

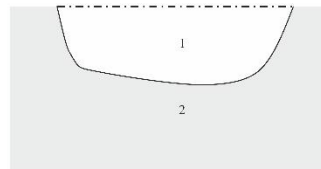
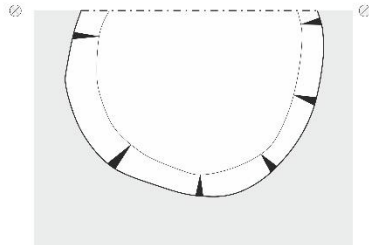
PODLOŽÍ	POPEL	KOST	KÁMĚN	MAZANICE	KERAMIKA	UHLIK	DŘEVO	STRUSKA
---------	-------	------	-------	----------	----------	-------	-------	---------

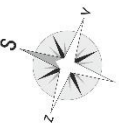
Vrstva č.1	Šedohnědá hlinitá, s kousky mazanice
Vrstva č.2	Šedohnědá hlinitá, s kousky mazanice
Vrstva č.3	Šedohnědá hlinitá, s kousky mazanice, promísená spráží (destruktce hlinité konstrukce)
Vrstva č.4	Zahliněná spráž
Vrstva č.5	Šedohnědá hlinitá, s kousky mazanice, s větším podílem spráže
Vrstva č.6	Minimálně zahliněná spráž
Vrstva č.7	Podloží - sprážová hlína
Vrstva č.8	Šedá hlinitá, silně promísená spráží
Vrstva č.9	Šedohnědá hlinitá
Vrstva č.10	Podloží
Vrstva č.11	Omítce

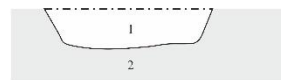
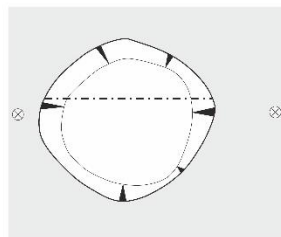

Plán. 10. Objekty 1935, 1936. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

	Výzkum ZAV na stavbě kolonie RD - MIKULOVICE "v Loučkách" "p.Kovář"							
	Měřítko	Datum	Plán	Objekt				
	1 : 20	22. 4. 2009	-	1941				
	Měřil	Kreslil	Počítačový soubor	Sektor				
R. Sedláček	R. Sedláček	Objekt_1941.cdr	D5					
PODLAŽÍ	POPEL	KOST	KÁMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHLÍK	DŘEVO	STRUSKA
Vrstva č.1	Černošedá hlinitá, s bročky mazanice							
Vrstva č.2	Podloží - sprásová hlína							

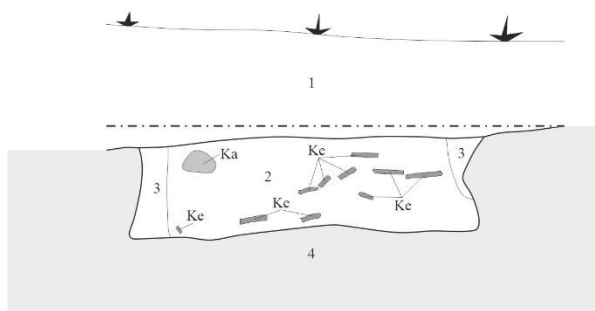
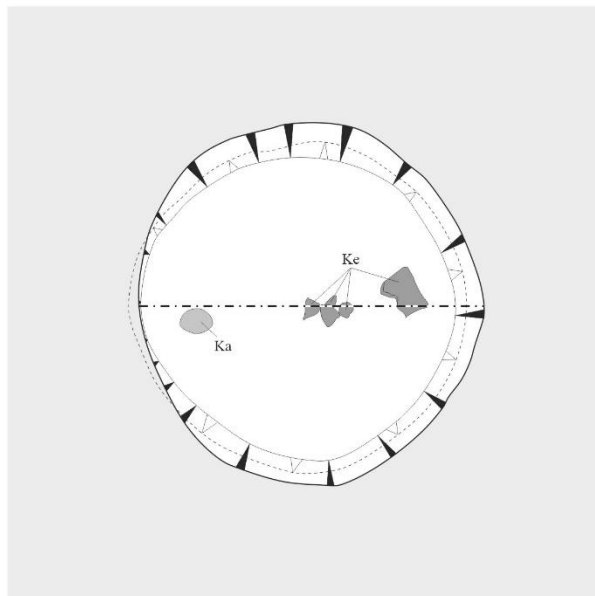

	Výzkum ZAV na stavbě kolonie RD - MIKULOVICE "v Loučkách" "p.Kovář"							
	Měřítko	Datum	Plán	Objekt				
	1 : 20	29. 4. 2009	-	1950				
	Měřil	Kreslil	Počítačový soubor	Sektor				
R. Sedláček	R. Sedláček	Objekt_1950.cdr	D5					
PODLAŽÍ	POPEL	KOST	KÁMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHLÍK	DŘEVO	STRUSKA
Vrstva č.1	Šedá hlinitá, promíšená spruší							
Vrstva č.2	Podloží - sprásová hlína							

Plán. 11. Objekty 1941, 1950. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

	Výzkum ZAV na stavbě kolonie RD - MIKULOVICE "v Loučkách" "p.Kovář"							
	Měřítko	Datum	Plán	Objekt				
	1 : 20	29.4.2009	-	1951				
	Měřil	Kreslil	Počítačový soubor	Sektor				
R. Sedláček	R. Sedláček	Objekt_1951.cdr	D5					
PODLOŽÍ	POPEL	KOST	KÁMEN	MAZANICE	KERAMIKA	UHLÍK	DŘEVO	STRUSKA
Vrstva č.1	Omíče							
Vrstva č.2	Šedohnědá hlinitá, s kousky mazanice							
Vrstva č.3	Šedohnědá hlinitá, s kousky mazanice, promíšená spráši							
Vrstva č.4	Podloží - sprašová hlína							

Plán. 12. Objekt 1951. Autoři R. Sedláček a M. Kotek.

Lokalita	Sezóna	Číslo Objektu	Kreslil	Měřil	Datum
Mikulovice II Kovář 2	2010	2439	Sedláček	Sedláček	13.4.

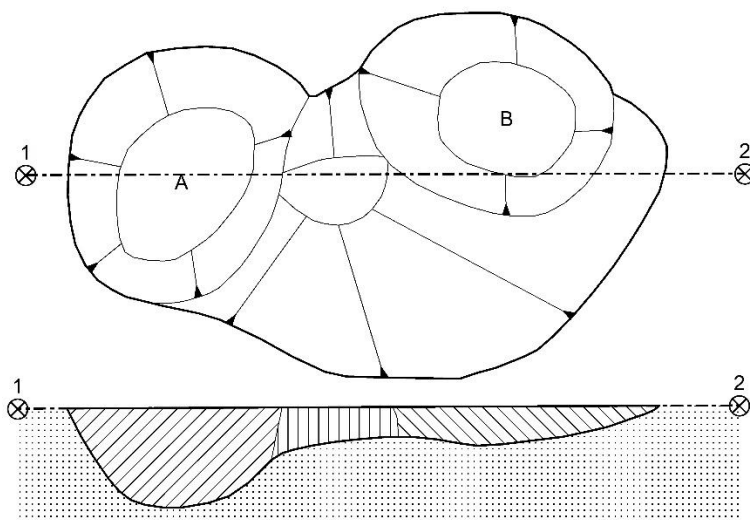
Vrstvy

 vrstva 1 - tmavě hnědošedá mírně promíšená spraš

 vrstva 2 - hnědou hlinou silně promíšená spraš

 vrstva 3 - šedo-hnědá silně promíšená spraš

 podloží - sprašová hlína

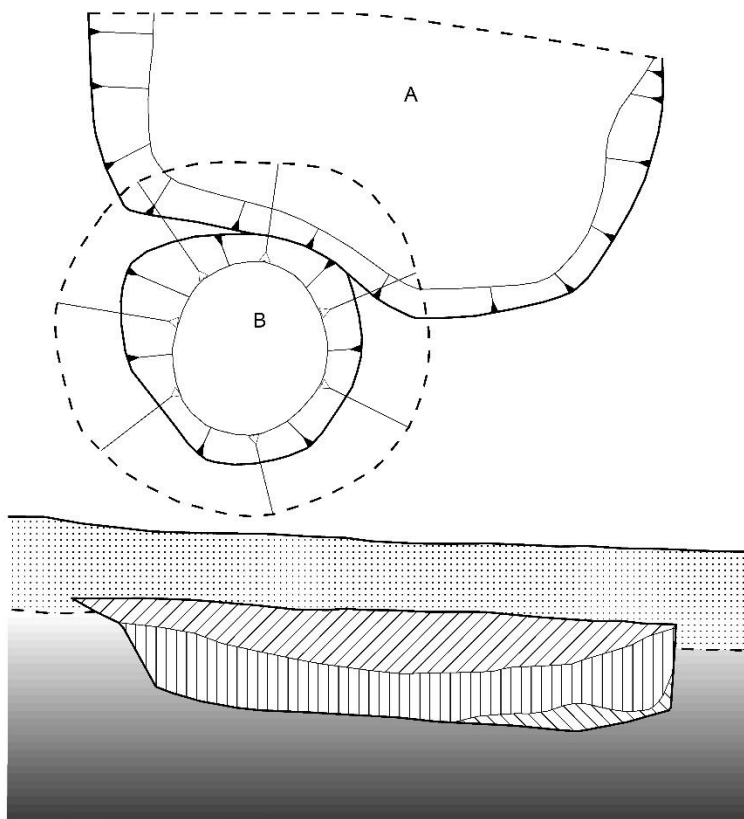

Plán. 13. Objekt 2439.

Lokalita	Sezóna	Číslo Objektu	Kreslil	Měřil	Datum
Mikulovice II Kovář 2	2010	2441	Sedláček	Sedláček	21.-22.4.

Vrstvy

- ornice
- vrstva 1 - šedočerná hlinitá
- vrstva 2 - šedočerná hlinitá promíšená se spraší
- vrstva 3 - promíšená spraš
- podloží - sprašová hlína

Plán. 14. Objekt 2441.

Foto 1. Objekty 1903, 1922. Foto VČM.

Foto 2. Objekty 1904, 1905. Foto VČM.

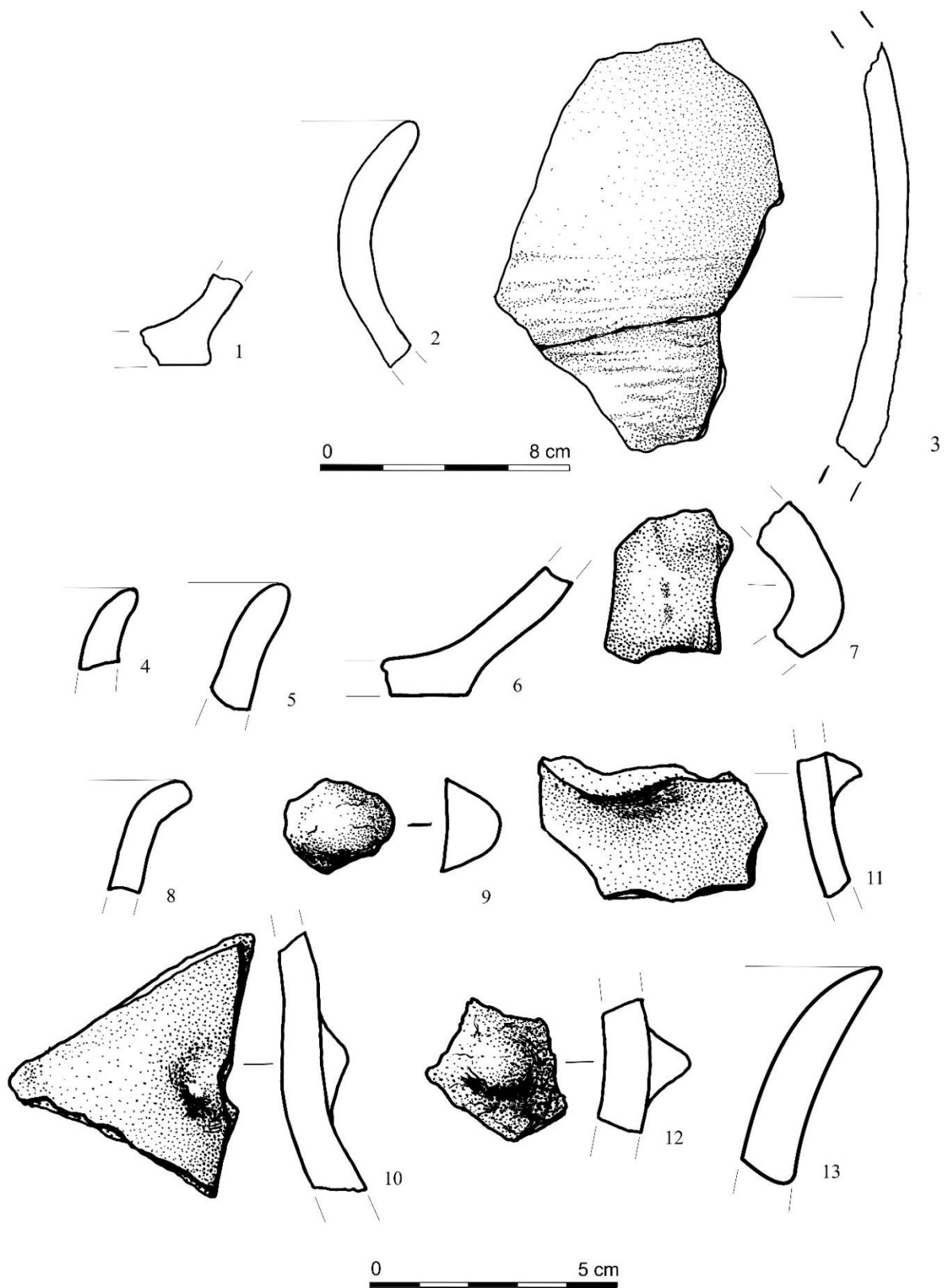
Foto 3. Objekty 1925, 1927. Foto VČM.

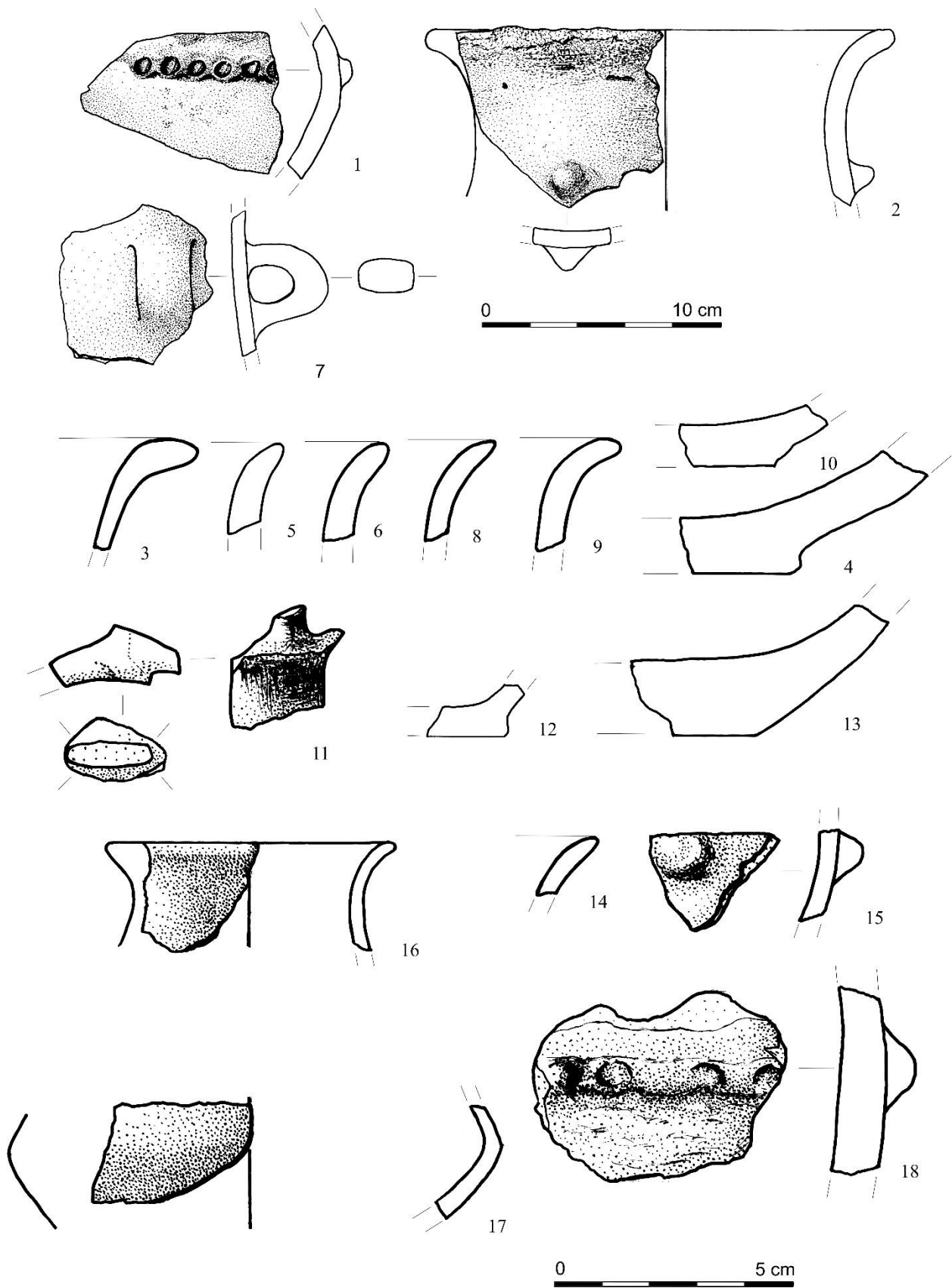
Foto 4. Objekty 1928, 1935. Foto VČM.

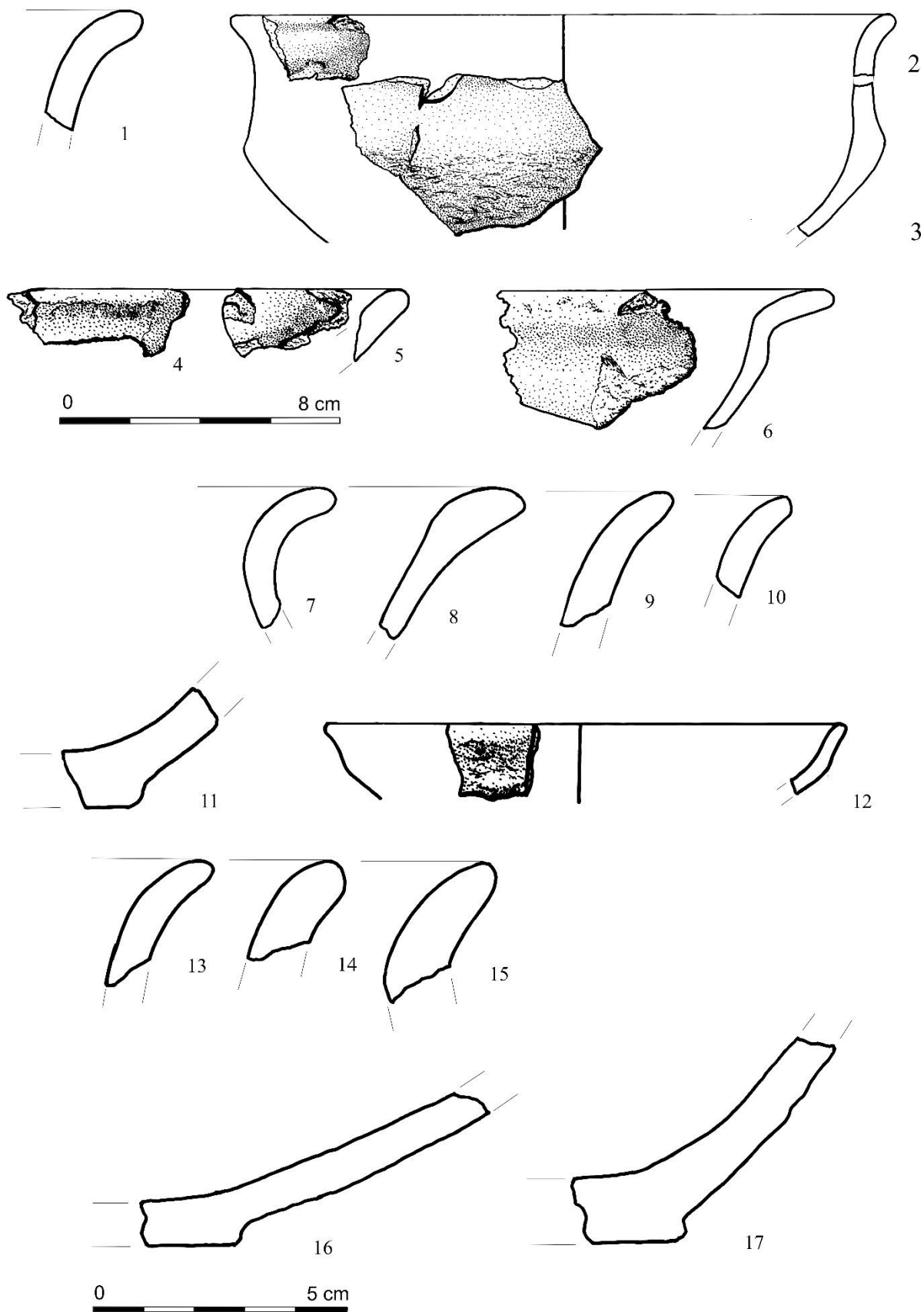
Foto 5. Objekty 1935, 1936, 1951. Foto VČM.

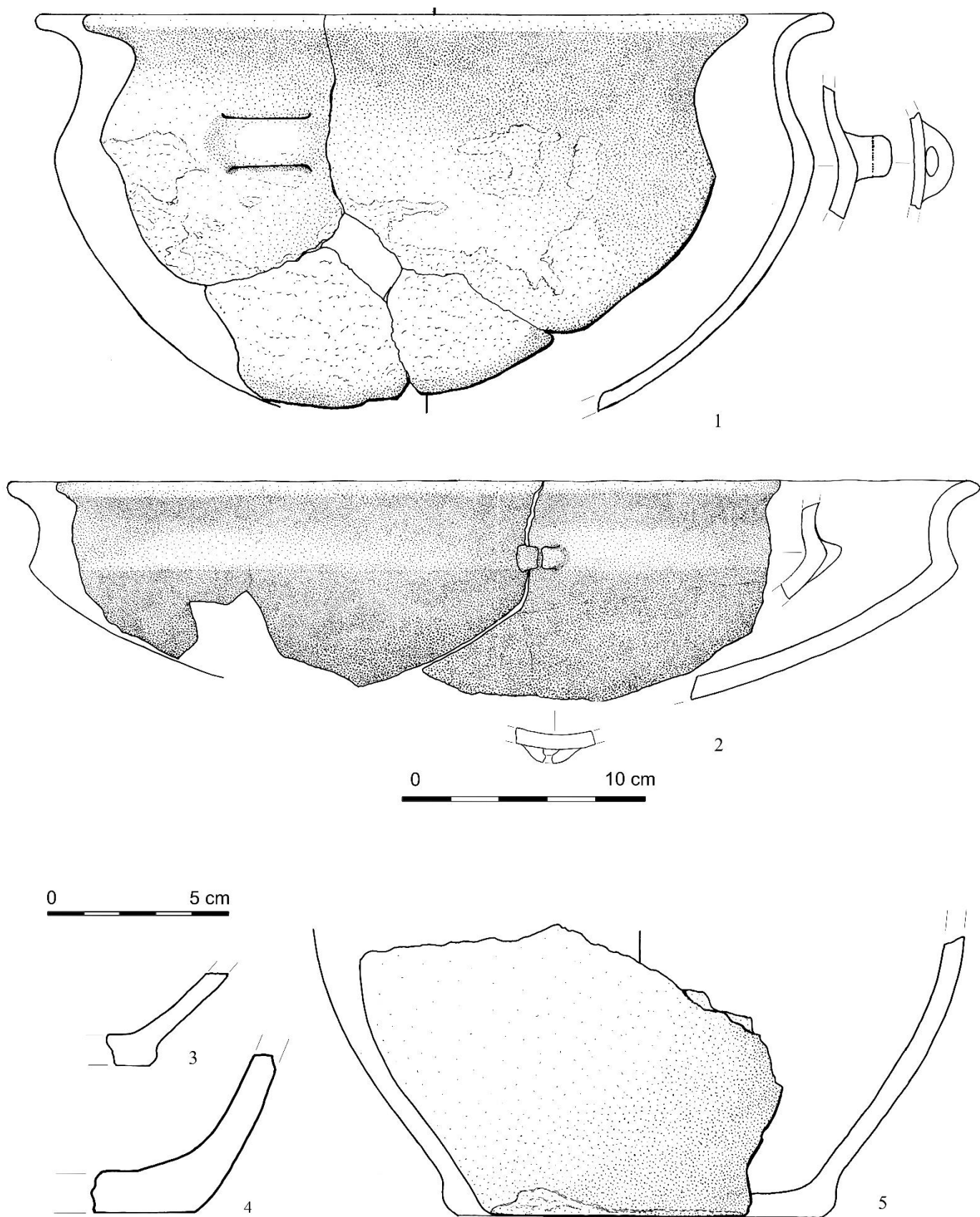
Tab. I. Keramické fragmenty z objektu 1903.

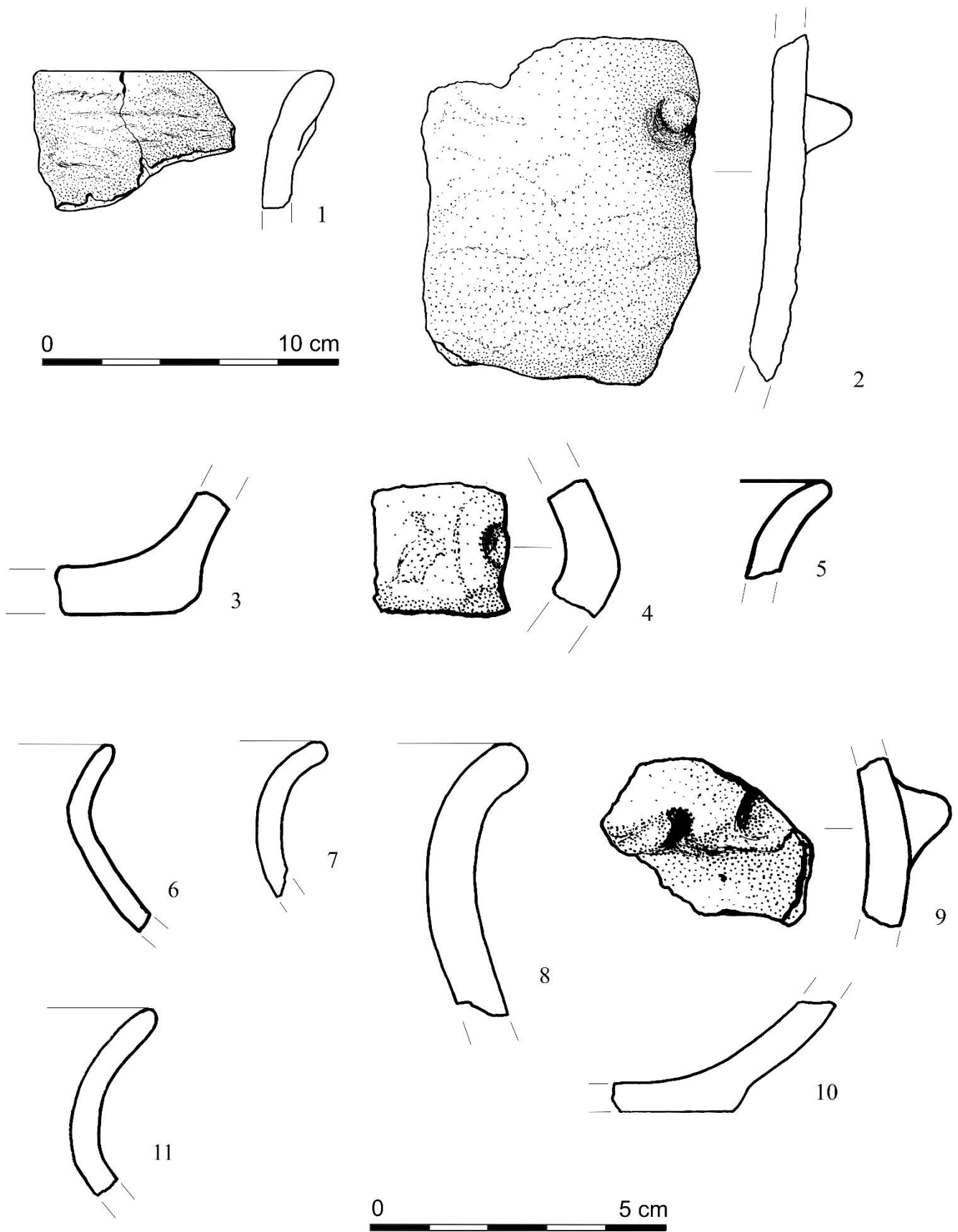
Tab. II. Keramické fragmenty z objektů 1904 (1–10); 1916 (11); 1922 (12–13); 1923 (14–18).

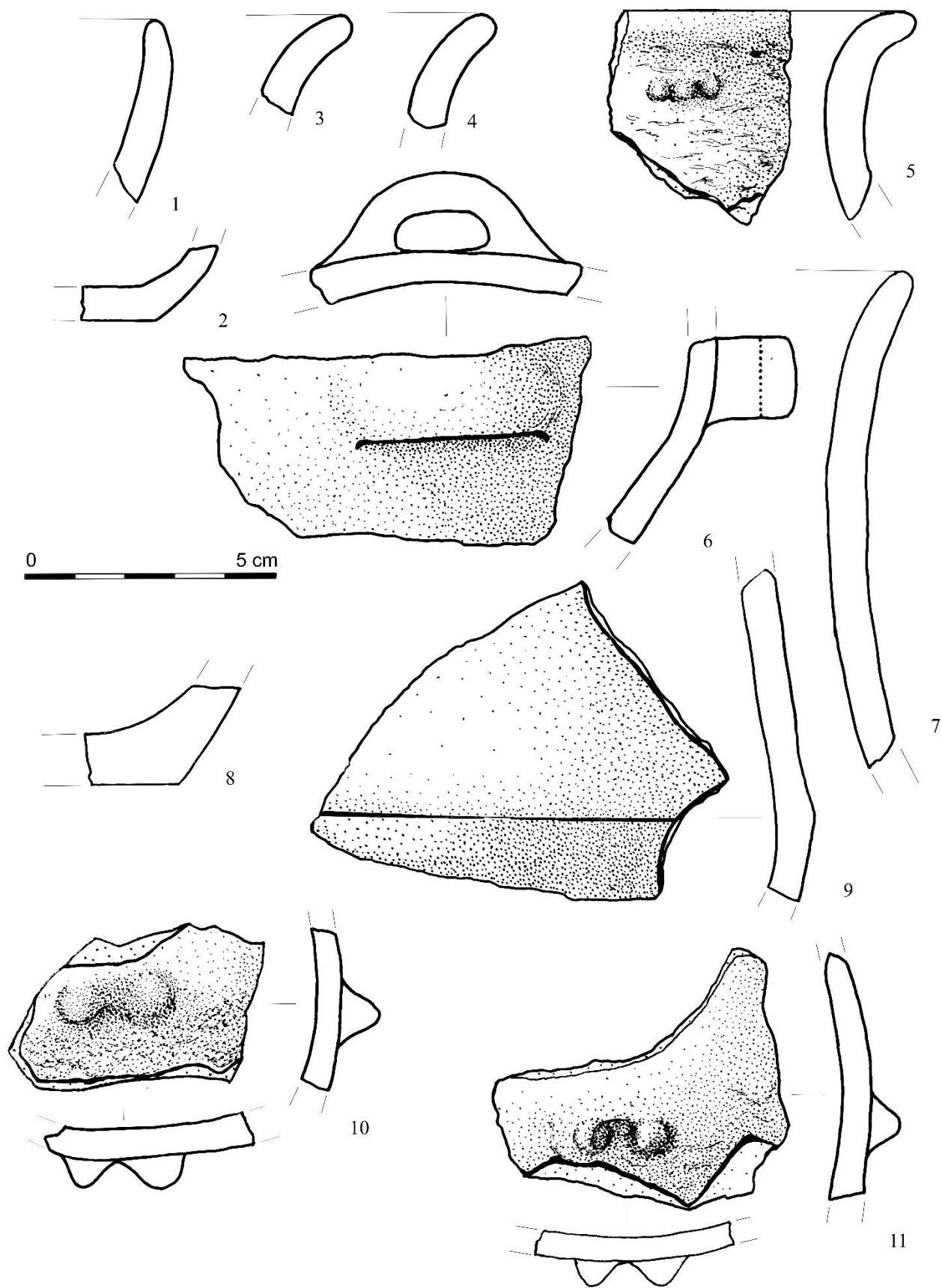
Tab. III. Keramické fragmenty z objektů 1927 (1); 1928 (2–17).

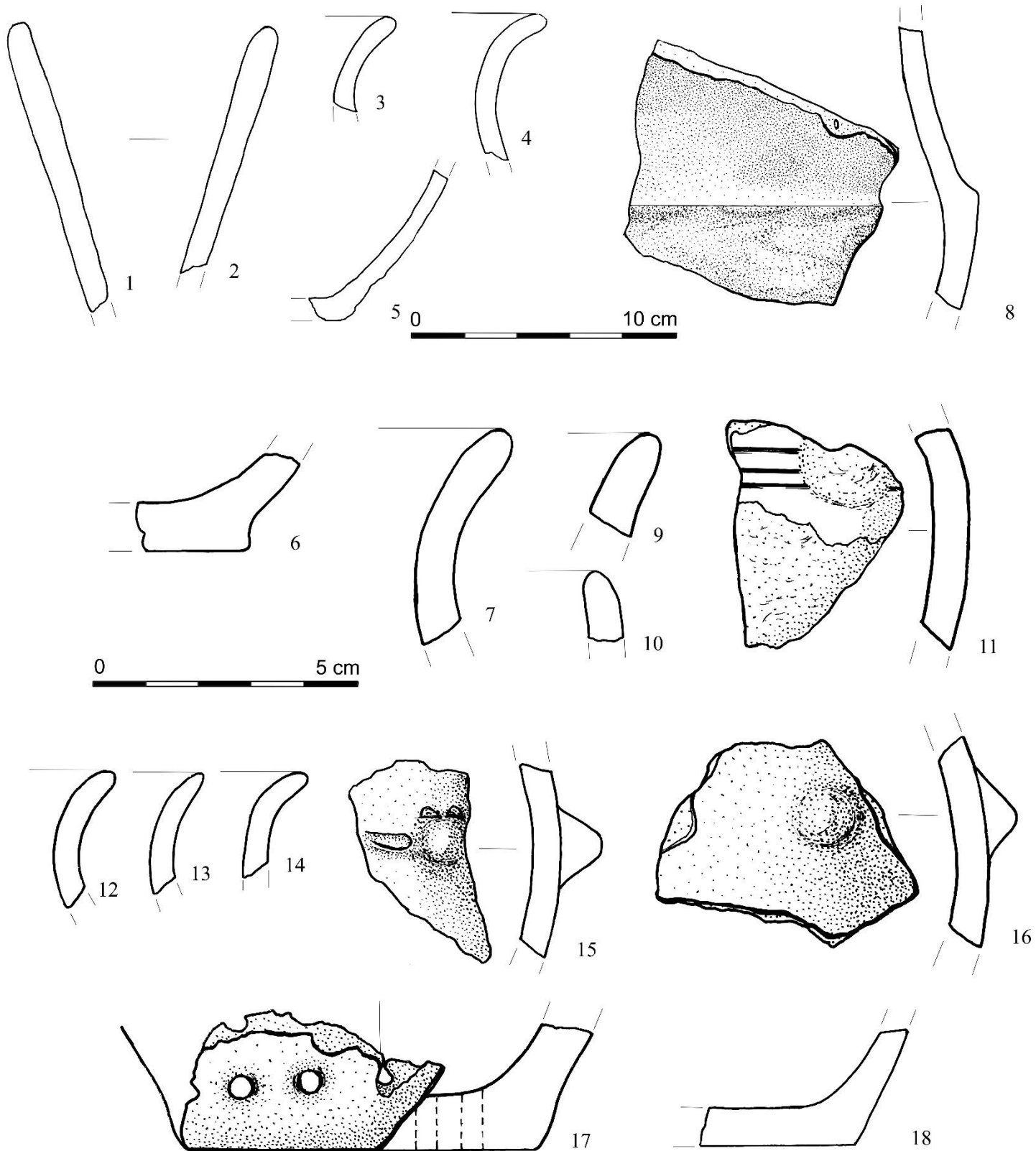
Tab. IV. Keramické fragmenty z objektu 1928 (1-5).

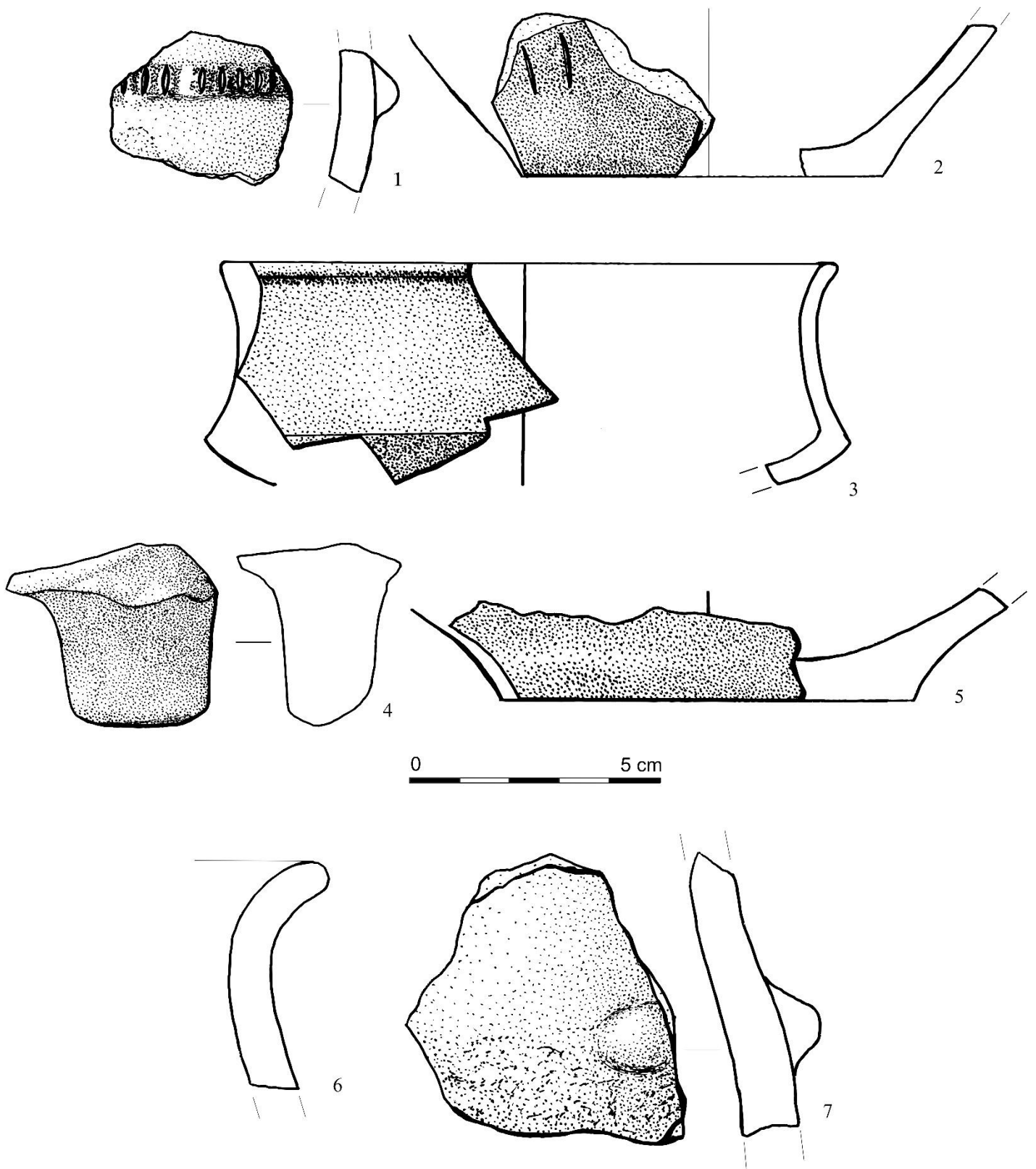
Tab. V. Keramické fragmenty z objektů 1928 (1–2); 1935 (3); 1936 (4–5); 1941 (6); 1942 (7–10); 1950 (11).

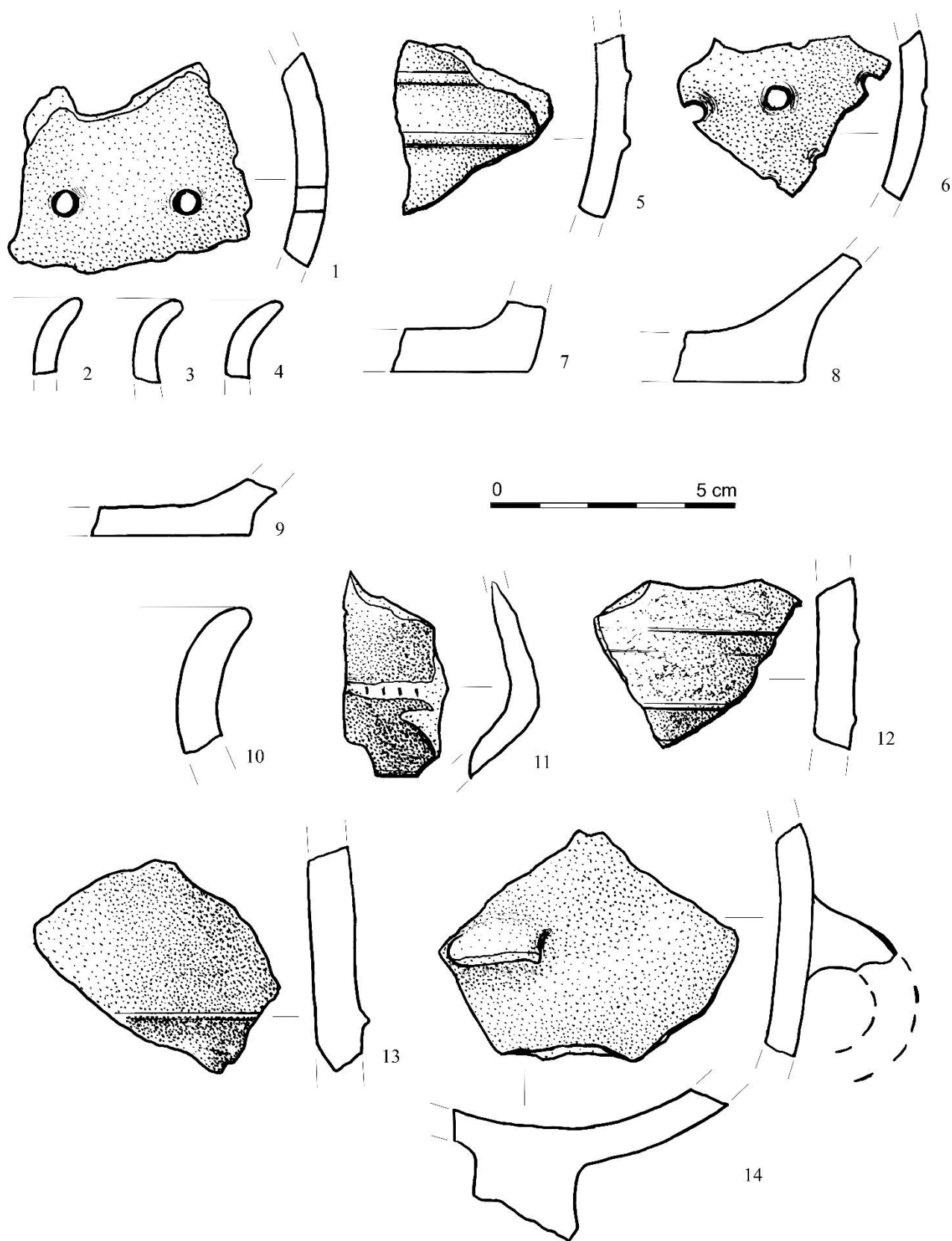
Tab. VI. Keramické fragmenty z objektu 1951 (1–11).

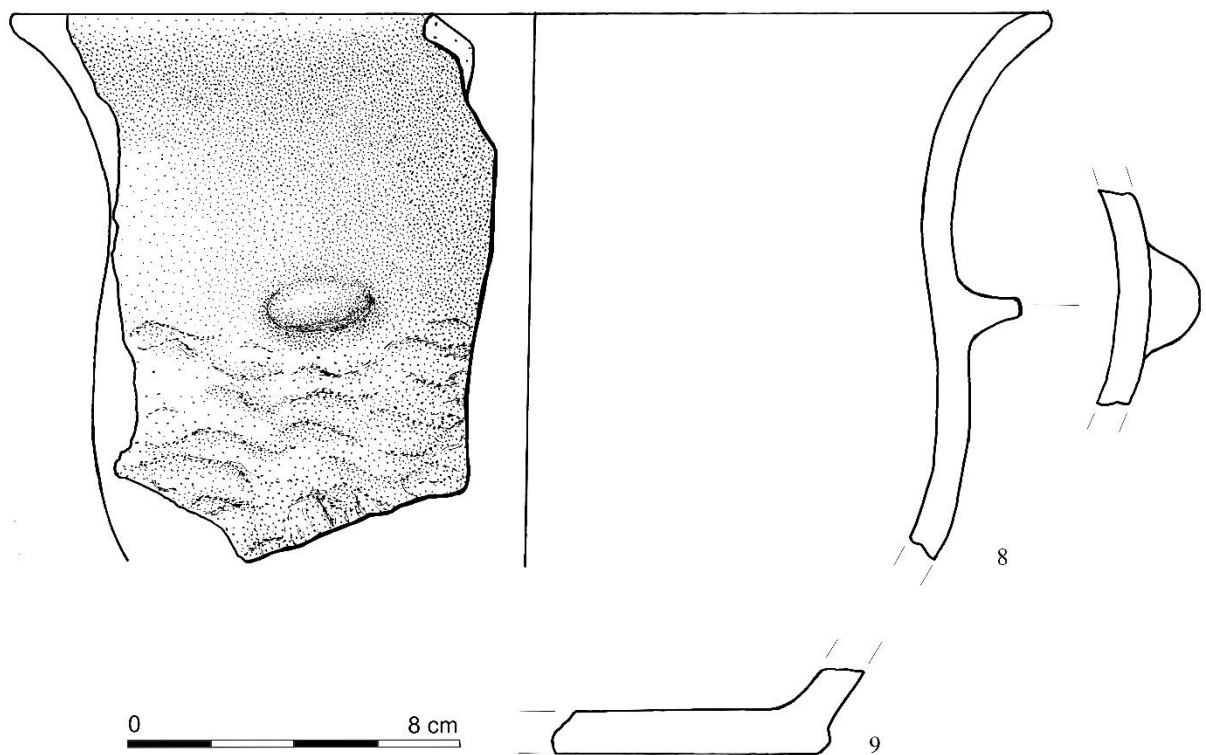
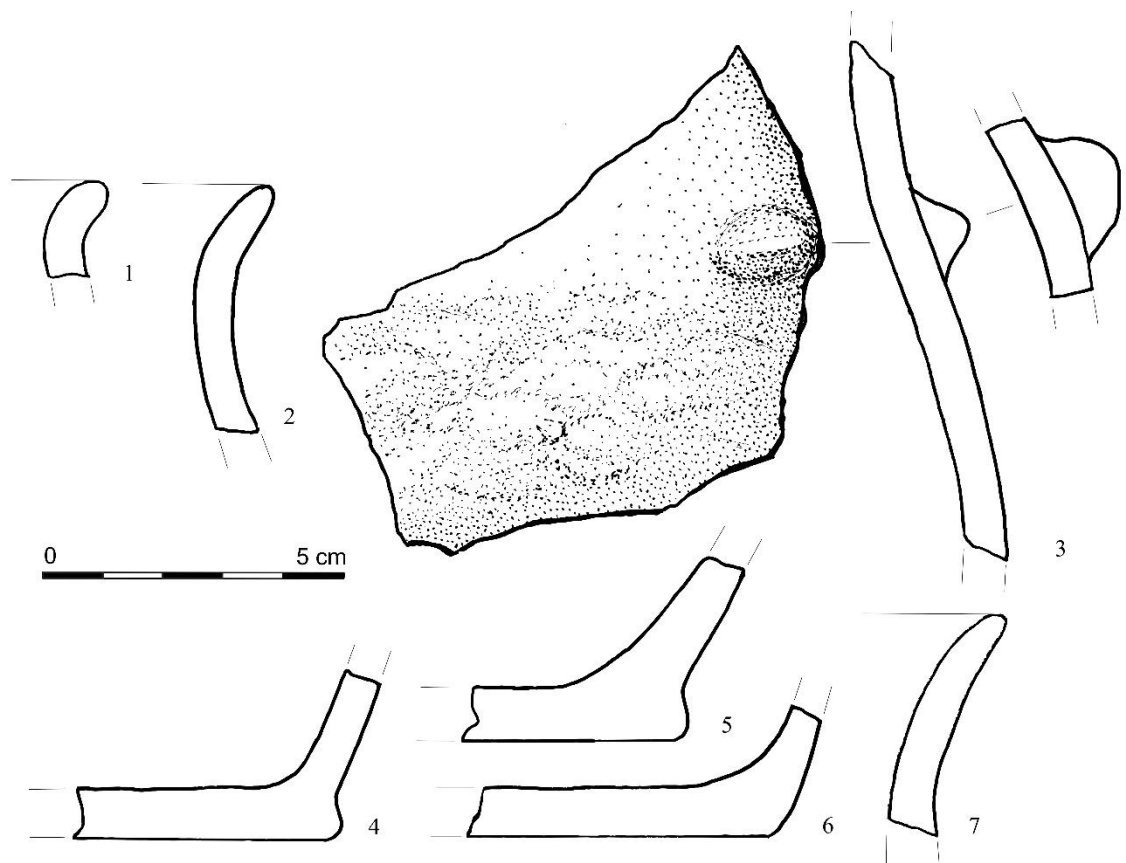
Tab. VII. Keramické fragmenty z objektů 1951 (1–5); 2439 (6); 2449 (7–18).

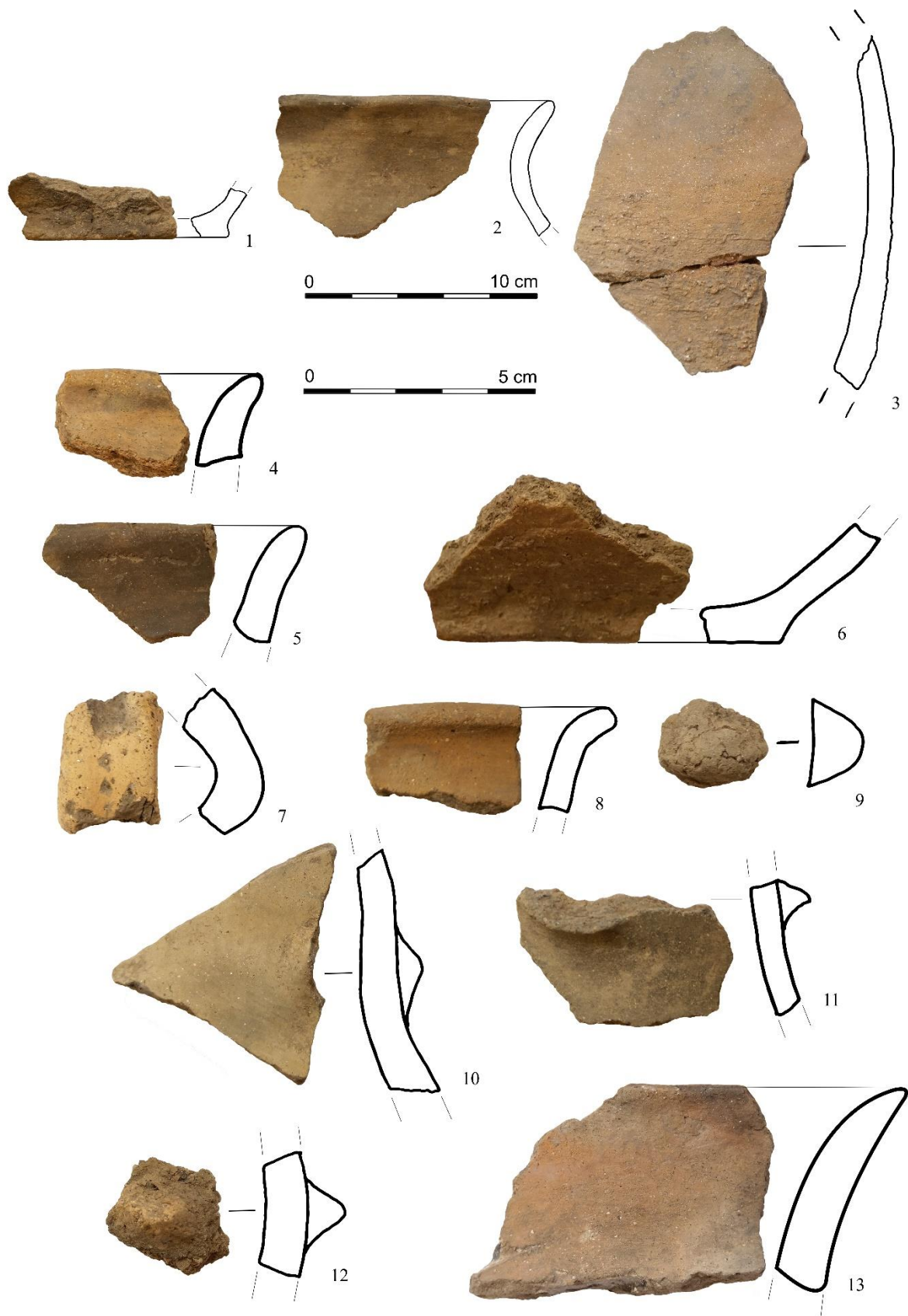
Tab. VIII. Keramické fragmenty z objektů 2443 (1–5); 2663 (6–7).

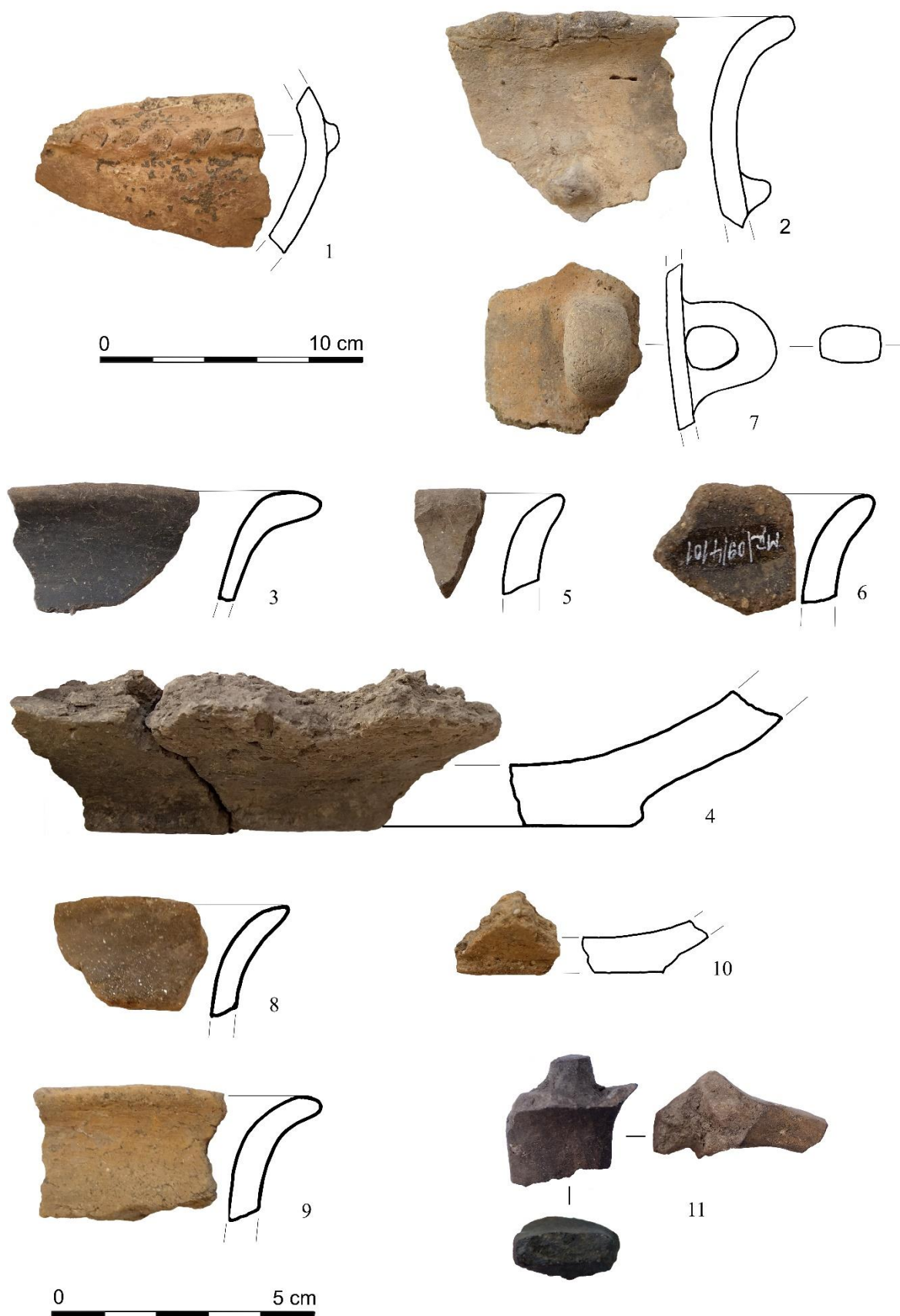
Tab. IX. Keramické fragmenty z objektů 2669 (1–8); 2670 (9); 2676 (10–14).

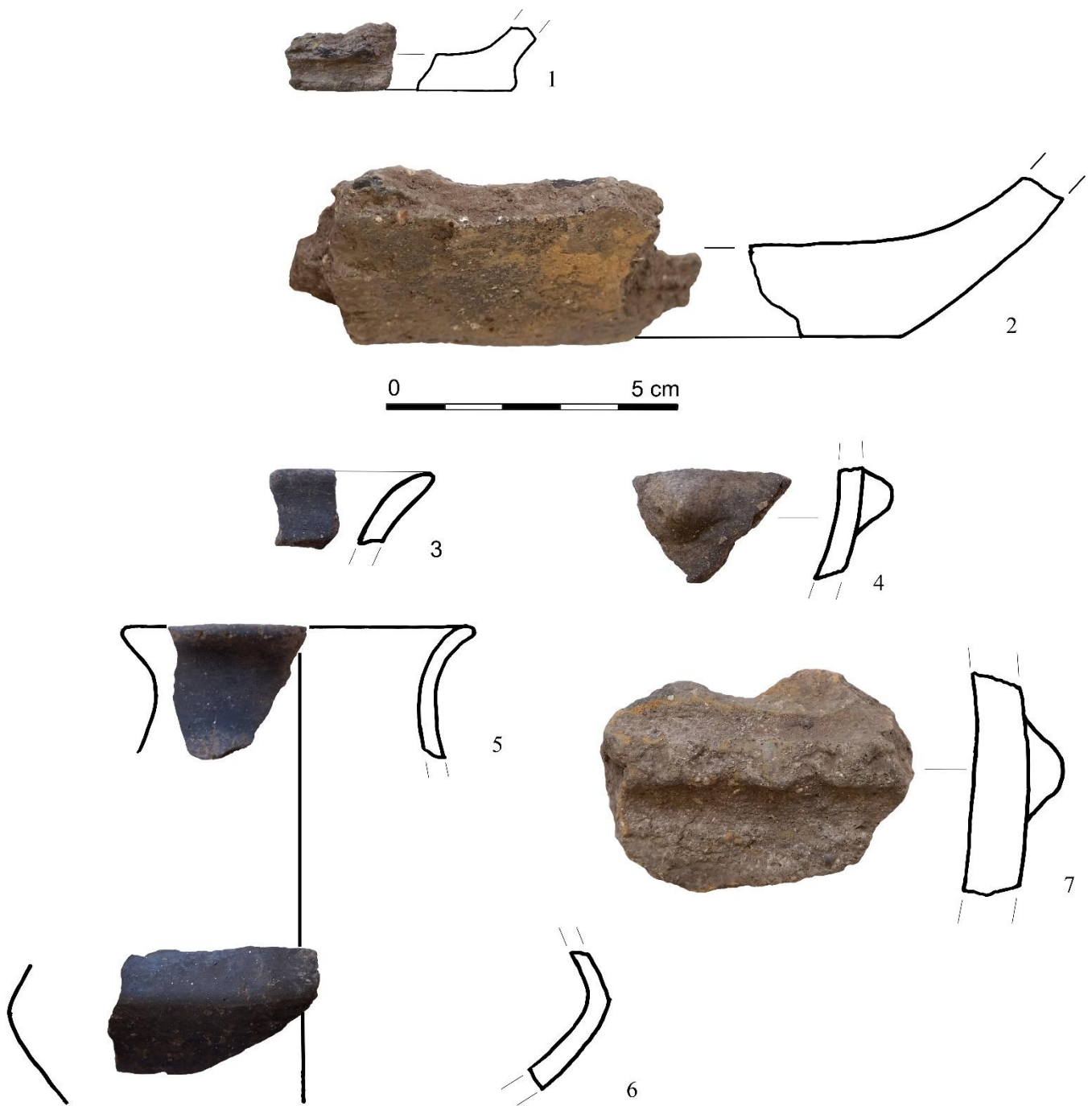
Tab. X. Keramické fragmenty z objektu 2676 (1-9).

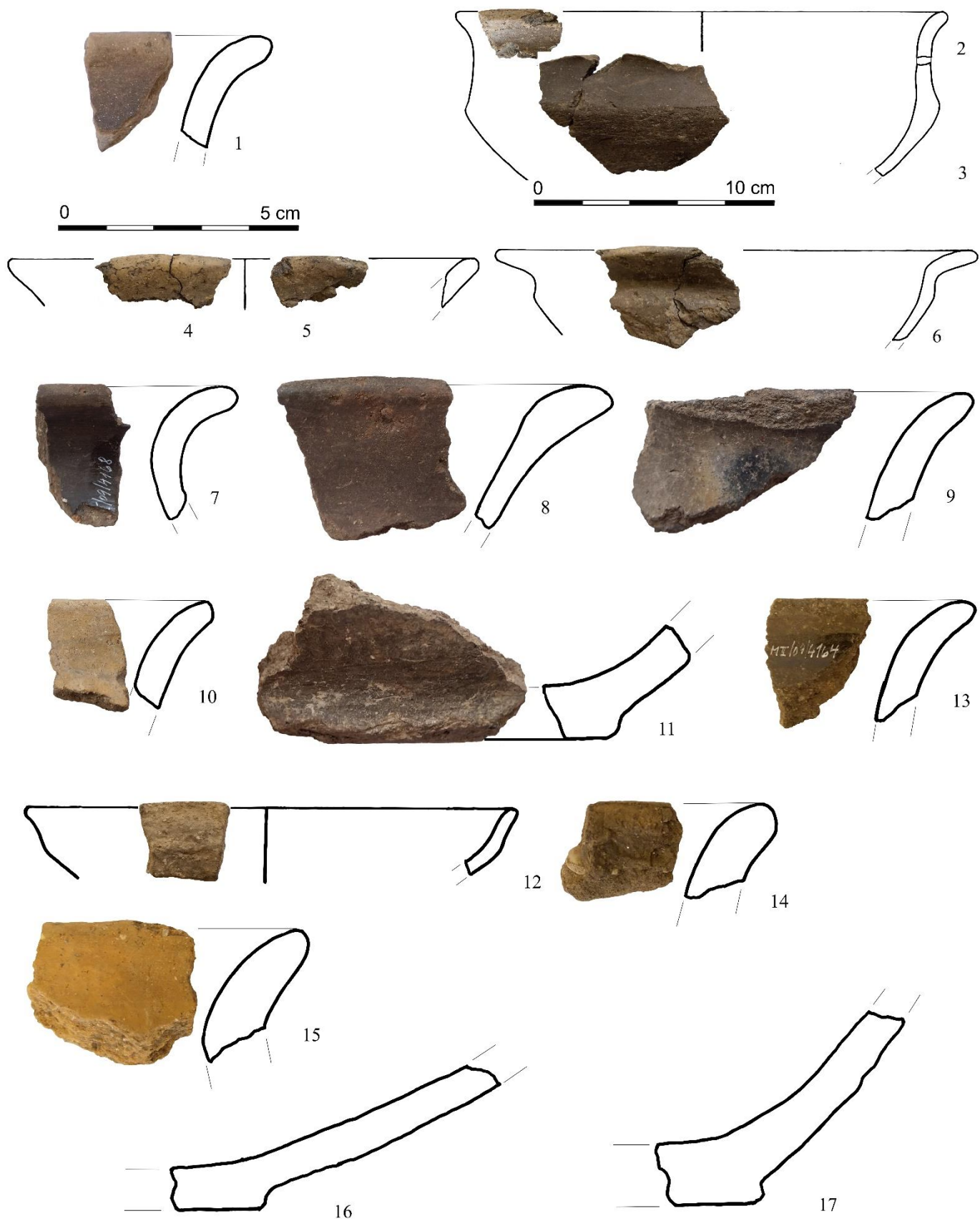
Tab. XI. Keramické fragmenty z objektu 1903.

Tab. XII. Keramické fragmenty z objektů 1904 (1–10); 1916 (11).

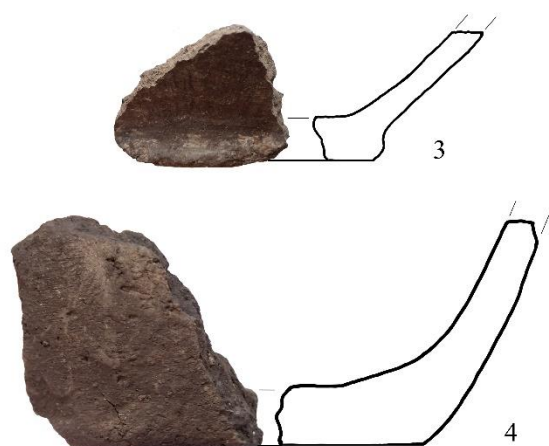
Tab. XIII. Keramické fragmenty z objektů 1922 (1–2); 1923 (3–7).

Tab. XIV. Keramické fragmenty z objektů 1927 (1); 1928 (2–17).

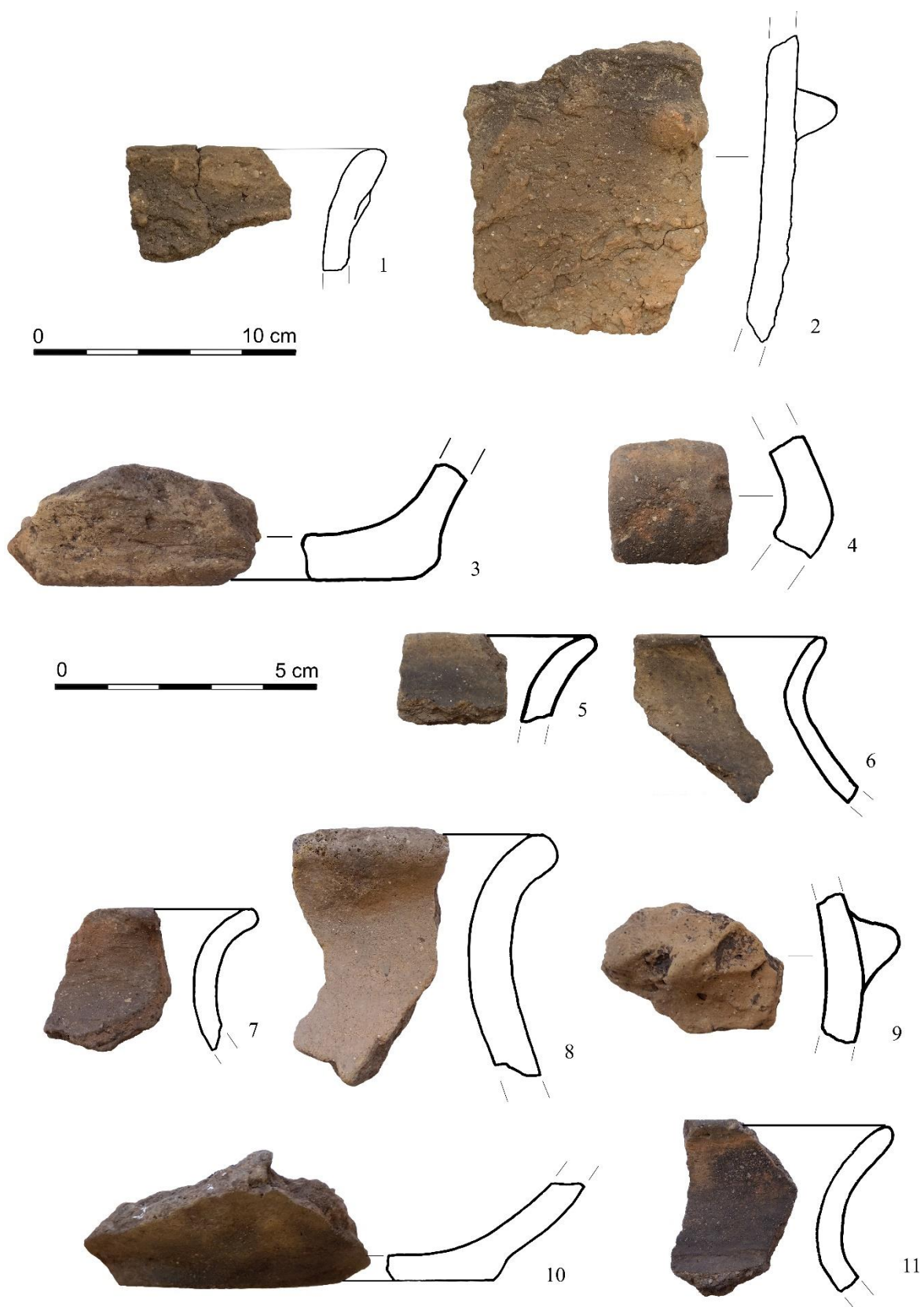
0 10 cm

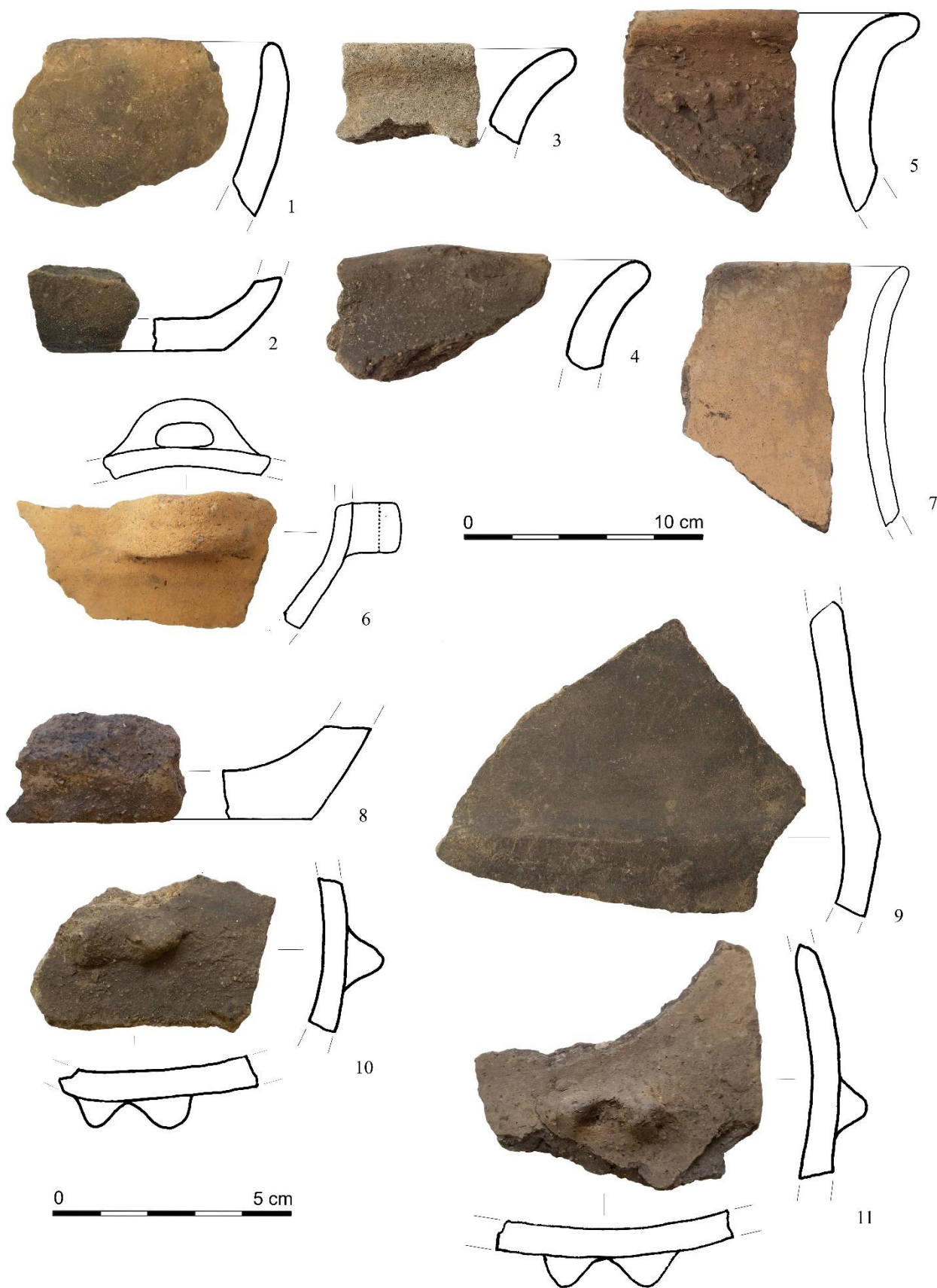
0 5 cm

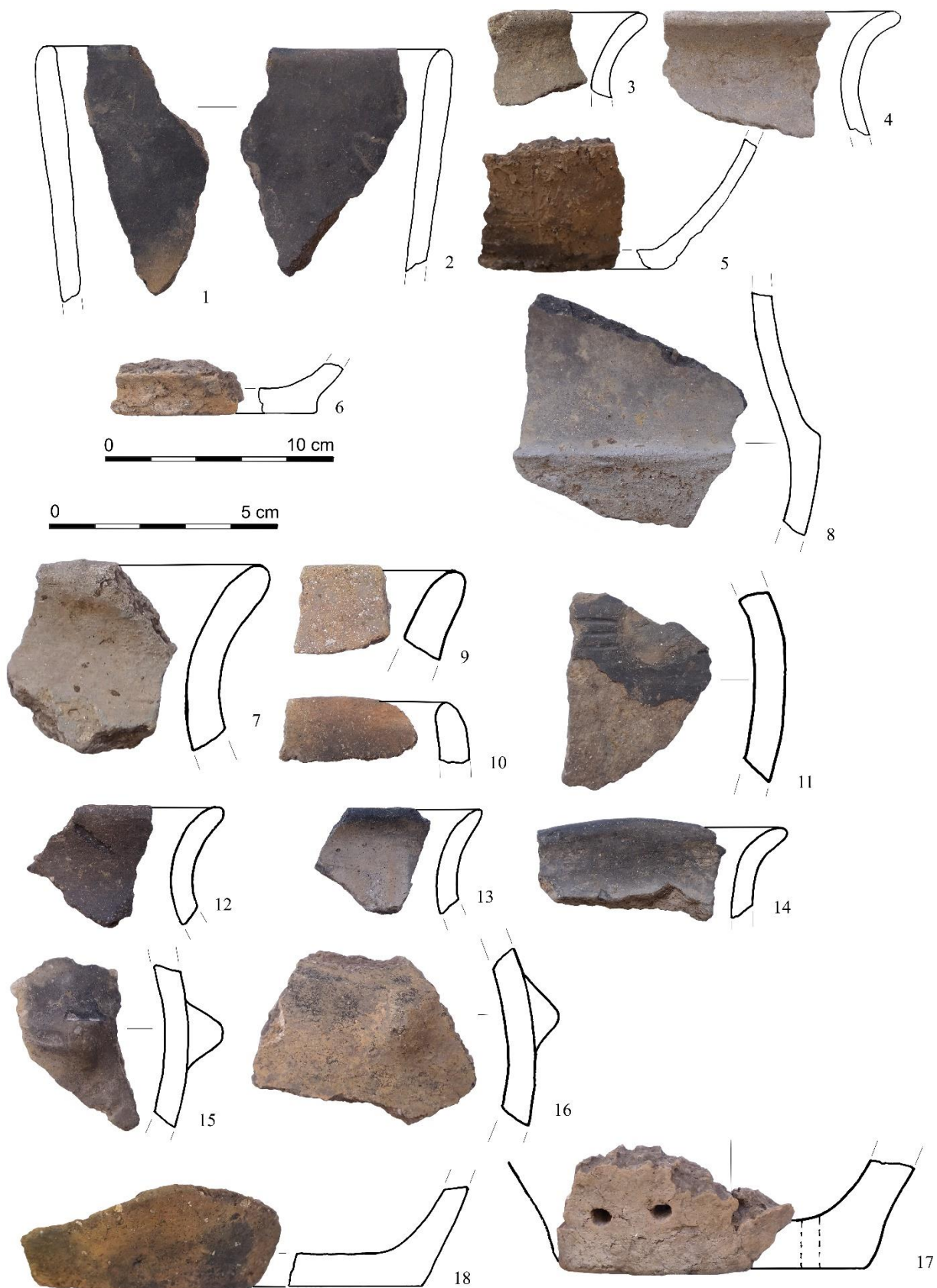
Tab. XV. Keramické fragmenty z objektu 1928 (1-5).

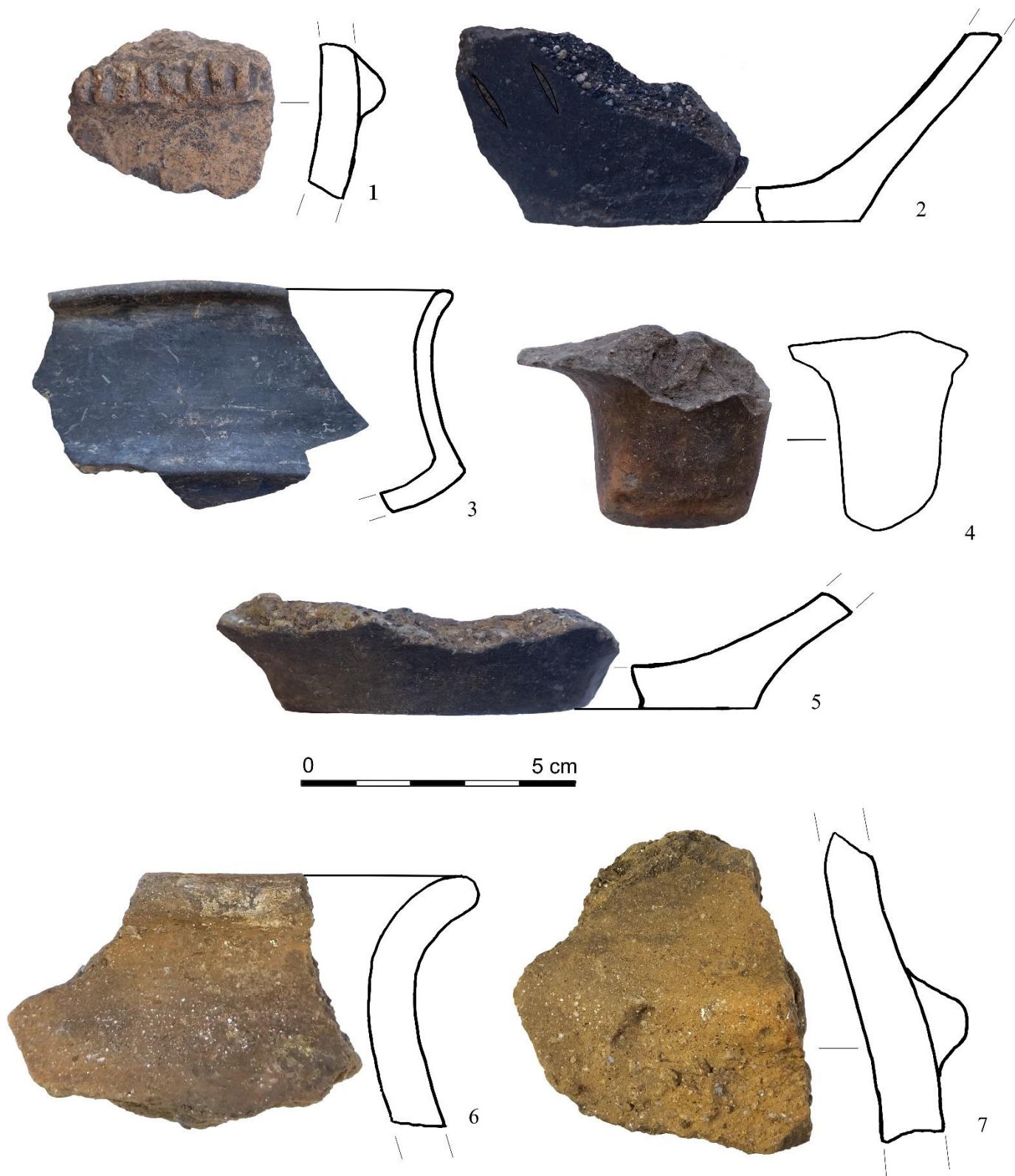
Tab. XVI. Keramické fragmenty z objektů 1928 (1–2); 1935 (3–4); 1936 (5); 1941 (6); 1942 (7–10), 1950 (11).

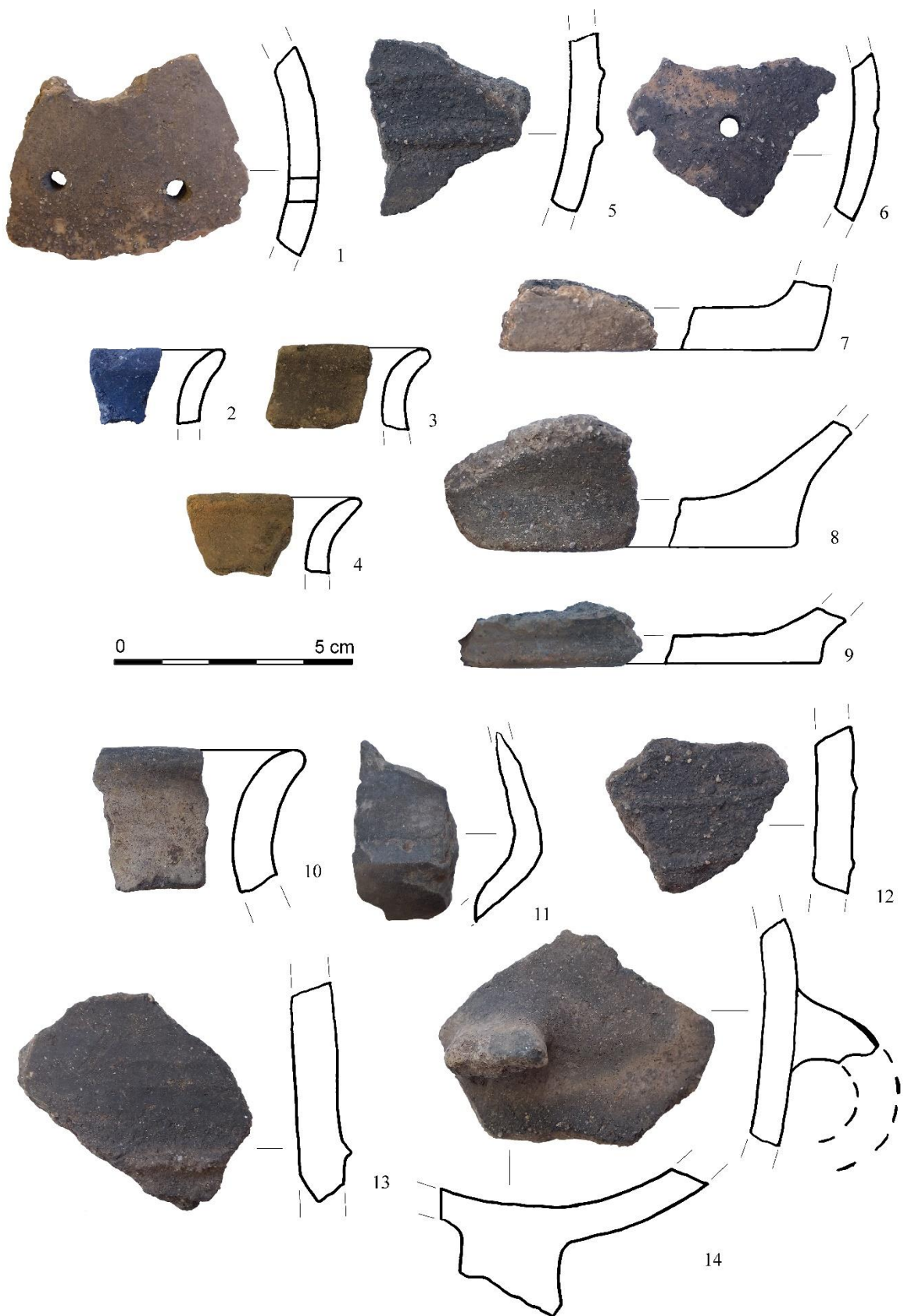
Tab. XVII. Keramické fragmenty z objektů 1951 (1–11).

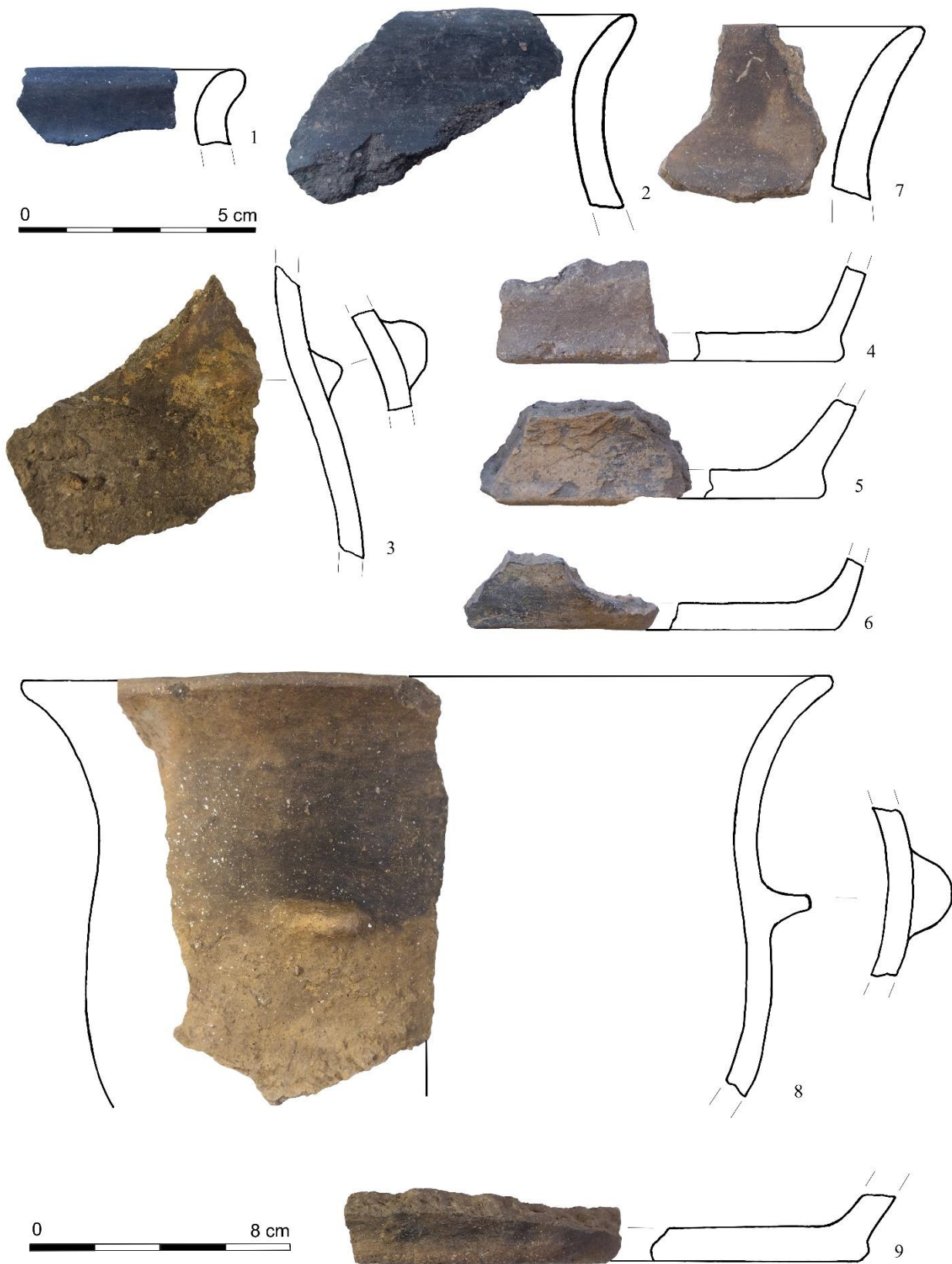
Tab. XVIII. Keramické fragmenty z objektů 1951 (1–5); 2439 (6); 2441 (8–17).

Tab. XIX. Keramické fragmenty z objektů 2443 (1–5); 2663 (6–7).

Tab. XX. Keramické fragmenty z objektů 2669 (1–8); 2670 (9); 2676 (10–14).

Tab. XXI. Keramické fragmenty z objektů 2676 (1–9).

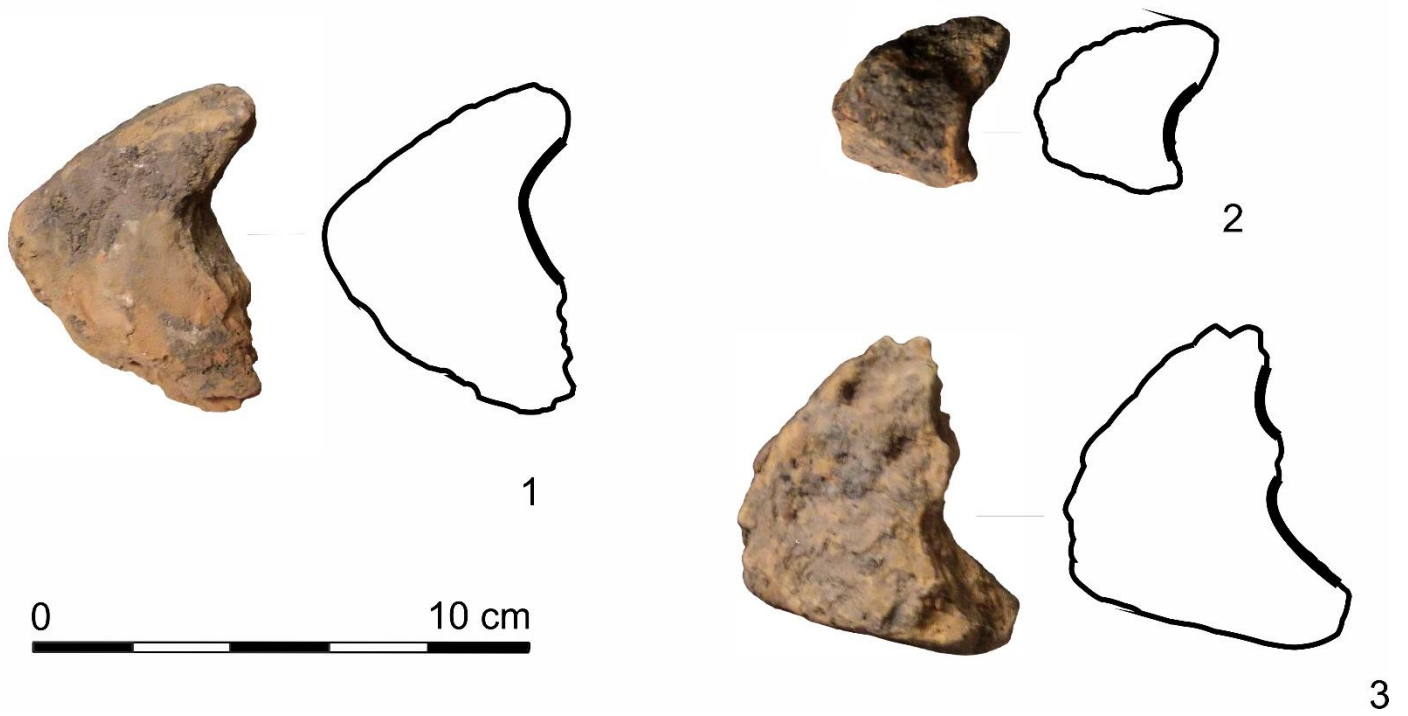
Tab. XXII. Závaží z objektů 1904 (1–2). 1923 (3). Keramická plastika (4) a lastury (5) z objektu 1923.

Tab. XXIII. Závaží z objektu 2676 (1–6).

Tab. XXIV. Kamenná industrie z objektů 1903 (1–2); 1904 (3–4); 1922 (5); 2676 (6–8).

Tab. XXV. Ukázky mazanice.

Objekt	Typ	Profil	Půdorys	Orientace	PØ (cm)	Hloubka (cm)	Superpozice	KE (ks)	KE (g)	Závaží (ks)	MA (g)	KI (ks)	KA (g)	KO (g)	C (g)	Štruska (g)
1903	Zj	KON	k	SZ–JV	208x213	118	1922	332	2168		1931	2 ŠI	487	66	40	5
1904	Sj	MIS	o	JZ–SV	190x198	78	1904/A	266	6102	2	5303	1 ŠI	9041	242	11	18
1905	Zj	KON	o	V–Z	170x205	78		74	837		353		118	108	38	
1906	slj	U	o	V–Z	55x60	10										
1907	kj	V	o	V–Z	47x73	23		2	12							
1908	slj	U	o	V–Z	20x22	10										
1909	slj	U	k	V–Z	55x55	10		2	10							
1910	slj	U	n	V–Z	75x75	18		8	101							
1911	kj	V	o	V–Z	57x56	35		9	37						1	
1912	slj	U	č	V–Z	55x57	22		8	62							
1913	slj	U	o	V–Z	67x73	14		3	11							
1914	slj	U	o	V–Z	33x28	13										
1915	Sj	KON	o	JZ–SV	187x208	63		162	3361							
1916	kj	V	o	JZ–SV	55x52	25		1	4							
1917	kj	V	n	SZ–JV	23x25	30		2	12							
1918	kj	V	n	SZ–JV	25x23	33		3	11							
1919	slj	U	o	V–Z	70x65	17		8	29							
1920	slj	U	k	V–Z	30x33	10										
1921	slj	U	k	SZ–JV	20x20	10										
1922	slj	U	k	SZ–JV	77x80	20		23	151		158	1 ŠI		13		
1923	Sj	KOT	k	JZ–SV	110x103	18		43	593	1	1062		212	68		
1924	Sj	U	k	V–Z	250x200	60	Slj	304	3522							
1925	slj	U	k	V–Z	25x43	14		1	3							
1926	slj	U	k	JZ–SV	55x58	18		1	4							
1927	Sj	KON	n	SV–JZ	150x160	49	B; C	83	667		219		178	64	12	
1927/B	Sj	KOT	n	SV–JZ	40x55	23	1927									
1927/C	slj	U	k	SZ–JV	41x42	37	1927									
1928	Zj	KON	k	JZ–SV	160x158	93		235	4073		394		1277	185	45,5	
1929	slj	U	k	S–J	45x43	25										
1930	slj	U	o	V–Z	27x28	14										
1931	slj	U	k	S–J	33x34	12		1	4							
1932	kj	V	k	V–Z	25x25	70										
1933	slj	U	k	V–Z	25x35	22										
1934	slj	U	k	V–Z	45x45	18										
1935	Sj	KOT	l	S–J	167x175	48	1936	50	333		15		113	28		
1936	Sj	KOT	n	S–J	260x240	48	1935	183	1678							
1937	slj	U	o	S–J	42x?	30										
1938	slj	U	o	JZ–SV	36x40	10										
1939	slj	U	o	V–Z	47x53	15										
1940	slj	U	o	JZ–SV	73x45	15		3	16							
1941	Sj	KOT	o	JZ–SV	100x?	31		12	89		155			155		
1942	Zj	KON	o	JZ–SV	90x93	64		125	1086		825		358	80		
1943	Sj	KOT	n	SZ–JV	135x115	25										
1944	slj	U	k	V–Z	45x45	15										
1945	slj	U	o	JZ–SV	67x75	10										
1946	slj	U	o	JZ–SV	70x70	10		8	64							
1947	slj	U	n	V–Z	63x65	11										
1948	slj	MIS	o	V–Z	60x60	12										
1949	kj	V	o	JZ–SV	28x34	25										
1950	slj	U	n	SZ–JV	69x64	15		12	31					2		
1951	Sj	KON	k	SZ–JV	115x122	35		323	3972		597		1028			
1952	slj	U	n	JZ–SV	50x135	17	soujámí									

Databáze Objekty. Sezóna 2009.

Objekt	Typ	Profil	Půdorys	Orientace	PØ (cm)	Hloubka (cm)	Superpozice	KE (ks)	KE (g)	Závaží (ks)	MA (g)	KI (ks)	KA (g)	KO (g)	C (g)	Struska (g)
2424								3	14							
2436								120	1168							
2437	slj	U	k	Z-V	28x30	10										
2438	slj	U	o	Z-V	60x48	8										
2439	Sj	KOT	n	Z-V	152x74	10	A; B	15	78,1		12					
2439/A	Sj	KOT	n	Z-V	58x66	24	2439									
2439/B	Sj	KOT	n	Z-V	66x52	10	2439									
2440	slj	U	o	Z-V	52x40	14		1	8							
2441/A	Sj	KOT	n	Z-V?	286x128	54	B									
2441/B	Zj	KON	n	Z-V?	114x112	96	A	173	1807		61		26,5	21,5	36	6
2442																
2443								1011	11621							
2444																
2445								44	253							
2663								8	236		425					
2664								1	5							
2665								6	32		5		43	2		
2666								6	56				186	12		
2667															7	
2668								2	3,1							
2669								147	1237		150		2490	953		
2670								12	121		45					
2671								10	40		30					
2673								1	5							
2676								32	805	6	137	3 BI	2383	831	2	
2677								1	4							
2678								15	48							

Databáze Objekty. Sezóny 2010 (2424–2441) a 2011 (2442–2678).

Objekt	Sáček	Vrstva	Kategorie fragmentu	Hmotnost (g)	Rozměry VxŠ (mm)	Síla stěny/dna	Průměr okraje/podstavky (mm)	Odstín povrchu	Úprava povrchu	Přepálení	Příměs	Zrnitost	Zobrazení	Foto
1903	4096	0-30	D	5	25; 54	3	130	Svě	Drs		RHr	Zrn	Tab. I:1	Tab. XI:1
	4096	0-30	O	18	69; 93	2	450	Svě	Hlz		RHr; Sí	Zrn	Tab. I:2	Tab. XI:2
	4097	?	V	24	120; 76	3		Svě	Hlz; Zdrsn		Sí	Jmzr	Tab. I:3	Tab. XI:3
	4095	40-60	O	0,2	16; 21	2		Svě	Hlz		RHr	Jmzr	Tab. I:4	Tab. XI:4
	4095	40-60	O	2	24; 35	2		Svě	Hlz		Sí	Jmzr	Tab. I:5	Tab. XI:5
	4095	40-60	D	3	26; 44	2	190	Svě	Drs		RHr	Zrn	Tab. I:6	Tab. XI:6
	4095	40-60	U	2	28; 21	3		Svě	Krd		Sí	Jmzr	Tab. I:7	Tab. XI:7
	4088	60-dno	O	3	25; 32	2	190	Svě	Hlz		RHr; Sí	Zrn	Tab. I:8	Tab. XI:8
	4088	60-dno	PV	2	20; 23	3		Svě	Kor	1	RHr; Sí	Zrn	Tab. I:9	Tab. XI:9
	4088	60-dno	PV	5	54; 44	2		Svě	Hlz		Sí	Jmzr	Tab. I:10	Tab. XI:10
	4093	0-40	PV	2	26; 44	2		Svě	Hlz		Sí	Jmzr	Tab. I:11	Tab. XI:11
	4094	90-dno	PV	3	25; 26	3		Svě	Kor		RHr	Zrn	Tab. I:12	Tab. XI:12
	4094	90-dno	O	9	25; 48	3		Svě	Hlz		RHr; Sí	Zrn	Tab. I:13	Tab. XI:13
1904	4104	PSB	PV	11	59; 82	3		Svě	Kor		RHr	Zrn	Tab. II:1	Tab. XII:1
	4099	?	T	19	75; 86	3	190	Svě	Hlz		RHr	Zrn	Tab. II:2	Tab. XII:2
	4107	0-35	O	4	25; 36	1	170	Tma	Hlz		RHr	Jmzr	Tab. II:3	Tab. XII:3
	4107	0-35	D	22	35; 60	3	180	Svě	Drs		RHr	Hrzr	Tab. II:4	Tab. XII:4
	4101	35-60	O	2	24; 14	1	?	Svě	Hlz		RHr	Zrn	Tab. II:5	Tab. XII:5
	4101	35-60	O	3	28; 7	2	?	Svě	Hlz		RHr	Jmzr	Tab. II:6	Tab. XII:6
	4106	35-60	U	11	64; 60	2		Svě	Hlz		RHr	Zrn	Tab. II:7	Tab. XII:7
	4105	dno	O	1	20; 25	1	100	Svě	Hlz		Sí	Jmzr	Tab. II:8	Tab. XII:8
	4105	dno	O	2	26; 35	2	180	Svě	Hlz		RHr	Jmzr	Tab. II:9	Tab. XII:9
4105	dno	D	5	23; 17	2	120	Svě	Drs		RHr	Hrzr	Tab. II:10	Tab. XII:10	
1916	4124	35-60	U	2	21; 19	2		Tma	Hlz		RHr	Jmzr	Tab. II:11	Tab. XII:11
1922	4139	60-dno	D	3	21; 16	2	150	Skvrn	Drs		RHr; Sí	Hrzr	Tab. II:12	Tab. XIII:1
	4139	60-dno	D	6	29; 49	2	190	Skvrn	Hlz		RHr	Hrzr	Tab. II:13	Tab. XIII:2
1923	4144	?	O	0,5	14; 10	1	?	Tma	Lšt		Sí	Jmzr	Tab. II:14	Tab. XIII:3
	4144	?	PV	2	19; 25	1		Tma	Hlz		RHr; Sí	Jmzr	Tab. II:15	Tab. XIII:4
	4144	?	O	2	23; 23	1	60	Tma	Lšt		Sí	Jmzr	Tab. II:16	Tab. XIII:5
	4144	?	V	2	20; 29	1	100	Tma	Lšt		Sí	Jmzr	Tab. II:17	Tab. XIII:6
	4142	20-40	PV	4	36; 50	3		Svě	Drs; Kor	2	RHr	Hrzr	Tab. II:18	Tab. XIII:7
1927	4154	?	O	2	27; 18	2	200	Skvrn	Hlz		Sí	Jmzr	Tab. III:1	Tab. XIV:1
1928	4162	0-20	O	1,5	20; 26	2	210	Tma	Hlz		Sí	Jmzr	Tab. III:2	Tab. XIV:2
	4162	0-20	V	13	51; 76	2	200	Tma	Hlz; Zdrsn		Sí	Jmzr	Tab. III:3	Tab. XIV:3
	4163	?	O	3	15; 50	2	180	Svě	Hlz		Sí	Jmzr	Tab. III:4	Tab. XIV:4
	4163	?	O	2,5	19; 26	2	180	Svě	Hlz		Sí	Jmzr	Tab. III:5	Tab. XIV:5
	4163	?	O	9	41; 44	1	200	Tma	Hlz; Kor		RHr	Jmzr	Tab. III:6	Tab. XIV:6
	4168	?	O	8	35; 17	2	150	Tma	Lšt		RHr	Zrn	Tab. III:7	Tab. XIV:7
	4168	?	O	20	40; 37	2	190	Tma	Hlz		RHr	Zrn	Tab. III:8	Tab. XIV:8
	4168	?	O	14	30; 45	2	200	Skvrn	Hlz; Kor		RHr	Jmzr	Tab. III:9	Tab. XIV:9
	4168	?	O	6	24; 13	2	150	Svě	Hlz		RHr	Jmzr	Tab. III:10	Tab. XIV:10
	4168	?	D	17	24; 35	2	100	Tma	Hlz; Kor		RHr	Jmzr	Tab. III:11	Tab. XIV:11
	4164	60-dno	O	1	15; 17	1	100	Svě	Drs		RHr	Zrn	Tab. III:12	Tab. XIV:12
	4164	60-dno	O	2	25; 20	2	160	Svě	Hlz		RHr	Zrn	Tab. III:13	Tab. XIV:13
	4164	60-dno	O	3	19; 18	3	140	Svě	Drs		RHr; Sí	Hrzr	Tab. III:14	Tab. XIV:14
	4164	60-dno	O	5	28; 25	3	150	Svě	Hlz		RHr	Hrzr	Tab. III:15	Tab. XIV:15
	4164	60-dno	D	11	25; 31	2	140	Svě	Drs		RHr	Hrzr	Tab. III:16	Tab. XIV:16
	4164	60-dno	D	10	30; 17	2	130	Tma	Drs		RHr	Hrzr	Tab. III:17	Tab. XIV:17
	4167	50-55	T	377	140; 230	1	280	Tma	Lšt; Kor		Sí	Jmzr	Tab. IV:1	Tab. XV:1
	4164-67	dno	T	868	88; 298	2	871	Tma	Hlz; Lšt		RHr; Sí	Jmzr	Tab. IV:2	Tab. XV:2
	4165	25-50	D	23	37; 25	2	80	Tma	Hlz		RHr	Jmzr	Tab. IV:3	Tab. XV:3
	4165	25-50	D	37	46; 41	2	90	Tma	Drs		RHr	Hrzr	Tab. IV:4	Tab. XV:4
4165	25-50	D	339	120; 105	2	150	Skvrn	Hlz		RHr	Jmzr	Tab. IV:5	Tab. XV:5	
4165-67	25-50	O	55	51; 57	2	360?	Skvrn	Drs		RHr	Hrzr	Tab. V:1	Tab. XVI:1	
4167	50-55	V	164	117; 90	3		Skvrn	Drs		RHr	Hrzr	Tab. V:2	Tab. XVI:2	

Objekt	Sáčok	Vrstva	Kategorie fragmentu	Hmotnosť (g)	Rozmery VxŠ (mm)	Síla stěny/dna	Průměr okraje/podstavky (mm)	Odstín povrchu	Úprava povrchu	Přepálení	Příněs	Zrnitost	Zobrazení	Foto
1935	4172	0-20	D	8	21; 34	2	190	Skvrn	Drs		RHr; Sí	Zrn	Tab. V:3	Tab. XVI:3
	4174	0-25	U	4	27; 26	2		Skvrn	Hlz; Kor		RHr	Zrn	Tab. V:4	Tab. XVI:4
1936	4175	?	O	2	17; 15	1	110	Skvrn	Hlz		Sí	Jmzr	Tab. V:5	Tab. XVI:5
1941	4187	?	O	3	24; 12	1	75	Skvrn	Hlz		Sí	Jmzr	Tab. V:6	Tab. XVI:6
1942	4192	podornici	O	5	50; 31	2	100	Svě	Hlz	2	RHr	Jmzr	Tab. V:8	Tab. XVI:7
	4192	podornici	PV	4	25; 35	2		Svě	Drs		RHr	Jmzr	Tab. V:9	Tab. XVI:8
	4192	podornici	D	11	25; 42	2	80	Skvrn	Hlz		RHr	Jmzr	Tab. V:10	Tab. XVI:9
1950	4197	?	O	2	33; 10	1	120	Skvrn	Hlz		RHr	Zrn	Tab. V:11	Tab. XVI:11
1951	4203	0-20	O	6	39; 30	2	80	Svě	Drs		RHr	Jmzr	Tab. VI:1	Tab. XVII:1
	4203	0-20	D	3	16; 14	2	30	Tma	Drs		RHr	Jmzr	Tab. VI:2	Tab. XVII:2
	4200	0-20	O	3	20; 27	2	300?	Svě	Kor	2	RHr	Zrn	Tab. VI:3	Tab. XVII:3
	4200	0-20	O	4	20; 40	2	180	Tma	Drs; Kor		RHr	Zrn	Tab. VI:4	Tab. XVII:4
	4200	0-20	O	4	42; 33	2	180	Skvrn	Drs		RHr	Zrn	Tab. VI:5	Tab. XVII:5
	4200	0-20	U	12	42; 82	2		Svě	Hlz		RHr	Jmzr	Tab. VI:6	Tab. XVII:6
	4200	0-20	O	26	112; 53	2	400?	Svě	Hlz		RHr	Jmzr	Tab. VI:7	Tab. XVII:7
	4198	20-dno	D	9	23; 34	3	70	Skvrn	Drs		RHr	Hrzr	Tab. VI:8	Tab. XVII:8
	4198	20-dno	V	20	70; 80	2		Tma	Lšt		RHr; Sí	Jmzr	Tab. VI:9	Tab. XVII:9
	4198	20-dno	PV	5	33; 48	2		Tma	Drs		RHr	Hrzr	Tab. VI:10	Tab. XVII:10
	4198	20-dno	PV	6	53; 59	2		Tma	Drs		RHr	Hrzr	Tab. VI:11	Tab. XVII:11
	4198	20-dno	O	25	97; 18	3	380?	Tma	Lšt		Sí	Jmzr	Tab. VII:1	Tab. XVIII:1
	4199	?	O	23	85; 45	3		Tma	Lšt		Sí	Jmzr	Tab. VII:2	Tab. XVIII:2
	4199	?	O	4	40; 36	2	140	Svě	Hlz	2	Sí	Hrzr	Tab. VII:3	Tab. XVIII:3
	4199	?	O	15	58; 70	2	410	Svě	Hlz	2	Sí	Zrn	Tab. VII:4	Tab. XVIII:4
4199	?	D	5	60; 58	2	130	Svě	Drs		RHr	Hrzr	Tab. VII:5	Tab. XVIII:5	
2439	6390	?	D	8	22; 45	2	160	Svě	Drs	1	RHr	Zrn	Tab. VII:6	Tab. XVIII:6
2441	6395	0-30	O	7	50; 20	2	?	Svě	Hlz	2	Sí	Jmzr	Tab. VII:7	Tab. XVIII:7

Databáze Keramika. Objekty 1935–1951 (sezóna 2009), 2439–2441 (sezóna 2010).

Objekt	Sáček	Vrstva	Kategorie fragmentu	Hmotnost (g)	Rozměry VxŠ (mm)	Síla stěny/dna	Průměr okraje/podstavy (mm)	Odstín povrchu	Úprava povrchu	Přepálení	Příměs	Zrnitost	Zobrazení	Foto	
2663	6395	0-30	V	24	76; 87	3		Tma	Hlz; Zdrsn	1	RHr; Sí	Jmzr	Tab. VII:8	Tab. XVIII:8	
	6406	50-70	O	5	23; 19	2	?	Svě	Hlz		Sí	Jmzr	Tab. VII:9	Tab. XVIII:9	
	6406	50-70	O	5	16; 29	2	?	Skvrn	Hlz		RHr	Zrn	Tab. VII:10	Tab. XVIII:10	
	6406	50-70	PV	3	42; 31	2		Tma	Lšt; Kor		Sí	Jmzr	Tab. VII:11	Tab. XVIII:11	
	6409	0-80	O	3	29; 16	1	?	Tma	Hlz		RHr	Zrn	Tab. VII:12	Tab. XVIII:12	
	6409	0-80	O	3	31; 18	2	?	Skvrn	Hlz		RHr	Zrn	Tab. VII:13	Tab. XVIII:13	
	6409	0-80	O	4	22; 44	1	?	Tma	Hlz		RHr	Jmzr	Tab. VII:14	Tab. XVIII:14	
	6409	0-80	PV	5	37; 25	2		Skvrn	Hlz			Sí	Jmzr	Tab. VII:15	Tab. XVIII:15
	6409	0-80	PV	6	36; 50	2		Svě	Hlz			RHr	Hrzr	Tab. VII:16	Tab. XVIII:16
	6409	0-80	D	7	28; 38	3	70	Svě	Drs			RHr	Jmzr	Tab. VII:17	Tab. XVIII:17
	6420	20-dno	D	6	27; 50	2	100	Skvrn	Drs			RHr; Sí	Hrzr	Tab. VII:18	Tab. XVIII:18
	7118	?	O	36	56; 29	2	?	Skvrn	Drs			RHr; Sí	Hrzr	Tab. VIII:6	Tab. XIX:6
	7118	?	T	43	55; 52	3		Skvrn	Hlz; Zdrsn			RHr; Sí	Hrzr	Tab. VIII:7	Tab. XIX:7
2669	7150	ornice	V	16	38; 45	2		Tma	Drs			RHr	Zrn	Tab. IX:1	Tab. XX:1
	7151	0-60	O	1	15; 16	1	?	Tma	Hlz			RHr	Zrn	Tab. IX:2	Tab. XX:2
	7203	?	O	4	18; 18	1	?	Tma	Hlz			RHr	Zrn	Tab. IX:3	Tab. XX:3
	7203	?	O	3	17; 19	1	?	Svě	Hlz			Sí	Jmzr	Tab. IX:4	Tab. XX:4
	7175	?	V	8	36; 32	2		Tma	Drs			RHr	Zrn	Tab. IX:5	Tab. XX:5
	7180	PSB	V	8	32; 39	1		Skvrn	Drs			RHr	Hrzr	Tab. IX:6	Tab. XX:6
	7173	PSB	D	18	13; 30	3	80	Skvrn	Drs			RHr	Hrzr	Tab. IX:7	Tab. XX:7
	7183	?	D	25	25; 31	1	90	Tma	Hlz			RHr; Sí	Zrn	Tab. IX:8	Tab. XX:8
2670	7153	?	D	9	13; 31	2	80	Tma	Drs			RHr	Hrzr	Tab. IX:9	Tab. XX:9
2676	7163	PSB	O	8	30; 20	2	?	Tma	Drs	1		RHr; Sí	Zrn	Tab. IX:10	Tab. XX:10
	7163	PSB	V	6	30; 21	1		Tma	Lšt; Kor			Sí	Jmzr	Tab. IX:11	Tab. XX:11
	7163	PSB	V	12	32; 38	2		Tma	Drs			RHr	Zrn	Tab. IX:12	Tab. XX:12
	7163	PSB	V	21	37; 44	2		Tma	Hlz			RHr; Sí	Zrn	Tab. IX:13	Tab. XX:13
	7163	PSB	U	25	45; 58	2		Skvrn	Hlz			RHr; Sí	Zrn	Tab. IX:14	Tab. XX:14
	7186	0-20	O	8	19; 31	2	360?	Tma	Lšt			Sí	Jmzr	Tab. X:1	Tab. XI:1
	7191	20-40	O	13	34; 27	2		Tma	Lšt			RHr	Zrn	Tab. X:2	Tab. XI:2
	7195	20-40	V	50	68; 76	2		Skvrn	Hlz; Zdrsn			RHr	Hrzr	Tab. X:3	Tab. XI:3
	7204	40-dno	D	30	29; 51	2	95	Svě	Drs			RHr; Sí	Zrn	Tab. X:4	Tab. XI:4
	7204	40-dno	D	45	30; 60	2	100	Svě	Drs			RHr	Jmzr	Tab. X:5	Tab. XI:5
	7204	40-dno	D	35	21; 54	1	105	Skvrn	Hlz			RHr	Jmzr	Tab. X:6	Tab. XI:6
	7204	40-dno	O	12	39; 11	2		Skvrn	Hlz			Sí	Jmzr	Tab. X:7	Tab. XI:7
	7218	30-dno	T	135	127; 83	2	240?	Skvrn	Hlz; Zdrsn			RHr; Sí	Hrzr	Tab. X:8	Tab. XI:8
7218	30-dno	D	109	18; 80	2	170	Skvrn	Hlz; Zdrsn			RHr; Sí	Hrzr	Tab. X:9	Tab. XI:9	

Databáze Keramika. Objekty 2663–2676 (sezóna 2011).